
Yleisradion hallinto-
neuvoston kertomus
eduskunnalle yhtiön
toiminnasta vuonna

2022

Yleisradion toiminnasta annetun lain 6 §:n mukaisesti
yhtiön hallintoneuvosto antaa eduskunnalle kertomuksen
Ylen julkisen palvelun toteutumisesta.

Yle – luotettavaa tietoa ja henkistä huoltovarmuutta

HALLINTONEUVOSTON PUHEENJOHTAJA

Vuosi 2022 tullaan muistamaan Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan. Brutaali hyökkäyssota on johtanut kymmenientuhansien ihmisten kuolemaan rintamalla ja siviileihin kohdistuneissa iskuissa. Miljoonat ukrainalaiset ovat joutuneet jättämään kotinsa ja pakenemaan länteen. Ukrainan sodan käynnistyttyä Suomi päätti nopeasti jättää Nato-jäsenyyshakemuksen.

Sodan tulo Eurooppaan lähelle meitä on hallinnut myös Ylen uutisvuotta. Yle on läpi vuoden raportoinut omien toimittajien avulla tapahtumia rintamalta ja kertonut siviilien kohta-loista. Ajankohtaisohjelmissa on kuultu ammattisotilaiden, asiantuntijoiden ja poliitikkojen arvioita sodan kulusta ja seurauksista. Laajasti on raportoitu myös muiden maiden suhtautumisesta Ukrainan sotaan ja Suomen Nato-jäsenyyteen.

Sota on lisännyt suomalaisten tiedonsaannin tarvetta, ja Yle on vastannut erinomaisesti tähän haasteeseen. Ylen sisällöt kiinnostavat laajasti, ja suomalaiset luottavat Yleen. Suomalaisista 92 prosenttia arvioi, että Yle on onnistunut tehtävässään joko erittäin tai melko hyvin. Yksi osoitus Ylen sotaan koskevan uutisoinnin arvostuksesta on Eurooppalainen Suomi ry:n antama vuoden eurooppalaisen palkinto toimittaja Antti Kuroselle.

Korona ja Ukrainan sota ovat olleet henkisesti raskasta aikaa monille suomalaisille, ja Ylen rooli korostuu myös henkisen huoltovarmuuden tuottajana. Tehtävänsä mukaisesti Yle tuotti virikkeellistä viihdettä ja kotimaista kulttuuria suomalaisiin koteihin. Yle Areena on puolestaan toteuttanut kirjaimellisesti "Kaikille yhteinen, jokaiselle oma" - strategiaa tarjoamalla hyvin laajan reper-

tuaarin erilaisia ohjelmia, josta kukin on voinut valita omansa.

Vuosi 2022 oli myös suuri urheiluvuosi, johon sisältyivät ennätysyleisön keränneet Pekingin talviolympialaiset, yleisurheilun MM- ja EM-kilpailut sekä miesten ja naisten arvokisat jalkapallossa. Qatarin jalkapallon MM-kilpailulähetystiä Yle jakoi MTV:n kanssa, mikä oli uudenlainen yhteistyömuoto Ylen ja kaupallisen median välillä. Tämä toimintatapa saanee jatkoa, koska tärkeimpien urheilukilpailujen esitysoikeudet ovat nousseet niin kalliiksi, että niiden välittäminen suomalaisille on taloudellisesti järkevää vain Ylen ja kaupallisen median yhteistyöllä.

Elokuussa 2022 voimaan tullut Ylelaki asetti vaatimuksia Ylen digitaaliselle julkaisutoiminnalle. Uusien säännösten tarkoituksena on selkeyttää Ylen toimintatapaa ja jättää tekstimuotoisissa sisällöissä enemmän pelikenttää kaupalliselle medialle. Samalla on kuitenkin tärkeää turvata myös niiden kansalaisten tiedonsaanti, jotka eivät ole valmiita maksamaan uutisista. Hallintoneuvosto seuraa lakiuudistuksen toteutumista käytännössä.

Kaupallisten radioyhtiöiden pyynnöstä hallintoneuvosto toteutti Ylen

internetissä tarjoamia äänisisältöjä koskevan ennakkoarvioinnin. Lopputuloksena hallintoneuvosto katsoi, että Yle Areenassa ja muissa yhtiön verkkopalveluissa tarjottavat äänisisällöt ovat osa Ylen julkisen palvelun sisältöä. Päätökseen sisältyy kuitenkin linjauksia, joita Ylen tulee noudattaa hankkiessaan, julkaisessaan ja myydessään äänisisältöjä.

Kaikkineen Yle menestyi erittäin hyvin haasteellisena vuonna 2022. Ylen henkilökunta selvisi kolmannelta peräkkäisestä poikkeuksellisesta vuodesta hyvin ja ansaitsee kiitoksen työstään. Poikkeuksellinen vuosi kannustaa myös edelleen tiivistämään Ylen ja kaupallisen median välistä yhteistyötä. Kansallista yhtenäisyyttä tarvitaan aikana, jolloin valeuutisilla ja hybridihyökkäyksillä pyritään horjuttamaan länsimaisia demokratioita ja sananvapautta.

Helsingissä 28.3.2023 Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston puolesta

Arto Satonen
puheenjohtaja

Tiivistelmä

Yle tarjosi vuonna 2022 monipuolisesti ja kattavasti julkisen palvelun sisältöjä radioissa, televisiossa ja verkossa lakisääteisen tehtävänsä mukaisesti. Yhtiö onnistui kokonaisuutena hyvin julkisen palvelun tehtävässään ja suomalaisten luottamus yhtiötä kohtaan vahvistui.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan, vilkas uutis- ja urheilutapahtumien vuosi sekä huoltovarmuuteen liittyvät tehtävät vaikuttivat monin tavoin Ylen toimintaan vuonna 2022. Lisäksi kolmas koronapandemiavuosi edellytti yhä erityisjärjestelyjä sisältöjen suunnittelussa ja tuotannoissa.

Ylen sisältöjä ja palveluja käytti viikoittain keskimäärin 94 prosenttia suomalaisista, kuten edelliselläkin vuonna. Ylen televisio- ja radiokanavat tavoittavat yhä merkittävän osa suomalaisista, mutta mediankäyttö suuntautuu entistä vahvemmin digitaalisiin palveluihin. Ylen digitaalisten pääpalvelujen, Yle Areenan ja Yle-palvelun, käyttö kasvoi selvästi kaikissa ikäryhmissä.

Vuonna 2022 suomalaisista 92 prosenttia arvioi, että Yle onnistui tehtävässään joko erittäin hyvin, hyvin tai melko hyvin, mikä on kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin. Ylen uutistoimintaan luotti 85 prosenttia suomalaisista ja Yle koettiin media-yhtiöistä luotettavimmaksi.

Yhtiön *Kaikille yhteinen, jokaiselle oma* -strategia painottaa Ylen julkisen palvelun yhteiskunnallista arvoa ja merkityksellisyyttä ihmisten arjessa. Yhtiön tavoitteena on vahvistaa suhdetta eri tavoin eläviin suomalaisiin, lisätä vuorovaikutusta ja läsnäoloa ihmisten parissa sekä edistää digitaalista kehitystä ja kumppanuuksia. Lisäpanostuk-

sia suunnataan myös lasten ja nuorten palveluihin.

Strategia on voimassa toistaiseksi. Väliarvioinnin perusteella Ylen hallintoneuvosto päätti hallituksen esityksestä toukokuussa 2022, että Ylen nykyinen strategia on toimiva ja oikeansuuntainen vastaamaan mediankäytön ja yhteiskunnan muutoksiin.

Yle jatkoi strategian mukaisesti panostuksia sekä sisältökehitykseen että digitaalisiin pääpalveluihin, Yle Areenaan ja Yle-palveluun ja niiden henkilökohtaisen käyttökokemuksen parantamiseen. Erityistä huomioita kiinnitettiin uutistoiminnan valmiuteen toimia koronapandemian ja yllättävien konfliktien oloissa.

Elokuussa 2022 voimaan tullut uudistunut Yle-laki asetti Ylen digitaaliselle julkaisutoiminnalle uusia vaatimuksia, joihin yhtiö valmistautui sisällöntuotantoa ja seurantajärjestelmiä kehittämällä. Ylen julkaisutoiminta verkossa noudattaa tekstimuotoisia sisältöjä, ääntä ja kuvaa koskevia lakimuutoksia.

Hallintoneuvosto toteutti vuoden aikana kaupallisten radioiden pyynnöstä ennakkoarvioinnin, joka koski Ylen internetissä tarjoamia äänisisältöjä. Hallintoneuvosto katsoi päätöksessään, että Yle Areenassa ja muissa yhtiön verkkopalveluissa tarjottavat äänisisällöt ovat olennainen osa Ylen julkisen palvelun tehtävää. Päätökseen sisältyy linjauksia, joita Ylen tulee noudattaa hankkiessaan, julkaistessaan ja myydessään äänisisältöjä.

Yle jatkoi edellisvuonna aloitettua audion uudistustyötä ja lisäsi panostuksia etenkin podcastien kehitykseen. Suurin uudistus tehtiin alkusyksystä

2022, kun kaikki Yle Areenassa julkaisuvat audiosisällöt koottiin podcast-nimen alle, mikä vastaa paremmin kuulijoiden kuuntelutottumuksia.

Ylen radio- ja televisiokanavilla, Yle-palvelussa, Yle Areenassa ja arkistotoimituksessa tehtiin varautumissuunnitelmia, joilla varmistetaan luotettava tiedonvälitys kaikissa olosuhteissa. Yhtiöllä on hyvät tekniset ja toiminnalliset valmiudet vastata erilaisiin turvallisuusuhkiin, ja valmiuksia kehitetään jatkuvasti osana valtakunnallista valmiusverkostoa.

Urheilussa Yle välitti useita kansainvälisiä arvokisoja sekä kotimaisia talvi- ja kesälajeja vuoden aikana. Suurimpiin satsauksiin kuuluivat Pekingin talviolympialaiset, yleisurheilun MM- ja EM-kisat Yhdysvalloissa ja Saksassa, naisten jalkapallon EM-kisat Englannissa sekä miesten jalkapallon MM-kisat Qatarissa. Pekingin talviolympialaiset tavoittivat ennätyksellisesti 3,9 miljoonaa suomalaista.

Lisäämällä kumppanuuksia ja jakamalla esitysoikeuksia muiden toimijoiden kanssa Yle on onnistunut säilyttämään monipuolisen urheilun tarjonnan nykytasolla vuosikymmenen loppupuolelle asti.

Vuoden aikana Yle teki useita uusia sisältöavauksia eri-ikäisille yleisöille ja toi ohjelmistoon muun muassa ajankohdaisia kotimaisia sarjoja ja dokumentteja, jotka kiinnostivat laajasti eri-ikäisiä yleisöjä. Lisäksi Yle välitti edellisvuoden tapaamaan kansallisesti merkittäviä tapahtumia, musiikkia ja kulttuuria suomalaisten saataville, kuten *Uuden Musiikin Kilpailun*, *Euroviisut* ja *Linnan juhlat*, jotka tavoittivat miljoonia suomalaisia.

Kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä Yle hankki edellisvuosien tapaan etupäässä draamaa, viihdettä, dokumentteja ja asiasisältöjä, jotka on strategian mukaisesti suunnattu erityisesti alle 45-vuotiaille. Yhtiö on viime vuosina lisännyt sisältöhankintoja ja muita ostoja luovan alan toimijoilta parlamentaarisen työryhmän vuonna 2016 asettaman tavoitteen mukaisesti.

Yle Kioski, YleX ja Yle X3M jatkivat sisältöjen ja palvelujen kehitystä strategisesti tärkeän 15–29-vuotiaiden kohderyhmän tavoittamiseksi. Yle suuntasi lisää resursseja myös koululäisten tarjontaan, joka on mediankäytön muutoksessa yhtiölle haasteellinen kohderyhmä, sekä lasten sisältöjen kehitykseen.

Saavutettavuuden parantamiseksi yhtiö jatkoi panostuksia muun muassa viittomakielisiin palveluihin, kuvailutulkkaukseen ja suoratekstitykseen, jota koskeva lakisääteinen velvoite laajeni vuoden 2022 lähes kaikkiin suomen- ja ruotsinkielisiin tv-ohjelmiin.

Yle toteutti yhteistyössä muiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa erilaisia yhteiskunnallisia tapahtumia ja sisältöhankkeita. Muun median kanssa yhtiö jatkoi vakiintuneita yhteistyömuotoja ja neuvotteli yhteistyön jatkamisesta, kuten sisältöjen jakamisesta ja journalistisesta koulutusyhteistyöstä.

Voimakkaasti kohonnut inflaatio, nousevat korot sekä energiakriisi vaikuttivat yhtiön talouteen, joka kuitenkin pysyi vakaana.

Ylen julkisen palvelun tehtävän toteuttamista käsitellään luvuissa 1–4 ja yhtiön toiminnan kehittämistä, henkilöstöä ja taloutta luvuissa 5–6.

Sisällys

1. YLEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄ JA STRATEGIA

- 1.1 Yleisradion tehtävä
- 1.2 Ylen strategiset linjaukset ja tavoitteet

10

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSIA

- 2.1 Viestintäpolitiikka ja viestinnän sääntely
- 2.2 Mediamarkkinoiden kehitys
- 2.3 Mediankäytön kehitys
- 2.4 Mediateknologian kehitys

14

3. YLEN SISÄLLÖT JA PALVELUT

- 3.1 Ylen julkaisut radiossa, televisiossa ja verkossa
- 3.2 Ylen tarjonta sisältökokonaisuuksittain
- 3.3 Saamenkieliset palvelut
- 3.4 Palvelut erityisryhmille ja muille vähemmistöille
- 3.5 Hartausohjelmat
- 3.6 Ulkomaille suunnattu tarjonta
- 3.7 Turvallisuus, varautuminen ja viranomaistiedottaminen

22

4. YLEN ARVO SUOMALAISILLE

- 4.1 Ylen onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä
- 4.2 Ylen yleisösuhte televisiossa, radiossa ja verkossa

50

5. YLEN TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA TOIMINTAPERIAATTEET

- 5.1 Toiminnan kehittäminen
- 5.2 Kumppanuudet ja yhteistyö muun median kanssa
- 5.3 Vastuullisuus Ylen toiminnassa
- 5.4 Riippumattomuus ja toimintaperiaatteet
- 5.5 Henkilöstön kehittäminen

58

6. YLEN RAHOITUS, KUSTANNUSRAKENNE JA HALLINTO

- 6.1 Ylen rahoitus ja tulot
- 6.2 Kustannusrakenteen kehitys ja kulut
- 6.3 Ylen hallinto ja organisaatio

68

LIITTEET

- Hallintoneuvoston ja hallituksen päätöksiä 2022
- Saamelaiskäräjien lausunto

74

YLEISRADION TEHTÄVÄ

Laki Yleisradio Oy:sta,
7 §, Julkinen palvelu

Yhtiön tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava julkisen palvelun televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheis- ja lisäpalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Edellä mainittuja ja muita julkisen palvelun sisältöpalveluja tulee tarjota yleisissä viestintäverkoissa valtakunnallisesti ja maakunnallisesti. Sisältöpalvelujen pääpainon tulee olla liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävissä julkaisuissa. Tekstimuotoisen sisällön tulee 3 momentissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta liittyä yhtiön liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävään julkaisuun.

JULKISEN PALVELUN OHJELMA-TOIMINNAN TULEE ERITYISESTI:

- 1) tukea kansanvaltaa ja jokaisen osallistumismahdollisuuksia tarjoamalla monipuolisia tietoja, mielipiteitä ja keskusteluja sekä vuorovaikutusmahdollisuuksia;
- 2) tuottaa, luoda, kehittää ja säilyttää kotimaista kulttuuria, taidetta ja virikkeellistä viihdettä;
- 3) ottaa ohjelmistossa huomioon sivistys- ja tasa-arvonäkökohdat, tarjota mahdollisuus oppimiseen ja itsensä kehittämiseen, painottaa lapsille ja nuorille suunnattuja ohjelmistoja sekä tarjota hartausohjelmia;
- 4) tukea suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimista, suvaitsevaisuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta sekä huolehtia ohjelmatarjonnasta myös vähemmistö- ja erityisryhmille;
- 5) tukea suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimista, suvaitsevaisuutta, yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja kulttuurista moninaisuutta sekä huolehtia ohjelmatarjonnasta myös vähemmistö- ja erityisryhmille;
- 6) edistää kulttuurien vuorovaikutusta ja ylläpitää ulkomaille suunnattua ohjelmatarjontaa;
- 7) välittää asetuksella tarkemmin säädettyjä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa.

Yhtiö voi 1 momentista poiketen tarjota yleisissä viestintäverkoissa seuraavia tekstimuotoisia sisältöjä ilman, että niiden on liityttävä yhtiön liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävään julkaisuun:

- 1) lyhyet tekstimuotoiset uutissisällöt, joita yhtiö julkaisee Oy Suomen tietotoimisto – Finska Notisbyrån Ab:n tai muun sitä vastaavan kansallisen uutistoimiston kanssa tehdyn yhteistyön perusteella;
- 2) nopeisiin ja nopeasti kehittyviin uutistilanteisiin liittyvät lyhyet tekstimuotoiset uutissisällöt;
- 3) yhtiön 2 momentin 7 kohdan mukaisesti välittämät tekstimuotoiset viranomais-tiedotukset ja poikkeusoloihin varautumisen edellyttämät välttämättömät tekstimuotoiset sisällöt;
- 4) saamen- ja romaninkieliset sekä maan muiden vähemmistönä olevien kieliryhmien kielellä olevat tekstimuotoiset uutissisällöt;
- 5) kulttuuriin liittyvät tekstimuotoiset sisällöt;
- 6) oppimiseen liittyvät tekstimuotoiset sisällöt.

7 a § Yhteistyö

Yhtiön on toiminnallaan edistettävä sananvapautta, korkeatasoista journalismia ja median monimuotoisuutta.

Ylen julkisen palvelun tehtävä ja strategia

1

- Ylen Kaikille yhteinen, jokaiselle oma -strategia vastaa mediankäytön muutokseen.
- Yle vahvistaa tarjonnassaan moniäänisyyttä, vuorovaikutusta ja kumppanuuksia.
- Yle jatkaa digitaalisia uudistuksia ja panostuksia huoltovarmuuteen.

1.1 YLEN TEHTÄVÄ

Yleisradio Oy (Yle) on julkisen palvelun yleisradioyhtiö, jonka tehtävä perustuu yleisradiolakiin (1993/1380). Julkisen palvelun tehtävät, joita tämä hallintoneuvoston kertomus koskee, on määritelty yleisradiolain 7 §:ssä. Lakia uudistettiin vuonna 2022 tarkentaen Ylen tekstimuotoisten sisältöjen julkaisua.

Yleisradiolain 6 §:n mukaisesti eduskunnan valitseman hallintoneuvoston tehtävänä on huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi. Tässä tehtävässään hallintoneuvosto antaa eduskunnalle vuosittain kertomuksen Ylen tehtävien toteutumisesta edellisen kalenterivuoden aikana. Ennen kertomuksen antamista hallintoneuvosto kuulee Saamelaiskäräjiä, jonka lausunto vuodelta 2022 on kertomuksen liitteenä.

Ylen tulee tarjota monipuolinen ja kattava julkisen palvelun ohjelmisto jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin. Yhtiön tehtävänä on tukea kansanvaltaa, demokratiaa ja sananvapautta, sivistystä ja oppimista, vahvistaa kansallista ja alueellista kulttuuria sekä huomioida tarjonnassa myös erityisryhmien ja vähemmistöjen tarpeet. Lisäksi

Ylellä on erityistehtäviä viestinnän turvaamiseksi poikkeusoloissa.

Yleisradiotoimintaa harjoittavan tulee olla riippumaton poliittisten, taloudellisten ja muiden eturyhmien vaikutuksesta, jotta tarjonta heijastaa monipuolisesti ja luotettavasti yhteiskunnassa vallitsevia erilaisia mielipiteitä ja arvostuksia.

Julkisen palvelun yleisradiotoiminnan perusteet on määritelty Amsterdamin sopimuksen liitepöytäkirjassa (1997), joka on osa EU:n perussopimusta, sekä EU-komission tiedonannossa yleisradiotoiminnan julkisesta rahoituksesta (2009). Amsterdamin pöytäkirjan mukaan julkinen yleisradiotoiminta liittyy suoraan kunkin yhteiskunnan demokraattisiin, yhteiskunnallisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin samoin kuin tarpeeseen turvata viestinnän moniarvoisuus.

1.2 YLEN STRATEGISET LINJAUKSET JA TAVOITTEET

Ylen radio- ja televisiokanavat sekä digitaaliset palvelut tavoittavat valtaosan suomalaisista. Luottamus yhtiötä kohtaan on säilynyt vahvana, mikä kertoo Ylen julkisen palvelun arvostuksesta ja yhtiön kyvystä vastata kansalaisten

1.1

1.2

muuttuviin mediankäytön tarpeisiin. Tämä antaa hyvät edellytykset toiminnan kehittämiseen.

Median toimintaympäristö on uuden teknologian myötä voimakkaassa murroksessa, mikä haastaa entistä voimakkaammin perinteisiä media-yhtiöitä. Kotimaisten mediasisältöjen rinnalla suomalaisten ajasta kilpailevat vahvat globaalit toimijat, joiden sisältöjen parissa viihtyvät lisääntyvässä määrin niin nuoret kuin vanhemmat yleisöt. Digitaalisten palveluiden, myös media-palveluiden, käyttö yleistyy kaikenikäisten keskuudessa.

Vastatakseen kansalaisten mediankäytön tarpeisiin Yle suuntaa resursseja digitaaliseen julkaisemiseen ja kehittää sisältöjen kerrontatapoja uudistaen samalla perinteisiä kanaviaan. Näin yhtiö pyrkii varmistamaan, että korkealaatuiset ja monipuoliset julkisen palvelun sisällöt säilyvät kiinnostavina myös tulevaisuudessa.

Palvellakseen jokaista yhtäläisin ehdoin, kuten Yle-laki edellyttää, Ylen on kyettävä hyödyntämään monipuolisesti eri jakeluteitä, jotta julkisen palvelun sisällöt tavoittavat käyttäjänsä mediankäytön kiihtyvässä muutoksessa.

Vuonna 2020 hyväksytty *Kaikille yhteinen, jokaiselle oma* -strategia on osoittautunut aikaa kestäväksi, ja yhtiö jatkoi suunnitelmallisesti sen toimeenpanoa. Strategia on voimassa toistaiseksi.

Strategia painottaa Ylen julkisen palvelun yhteiskunnallista arvoa ja merkityksellisyyttä ihmisten arjessa. Yhtiön tavoitteena on vahvistaa suhdetta eri tavoin eläviin suomalaisiin, lisätä vuorovaikutusta ja läsnäoloa ihmisten parissa sekä edistää digitaalista kehitystä ja yhteiskunnallisesti arvokkaita kumppanuuksia. Lisäpanostuksia suunnataan myös lasten ja nuorten palveluihin.

Yhtiön johto arvioi strategian ajantasaisuutta vuoden 2022 aikana säännöllisesti peilaten sitä muuttuvaan

toimintaympäristöön. Väliarviointin perusteella hallintoneuvosto päätti yhtiön hallituksen esityksestä toukokuussa 2022, että Ylen nykyinen strategia on toimiva ja oikeasuuntainen vastaamaan mediankäytön ja yhteiskunnan muutoksiin.

Digitaalisen tieto- ja informaatioympäristön murroksessa Ylellä ja muulla kotimaisella medialla on erittäin tärkeä rooli luotettavan media-ympäristön ja korkeatasoisen journalismin turvaajana. Tämä korostuu muuttuneessa turvallisuusympäristössä, jossa Ylellä on yhteiskunnan vakauden kannalta keskeisiä huoltovarmuuteen liittyviä tehtäviä.

Keväällä 2022 julkaistussa valtioneuvoston turvallisuusselonteossa todetaan, että ”turvallisuuspoliittisen tilanteen muututtua on tärkeää, että Yleisradio ja muut mediat pystyvät huolehtimaan luotettavan ja ajankohtaisen tiedon tuottamisesta ja jakamisesta, kansalaisten henkisen kriisinsietokyvyn tukemisesta ja informaatiovaikuttamisen tunnistamisesta ja torjumisesta.”

Tarjoamalla monipuolista tietoa, yleissivistystä, kulttuuria sekä yhdistäviä, kansalaisten osallisuutta tukevia kokemuksia, yleisradiotoiminta vahvistaa yhteiskunnan henkistä pääomaa ja demokratiaa sekä edistää kansalaisten yhdenvertaisuutta mediankäyttäjinä. Ylellä on keskeinen merkitys myös kotimaisen kulttuurin edistäjänä ja luovan alan työllistäjänä.

Hallintoneuvosto käsitteli yleisradiolain 7 §:ssä määriteltyjen Ylen julkisen palvelun tehtävien toteutumista teemoittain vuoden 2022 aikana ja keskusteli Yle-lain uudistuksen tuomista muutoksista, joita käsitellään tarkemmin luvuissa 2 ja 3. Lisäksi hallintoneuvosto sai yhtiön johdolta säännöllisesti katsauksen strategian kannalta keskeisistä ajankohtaisista hankkeista, toimintaympäristön muutoksista ja yhtiön varautumisesta poikkeusoloihin.

Ylen tarkoitus

Lisäämme ymmärrystä toisistamme ja maailmasta, vahvistamme suomalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria.

Ylen arvot

Olemme luotettavia ja vastuullisia – toteutamme tehtäväämme riippumattomasti. Innostamme luovuuteen – annamme rohkeasti tilaa uusille ideoille. Arvostamme ihmistä – yhdessä saamme aikaiseksi parempaa.

Ylen suunta

Kohti julkisen palvelun median seuraavaa sataa vuotta: uudistuva Yleisradio on kaikille yhteinen ja jokaiselle oma – suomalaisen yhteiskunnan parhaaksi.

Toimintaympäristön muutoksia

2

- Yle-lain uudistus tuli voimaan elokuussa.
- Mediankäytössä digitaaliset palvelut vahvistavat asemaansa.
- Globaali kilpailu ja teknologian murros haastavat kotimaisia mediayhtiöitä.

2.1 VIESTINTÄPOLITIikka JA VIESTINNÄN SÄÄNTELY

Yleisradion tehtäviä tarkentava lakimuutos hyväksyttiin eduskunnassa maaliskuussa (11.3.2022/159) ja se astui voimaan elokuussa 2022.

Muutos täsmentää yleisradiolain 7 §:ssä määriteltyjä Ylen julkisen palvelun tehtäviä sisältäen verkossa julkaistavat tekstimuotoiset sisällöt. Lain mukaan jatkossa Ylen tekstisisältöjen tulee pääsääntöisesti liittyä liikkuvaan kuvaan ja ääneen. Lain mukaisia sallittuja poikkeuksia ovat kulttuuri- ja oppimissisällöt, lyhyet STT:n uutissisällöt, nopeasti kehittyviin uutistilanteisiin liittyvät lyhyet uutiset, vähemmistökieliset uutiset ja viranomaistiedotteet.

Lakimuutoksen taustalla on kaupallisia mediayrityksiä edustavan Medialiiton EU-komissiolle vuonna 2017 tekemä valtiontukikantelu, joka koski Ylen tekstisisältöjen julkaisua verkossa. Komis-

sio lopetti Medialiiton kantelun käsitte-lyn kesäkuussa 2022.

Sanoma Media Finland Oy:n vuonna 2021 jättämä valtiontukikantelu Yle Areenan VOD-sisällöistä ja sähköisistä oppimissisällöistä on yhä komission käsittelyssä. Sen tutkinta voi kestää vielä vuosia. Liikenne- ja viestintäministeriö on toimittanut komissiolle viisi vastausta, jotka puoltavat Yle Areenan VOD-sisältöjä ja oppimissisältöjä osana julkisen palvelun tehtävää.

Ylen hallintoneuvosto toteutti vuonna 2022 ennakoarvioinnin Ylen internetissä tarjoamista äänisisällöistä. Ennakoarviointia pyysi kaupallisia radioita edustava RadioMedia ry. Hallintoneuvosto katsoi päätöksessään joulukuussa, että Yle Areenassa ja muissa yhtiön internetpalveluissa julkaistavat äänisisällöt ovat olennainen osa Ylen julkisen palvelun tehtävää, ja niiden markkinavaikutukset ovat vähäisiä suhteessa arvoon kansalaisille. Päätöksessään hallintoneuvosto määrittä tiettyjä linjauksia, joita Ylen tulee noudattaa hankkiessaan, julkaistessaan ja myydessään äänisisältöjä.

Liikenne- ja viestintäministeriö toteutti Ylen tv- ja radiokanavien siirtovelvollisuuden uudelleenarvioinnin, joka koskee kanavien jakelua kaapeli-tv-verkossa. Ministeriö päätyi ehdottamaan, että Ylen radiokanavia koskeva

Vihteellisen keskusteluohjelman Gogin kantabaarin juontaja Constantinos "Gogi" Mavromichalis palkittiin Kultainen Venla 2022 -gaalassa vuoden parhaan tv-esiintyjän yleisöpalkinnolla.

Kuva: Johanna Kannasmaa

ns. *must carry* -siirtovelvollisuus kumotaan ja tv-kanavia koskeva velvollisuus säilyy ennallaan. Toteutuessaan tämä tarkoittaisi Ylen radiokanavien jake-lun päättymistä kaapeli-tv-verkoissa. Asian valmistelu jatkuu seuraavalla vaalikaudella.

Eduskunta ryhtyi keväällä 2022 käsittelemään hallituksen kahteen EU-direktiiviin perustuvaa esitystä tekijänoikeuslain muuttamiseksi. DSM-tekijänoikeusdirektiivi veloit-taa EU:n jäsenvaltiot säätämään muun muassa alustayhtiöiden (esimerkiksi Google, YouTube, Facebook) vastuusta näiden käyttäessä tekijänoikeudella suojattua materiaalia palveluissaan. Verkkolähetysdirektiivi puolestaan kos-kee tv- ja radio-ohjelmien lähettämistä ja edelleen lähettämistä. Edelleen lähet-tämistä koskevilla muutoksilla voi olla vaikutusta Ylen tv-kanavien jakeluun kaapeli-tv-verkoissa ja siitä Ylelle aiheu-tuviin kustannuksiin.

Vuonna 2022 hyväksyttiin kaksi merkittävää alustayhtiöitä koske-vaa EU-asetusta, digimarkkinasäädös (DMA) ja digipalvelusäädös (DSA), jotka tuovat lisävelvoitteita isoille alustayhtiöille. Digimarkkinasäädös koskee ns. portinvartijayrityksiä, joille tulee muun muassa kiello suosia omia tuotteita ja velvoite jakaa dataa nykyistä läpinäky-vämmin. Tämä voi parantaa asiakkaina olevien julkaisijoiden asemaa suhteessa alustoihin. Digipalvelusäädös puoles-taan kiristää alustayhtiöiden velvolli-suuksia suojata käyttäjiä laittomalta sisällöltä verkossa. Verkkoalustoilta vaaditaan jatkossa parempaa läpinäky-vyyttä esimerkiksi algoritmeihin perus-tuvien suosittelujärjestelmien toimin-tamekanismeista. Säädökset tulevat voimaan asteittain vuosina 2023–2024.

Lisäksi EU-komissio julkisti syys-kuussa 2022 median kannalta mer-kittävän sääntelyehdotuksen, jonka tavoitteena on turvata median riippu-mattomuutta, moniäänisyyttä ja omis-tuksen läpinäkyvyyttä jäsenmaissa.

Lainsäätäjien käsittelyssä olevassa ase-tusehdotuksessa muun muassa tode-taan, että yleisradioyhtiöille on turvat-tava riittävä rahoitus julkisen palvelun tehtävien hoitamiseksi. Mediavapaus-säädös suosituksineen (European Media Freedom Act) tulee voimaan aikaisin-taan vuonna 2025.

2.2 MEDIAMARKKINOIDEN KEHITYS

Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja talouden epävarmuus heijastuvat mediamarkki-naan. Suomessa pelko taantumasta hei-kensi vuonna 2022 lehtien tilausmyyntiä ja mediamainonnan kasvua. Kokonaisuu-tena mediamainonta kääntyi kuitenkin pandemiavuosien jälkeen kasvu-uralle.

Sanomalehtipaperin ja jakelun kal-listuessa osa paikallislehdistä vähensi ilmestymispäiviään ja maksuttomia kaupunkilehtiä lakkautettiin. Sähköi-sistä mediayhtiöistä AlfaTV lopetti vuo-den lopulla toimintansa, kun emoyhtiö ajautui konkurssiin.

Kaupallisen uutismedian näkymät ovat kahtiajakoiset. Ne yhtiöt, joiden lii-kevaihdsta ja -voitosta merkittävä osa tulee muusta kuin media liiketoimin-nasta, uskovat tuloksen pysyvän ennal-laan. Muita mediataloja huolestuttaa mainos- ja tilausmyynnin lasku. Tulojen laskiessa osa yhtiöistä voi joutua karsi-maan investoinneista ja digitaalisesta kehittämisestä, mikä vaikeuttaa niiden kilpailuedellytyksiä alan murroksessa.

Koko joukkoviestintämarkkinan arvo oli Suomessa Tilastokeskuksen mukaan noin 3,8 miljardia euroa. Mediamainon-taan käytettiin vuonna 2022 yhteensä 1,328 miljardia euroa ja mainonnan määrä kasvoi 4,1 prosenttia edellisvuo-desta. Voimakkainta kasvu oli verk-komainonnassa, josta merkittävä osa suuntautui suurille kansainvälisille alus-tayhtiöille. Joka kolmas mainoseuro käy-tettiin hakukonemainontaan ja mainon-taan sosiaalisessa mediassa.

Koventuneessa kilpailussa kansain-väliset alustayhtiöt karsivat kulujaan etsien uusia ansaintamalleja. Kilpai-lua käydään etenkin nuoremmista ylei-söistä. Runsaan tarjonnan ja kiristyvän kilpailun keskellä personoinnin merkitys sisältöjen kohdentamisessa käyttäjäda-taa hyödyntämällä kasvaa entisestään.

Kiinalaisomisteinen lyhytvideopalvelu TikTok jatkoi kasvuaan maailmanlaajui-sesti ja lisäsi investointeja Eurooppaan ja Yhdysvaltoihin. Facebookin ja Instagramin emoyhtiö Meta panostaa kiristyneessä kilpailussa lyhytvideoihin ja metaverse-hankkeisiin ja suunnittelee vähentä-vänsä uutissisältöjä palveluissaan. Mikro-viestipalvelu Twitter siirtyi keväällä 2022 miljardööri Elon Muskin omistukseen herättäen laajaa keskustelua alustayhti-öiden toimintaperiaatteista.

Myös suoratoistomarkkinoilla kilpailu on kovaa. Mainokselliset tilausvaihtoeh-dot yleistyvät, ja vähemmän katseltuja sisältöjä karsitaan palveluista. Häviäjiä ovat todennäköisesti pienet kohderyh-mät, joiden palveleminen ei ole yrityk-sille välttämätöntä. Samalla markkinoille

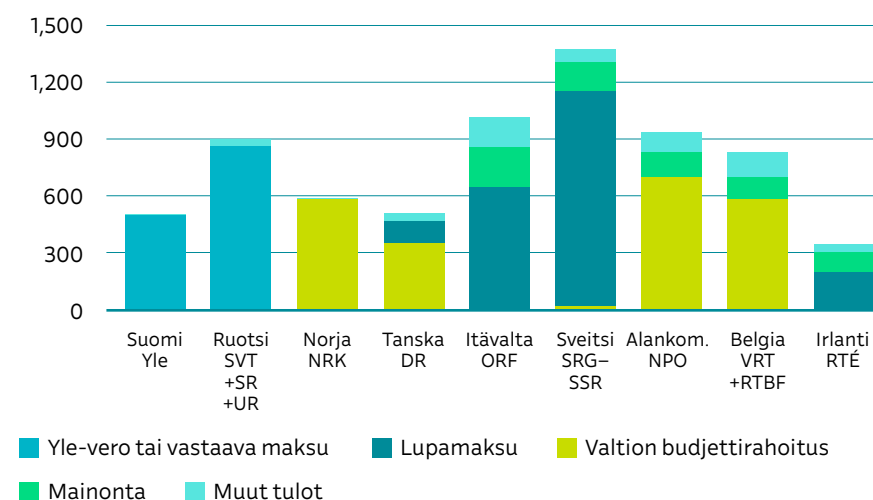
pyrkii uusia toimijoita, kuten mainosra-hoitteisia, internetin kautta katsottavia FAST-kanavia, joita jakelevat esimerkiksi tv-laitteiden valmistajat.

Audiotoimijat laajentavat niin ikään markkinoitaan. Norjan suurimman mediakonsernin Schibstedin omistama podcast-palvelu PodMe ja tanskalais-lähtöinen, podcasteihin ja äänikirjoihin satsaava Podimo jalkautuivat Suomeen. Kansainväliset jätit Spotify ja Apple puolestaan lisäävät panostuksiaan audiodraamaan ja uusiin yksinoikeus-podcasteihin.

Mediaan kohdistuvan hybrdivaikut-tamisen ja kyberiskujen uhka on kas-vanut maailmanpoliittisen tilanteen muuttuessa. Esimerkiksi keväällä 2022 venäläinen trollitehdas masinoi viesti-kampanjan useita länsimaisia medioita vastaan. Suomessa kohteeksi joutuivat Ylen lisäksi sanomalehdet Keski-suomalainen ja Etelä-Saimaa sekä hel-polla suomen kielellä tietoa välittävä Selkokeskus.

Median roolista osana yhteiskunnan huoltovarmuutta ja kansalaisten hen-

Julkisen palvelun yleisradioyhtiöiden rahoitusvertailu 2022,
miljoonaa euroa

kistä kriinkestävyyttä keskusteltiin aiempaa näkyvämmiin sekä Suomessa ja muualla. Kriisit ovat vahvistaneet luottamusta yleisradiotoimintaan yleisesti Euroopassa, lukuun ottamatta yksittäisiä itäisen Keski-Euroopan maita, kuten Puolaa, Unkaria ja Balkanin maita.

Samanaikaisesti talousnäkyvien epävarmuus heijastui keskusteluun muun muassa yleisradiotoiminnan rahoituksesta useissa Euroopan maissa. Rahoituksen rinnalla keskustelua käydään yleisradiotoiminnan tehtävistä ja tärkeydestä yhteiskunnassa luotettavan tiedon, median moniäänisyyden, kansalaisten yhdenvertaisen tiedonsaannin ja monipuolisen mediatarjonnan turvaajana.

Monissa maissa, muun muassa Ranskassa, Isossa-Britanniassa ja Itävallassa, valmistellaan yleisradioyhtiöiden rahoit-

tusmallien uudistamista eri vaihtoehtojen pohjalta. Pohjoismaista poiketen suurimmassa osassa Euroopan maista käytössä on yhä lupamaksuun perustuva järjestelmä, joka nojaa osin broadcast-tekniikkaan eikä kaikilta osin vastaa digitalisaation ja mediankäytön muutoksia.

Pohjoismaissa Tanskan yleisradioyhtiö DR siirtyi asteittain vuoteen 2022 mennessä uuteen rahoitusmalliin, joka on pääpiirteiltään Suomen, Ruotsin ja Norjan verorahoituksen kaltainen. Vertailtaessa yleisradioyhtiöiden rahoituksen tasoa pohjoismaiden tai vastaavien maiden kesken, julkisen palvelun yleisradiotoiminnan rahoitus Suomessa edustaa eurooppalaista keskitasoa.

Muissa pohjoismaissa ei tehty merkittäviä muutoksia yleisradioyhtiöitä

koskevaan lainsäädäntöön. Edellisvuonna Tanskan kaupallista mediaa edustava Danske Medier jätti Media-liiton kantelua vastaavan valtiontukikantelun EU-komissiolle DR:n tekstimuotoisista sisällöistä. Komissio ilmoitti kesäkuussa 2022, ettei se ota asiaa käsittelyyn, mutta Danske Medier ilmoitti jatkavansa prosessia.

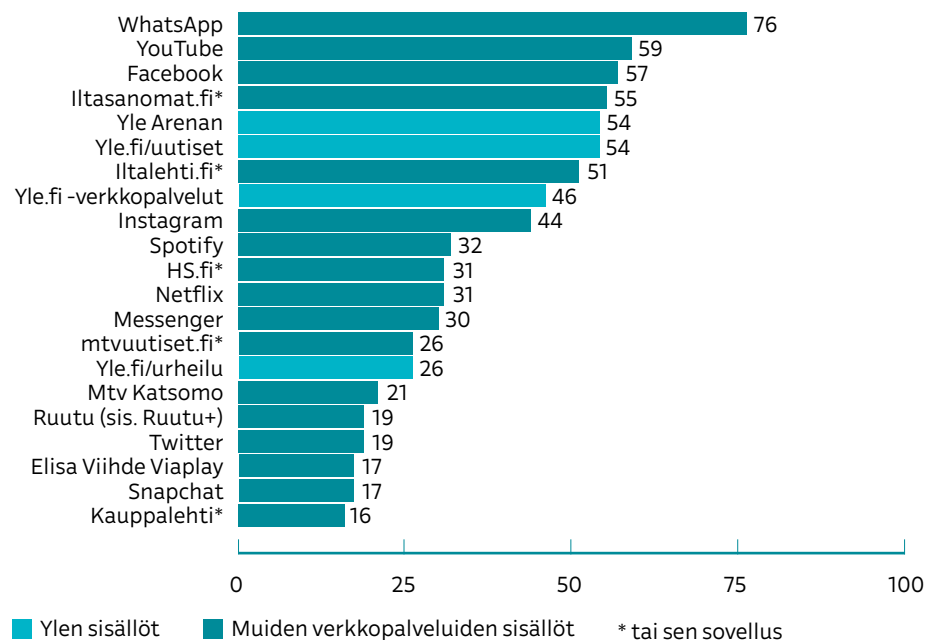
Ruotsissa pääministeri Ulf Kristerssonin johtama uusi hallitus on kirjannut hallitusohjelmaansa, että julkisen palvelun media-yhtiöiden pitkän aikavälin rahoitus turvataan osana demokratista infrastruktuuria. Linjaus koskee yleisradioyhtiöiden seuraavaa toimilupakautta 2026–2033, josta käydään lähi-vuosina neuvotteluja ja jota kulttuuriministeriö valmistelee.

2.3 MEDIAN KÄYTÖN KEHITYS

Sota Euroopassa näkyy median kulutuksessa ja on lisännyt varsinkin uutisten kysyntää. Luotettavien, faktapohjaisten uutisten rinnalla kysyntää ja tarvetta on ollut erilaisille viihteellisille sisällöille. Uutena ilmiönä esiin on noussut myös uutisten välttely, joka negatiivisten tapahtumien kierteessä on yleistynyt etenkin nuorten keskuudessa.

Alati kasvanut tarjonta ja uusi teknologia ovat kiihdyttäneet mediankäytön muutosta kohti digitaalisia palveluja ja median käyttötottumukset ovat monimuotoistuneet uusien älylaitteiden ja palvelujen myötä. Perinteisten broadcast-kanavien tavoitavuus on ollut jo usean vuoden ajan hienoisessa laskussa.

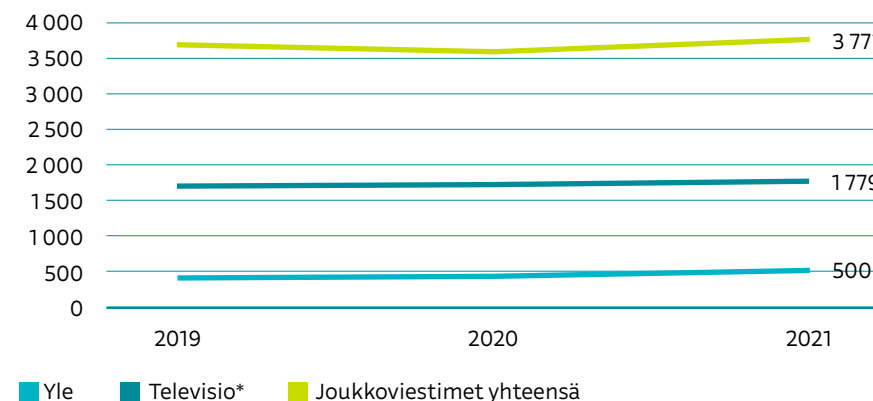
Verkkopalvelujen viikkotavoittavuus syksyllä 2022, prosenttia

Lähde: KMK-tutkimus 2022, IRO Research Oy/Asiakkuus, Yle

Väestö yli 15v.

Joukkoviestintämarkkinoiden arvo Suomessa, miljoonaa euroa

*sisältää myös koko Ylen (tv, radio, verkkopalvelut)

Lähde: Tilastokeskus, Yle

Television ja radion käyttö on osittain rutinoitunut, ja ne tavoittavat selvästi enemmän yli 45-vuotiaita kuin sitä nuorempia. Älytelevisioiden yleistyessä ja lineaarisen katselun vähentyessä tv-ruudun käyttö muuhun tarkoitukseen, kuten suoratoistopalvelujen seuraamiseen tai pelaamiseen, on jatkuvasti kasvussa.

Vuonna 2022 televisio tavoitti edelleen 84 prosenttia suomalaisista viikoittain. Kotimaisia tv-kanavia katsottiin päivittäin keskimäärin 2 tuntia 46 minuuttia, kolme minuuttia enemmän kuin edellisvuonna. Kaupallinen media tavoitti päivittäin yli puolet suomalaisväestöstä. Yle TV1 ja Yle TV2 kuuluvat yhä Suomen katsotuimpiin kanaviin, mutta viikkotasolla yksittäisistä kanavista eniten yleisöjä tavoitti mainosrahoitteinen MTV3.

Radio tavoitti viikoittain 87 prosenttia suomalaisista, ja sitä kuunneltiin keskimäärin 2 tuntia ja 23 minuuttia päivässä eli viisi minuuttia enemmän kuin edellisvuonna. Suomalaisten radion kuuntelusta 51 prosenttia kohdistui Ylen kanaville. Kuunnelluin radiokanava oli yhä Yle Radio Suomi tavoittaen edellisvuoden tapaan 31 prosenttia suomalaisista viikoittain.

Radiota kuunnellaan perinteisten radiolaitteiden lisäksi yhä enemmän audiopalveluiden kautta. Viime vuonna jo yli kolmasosa suomalaisista käytti digitaalisia audiopalveluita. Podcastien kysyntä jatkui vilkkaana markkinan kasvassa edelleen.

Verkkoalustoilla leviävät valeuutiset, misinformaatio ja disinformaatio uhkaavat luottamusta vastuulliseen mediaan. Tekoälyn avulla esimerkiksi videokuvaa ja ääntä on mahdollista käsitellä niin, että aidon sisällön erottaminen tekaistusta käy aiempaa vaikeammaksi. Perinteisen medialukutaidon rinnalla kyky ymmärtää digitaalisen vaikuttamisen keinoja on siten entistä tärkeämpi kansalaistaito.

Suomessa ja muissa pohjoismaissa luottamus mediaan on yhä kasvussa.

listä kärkeä ja selvästi suurempaa kuin muissa EU-maissa keskimäärin, vaikka nähtävissä on ollut merkkejä hienoisesta laskusta viime vuosina.

2.4 MEDIATEKNOLOGIAN KEHITYS

Teknologian kehityksessä tekoäly, koneoppiminen ja erilaiset älykkäät järjestelmät etenevät suurin harppauksin. Tämä avaa mediarytyksissä uusia mahdollisuuksia hyödyntää entistä kevyempiä ja hajautettuja tuotantoja sekä uudenlaisia sisältöjen kerronta- ja julkaisutapoja.

Mediatuotantojen siirtyminen internet-, ohjelmisto- ja pilvipohjaiseen teknologiaan on kiihtynyt. Kehitystä hidastaa maailmanlaajuinen komponenttipula, joka näkyy pitkittyneinä toimitusaikoina ja viivästyttää uusia hankkeita sekä median erityislaitteiden uusimista.

Median käyttöliittymissä on meneillään voimakas murros, joka vaikuttaa tapaan kuluttaa mediasisältöjä ja muita ajanvietteen palveluja. Mediateknologian uudet muodot pohjautuvat yhä useammin peliteollisuuteen. Esimerkiksi lisätyn todellisuuden (AR) ja virtuaalisen todellisuuden (VR) kerronta- ja julkaisutapoja testataan media-alalla yhteistyössä alan toimijoiden kanssa, ja Ylekin hyödyntää niitä sisältöjen tuotannossa.

Digitaalisessa lähetystekniikassa tavoitellaan jo seuraavan sukupolven kuvatarkkuutta, kuten 4K-lähetyksiä, joita Yle on kokeillut rohkaisevin tuloksin.

Suomessa datayhteydet paranevat vähitellen 5G-verkkojen yleistyessä. Tämä kohentaa myös haja-asutusalueiden asukkaiden mahdollisuutta osallistua digitaaliseen yhteiskuntaan ja vastaanottaa uuden ajan audiovisuaalisia sisältöjä. Toistaiseksi nopeiden kuituliittymien määrä kaupunkien ja taajamien ulkopuolella on kuitenkin jäänyt Suomessa verrokkimaita vähäisemmäksi.

Matalan kiertoradan satelliittien siirtyminen Suomessakin kaupalliseen käyttöön tarjoaa osaltaan mahdollisuuden parantaa kotitalouksien laajakaistayhteyksiä. Yle on jo tehnyt ensimmäisiä teknisiä testejä tähän liittyen.

Uuden teknologian myötä erilaisten älylaitteiden kirjo kasvaa, mikä tuo uusia haasteita yleisradioyhtiöiden ja kaupallisten tv-yhtiöiden sisältöjen löydettävyydelle. Esimerkkinä tästä ovat jatkuvasti kehittyvät älytelevisiot. Uusissa käyttöjärjestelmissä ja laiteympäristöissä mediasisällöt ovat usein vain yksi sovellus lukuisten muiden palvelujen joukossa, jolloin niiden erottuminen tarjonnasta käy yhä haastavammaksi.

Tekoälypohjaiset teksti-, kuva-, video- ja äänigeneraattorit ja niiden tuottamat sisällöt yleistyvät. Laajaa julkisuutta on saanut muun muassa OpenAI -tutkimusyhteisön kehittämä uusi ChatGPT -tekoälypalvelu, joka pystyy tuottamaan ymmärrettävää ja lähes virheetöntä tekstisisältöä eri aihepiireistä. Isot globaalit teknologiyritykset kehittävät vastaavanlaista teknologiaa. Tällaisella

työkalulla voi olla merkittävä vaikutus esimerkiksi opetukseen, tutkimukseen ja sisällöntuotantoon.

Seuraavaa teknologian murrosta ennakoidaan virtuaalimaailmaan nojautuvasta metaversumista ja hajautetusta web 3.0 -teknologiasta, joka perustuu lohkoketjuteknologiaan. Globaalit teknologiyritykset ovat investoineet merkittäviä summia niiden tutkimiseen ja tuotekehitykseen. Yle on tehnyt näihin liittyviä pienimuotoisia kokeiluja.

Teknologian kehityksen myötä myös eettiset ja turvallisuuteen liittyvät kysymykset nousevat entistä tärkeämmiksi. Tämä koskee esimerkiksi tekoälyn ja datan hyödyntämistä, algoritmien toimintamekanismeja, tietoturvaa ja yksityisyyttä.

LÄHTEET:

- EBU
- Reuters Institute
- Finnpanel
- Tilastokeskus
- IAB Finland
- Yle
- Kantar TNS

Voiko meemeillä tehdä valtiolähtöistä propagandaa, kysyttiin tutkijatohtori Saara Särnältä Ylen ajankohtaisskusteluohjelmassa 8 minuuttia.

Kuva: Silja Viitala/Yle

- ▶ Yle jatkoi panostuksia digitaalisiin pääpalveluihin ja audiokehitykseen.
- ▶ Yle tarjosi monipuolisesti julkisen palvelun sisältöjä eri väestöryhmille.
- ▶ Yle varautui poikkeustilanteisiin radiossa, televisiossa ja verkossa.

3.1 YLEN JULKAISUT RADIOSSA, TELEVISIOSSA JA VERKOSSA

Venäjän hyökkäys Ukrainaan, vilkas uutis- ja urheilutapahtumien vuosi sekä huoltovarmuuden korostuminen vaikuttivat merkittävästi Ylen toimintaan vuonna 2022. Lisäksi kolmas koronapandemiavuosi edellytti yhä erityisjärjestelyjä sisältöjen suunnittelussa ja tuotannoissa.

Yle suuntasi strategian mukaisesti panostuksia sekä sisältökehitykseen että digitaalisiin pääpalveluihin, Yle Areenaan ja Yle-palveluun, johon kuuluu oma sovellus sekä yle-fi -verkkopalvelu. Yhtiö uudistaa digitaalista julkaisua kehittämällä perinteisiä kanaviaan niin, että nämä tukevat toisiaan. Samalla arvioidaan lineaaristen kanavien palvelurakennetta ja niiden määrää.

Yle Areenan ja Yle-palvelun merkitys julkisen palvelun sisältöjen jakelutienä korostuu, kun mediankäyttö suuntautuu yhä enemmän digitaalisiin palveluihin. Vuonna 2022 molempien Ylen palveluiden käyttö kasvoi selvästi kaikissa ikäryhmissä.

Yle Areenan audiodraama *Mä haluan olla Nylon* -kertoo Nylon Beat -yhtyeen Jonnan (Fanni Noroila, vas.) ja Erinin (Sonja Kuittinen) tarinan. Kuva: Jukka Lintinen/Yle

YLE-LAKI TEKSTIMUOTOISISTA SISÄLLÖISTÄ

Yle-lain uuden 7.1 §:n mukaan sisältöpalvelujen pääpainon on oltava liikkuvaa kuvaa tai ääntä sisältävissä julkaisuissa. Tekstimuotoisen sisällön tulee pääsääntöisesti liittyä yhtiön liikkuvan kuvan tai äänen julkaisuun. Lain 7.3 §:n mukaisia sallittuja poikkeuksia tästä ovat: kulttuuri, oppiminen, lyhyt STT-uutissisältö, nopea ja lyhyt uutinen, vähemmistökielinen uutinen ja viranomaistiedotteet.

Ennen muutoksen voimaantuloa vastaavat toimittajat ohjeistivat kaikkia sisältöyksiköitä lainmuutoksen soveltamisessa.

Ylen hallintoneuvosto valvoo Yle-lain noudattamista ja sai ensimmäisen tilannekatsauksen syyskuussa 2022. Ylen julkaisutoiminta noudattaa tekstimuotoisia sisältöjä, ääntä ja kuvaa koskevia lakimuutoksia kattavasti. Lain voimaantullessa ajanjaksolla 1.8.-31.12.2022 lähes 98 % Ylen ensilähetystunneista oli video- tai audiosisältöjä ja vain reilut kaksi prosenttia tekstimuotoisia sisältöjä.

Elokuussa 2022 voimaan tullut uudistunut Yle-laki asetti Ylen digitaaliselle julkaisutoiminnalle uusia vaatimuksia, joihin yhtiö valmistautui pitkin vuotta sisällöntuotantoa ja seurantarjestelmiä kehittämällä. Yle-palvelua uudistettiin vastaamaan Yle-lain vaatimuksia.

Vuoden aikana Ylen radio- ja televisiokanavilla, Yle Areenassa ja Yle-palvelussa sekä arkistotoimituksessa tehtiin huolellisia varautumissuunnitelmia, joilla varmistetaan luotettava tiedonvälitys kaikissa olosuhteissa. Tiedonvälityksen varajärjestelmä vara.yle.fi-palvelua vahvistettiin verkon häiriötilanteita silmällä pitäen.

Yle jatkoi edellisvuonna aloitettua laajaa audion uudistustyötä ja lisäsi panostuksia podcastien kehitykseen. Suurin uudistus tehtiin alkusyksystä 2022, kun kaikki Yle Areenassa julkaistavat audiosisällöt koottiin podcast-nimen alle, mikä vastaa paremmin kuulijoiden kuuntelutottumuksiin. Muutosten myötä audio-on-demand kuuntelu palvelussa kasvoi 5 prosenttia. Yle Areena on Kansallisen radiotutkimuksen mukaan käytetyin kotimainen audiopalvelu, joka tavoitti keskimäärin 750 000 kuuntelijaa viikoittain.

Yhtiön päätös siirtää lähes kaikki podcastit kolmansien osapuolien alustoilta Yle Areenaan on osoittautunut

onnistuneeksi, vahvistaen Ylen digitaalista palvelua ja tunnettuutta monipuolisena, laadukkaana sisältöalustana.

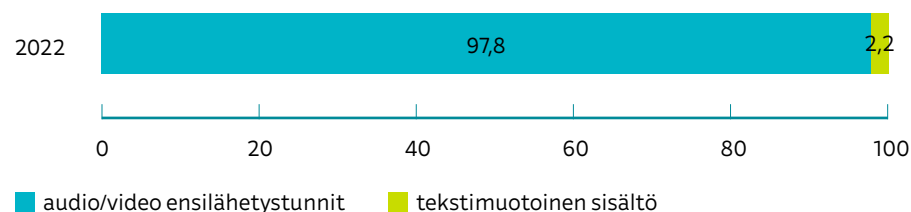
Radiokanavista suurin muutos kohdistui Yle Puheeseen, joka muuttui parhaiden audiosisältöjen sekä tapahtumaurheilun kanavaksi. Vuoden 2024 alusta lähtien sen sisällöt tulevat löytymään muilta Ylen radiokanavilta ja Yle Areenasta.

Vuonna 2021 päivitetyn toimintamallin mukaan Yle julkaisee sisältöjään ensisijaisesti omissa palveluissaan. Yhtiö tuottaa ja julkaisee sisältöjä myös kolmansien osapuolten alustoilla, mikäli se asiakkuuden, kerronnan tai ilmaisun kehittämisen kannalta on perusteltua.

Kokonaistavoittavuuden kannalta sosiaalisen median alustoilla on edelleen tärkeä rooli, etenkin 15–29-vuotiaiden keskuudessa. Sosiaalinen media toimii yleisövuorovaikutuksen välineenä, ja niiden kautta on mahdollista tavoittaa kohderyhmiä, jotka muutoin eivät käytä Ylen palveluja. Samalla tavoitteena on ohjata yleisöjä Ylen omiin palveluihin, kuten Yle Areenaan ja Yle-palveluun.

Yhtiössä käynnistyi vuonna 2022 sosiaalisen median linjaustyö, joka päivittää Ylen julkaisuperiaatteet suhteessa sosiaalisen median alustoihin. Työ jatkuu vuoden 2023 aikana.

Ylen tekstimuotoisten sisältöjen osuus ensilähetystunneista, prosenttia

Ensilähetystunnit Ylen omilla alustoilla 1.8.–31.12.2022. Tekstimuotoiset sisällöt on muutettu tunneiksi keskimääräisellä lukunopeudella 183 sanaa minuutissa.

YLEN KANAVAT JA PALVELUT

Vuonna 2022 Yle julkaisi ohjelmia ja palveluita kuudella valtakunnallisella FM-radiokanavalla ja digitaalisina radiopalveluina, kolmella kanavapaikalla televisiossa sekä verkossa.

YLEN TV-KANAVAT

- Yle TV1 - uutis-, ajankohtais- ja asiaohjelmien sekä draaman kanava
- Yle TV2 - urheilun ja viihteen kanava, suunnattu erityisesti lapsille, nuorille ja perheille
- Yle Teema & Fem (yhdistetty kanavapaikka)
  - Yle Teema - kulttuurin, historian ja tieteen kanava
  - Yle Fem - kattava ohjelmisto suomenruotsalaisille sekä ruotsinkielisestä ja pohjoismaisesta tarjonnasta kiinnostuneille

Kaikki tv-kanavat ovat saatavilla myös HD:na eli teräväpiirtona.

YLEN RADIOKANAVAT JA -PALVELUT

- Yle Radio 1 - kulttuurin ja klassisen musiikin kanava
- Yle Radio Suomi - uutis-, ajankohtais- ja ja alueohjelmien kanava
- YleX - populaarikulttuurin kanava
- Yle Puhe - puhekanava (Ylen hallintoneuvosto päätti 7.2.2023 lakkauttaa kanavan kevääseen 2024 mennessä)
- Yle Vega - ruotsinkielisten uutisten, alueiden, kulttuurin, urheilun ja ajankohtaisohjelmien kanava
- Yle X3M - ruotsinkielinen nuorisokanava
- Yle Mondo - monikielinen radiopalvelu pääkaupunkiseudulla
- Yle Klassinen - klassista musiikkia tauotta, digitaalinen radiopalvelu verkossa
- Yle Sámi Radio - kolmisaamenkielinen kanava pohjoisessa

YLEN VERKKOPALVELUT

- Yle Areena - radio- ja televisio-ohjelmien tallenteita, ennakkolähetystyksiä ja podcasteja sekä Ylen radio- ja tv-kanavat suoratoistona
- Yle-palvelu - palvelu yhteisille sisällöille, uutisille, urheilulle ja säälle, lapsille aktivoivia ja osallistavia palveluja, Yle Oppimisen sisältöjä sekä opetuskäyttöön että itseopiskeluun. Sisältää Yle.fi -verkkosivuston ja Yle-sovelluksen.
- Svenska.yle.fi - ruotsinkielinen vastaava verkkopalvelu, sisältää myös lapsille suunnatun BUU-kokonaisuuden sekä oppimisen sisällöt
- Yle Uutisvahti - henkilökohtaisia uutissuosituksia ja älykkäitä ilmoituksia
- Yle Teksti-TV ja Yle Text-TV - uutisia, urheilua ja ohjelmatiedot
- Yle Sápmi - sisältöjä kolmella saamen kielellä

Ylen Elävä Arkisto vastaa Ylen laajan arkistomateriaalin julkaisemisesta verkkopalvelussa. Yle Elävä Arkisto – Yle arkivet toimittaa, taustoittaa ja julkaisee ohjelmia tai näytteitä historialliseen kontekstiin kytkettynä. Vanhimmat videot ovat sadan vuoden takaa. Video- ja audiomateriaalia tausta-artikkeleineen ei ole tässä laajuudessa tarjolla muualla Suomessa.

Mittavan ja ainutlaatuisen Yle Arkiston kuva- ja ääninauhakokoelmien digitointi saatiin lähes valmiiksi. Kokoelmista oli vuoden 2022 loppuun mennessä digitoitu noin 95 prosenttia.

3.2. YLEN TARJONTA SISÄLTÖKOKONAISUUKSITTAIN

Yle tähtää tarjonnassaan korkeaan laatuun, monipuolisuuteen ja erottuvuuteen. Niin Ylen uutis- ja ajankohtais-toiminnassa kuin muilla sisältöalueilla lähtökohtana on tuoda laajasti esille eri tavoin elävien suomalaisten arkea, yhteiskunnassa vallitsevia näkemyksiä sekä suomalaiseen yhteiskuntaan vai-

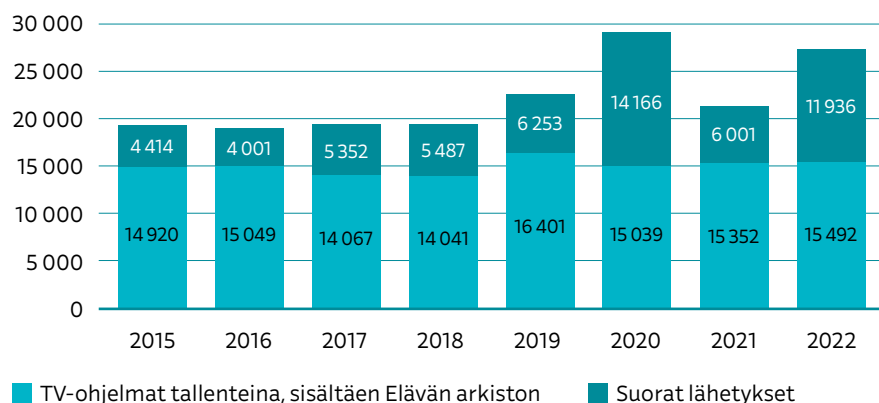
kuttavia muutoksia. Sisältöjen suunnittelu perustuu Ylen lakisääteisiin tehtäviin, strategiaan tavoitteisiin ja Ylen julkisen palvelun arvoihin.

Ylen tarjonnan erottuvuuden kannalta keskeistä on kerrontatapa, jossa asioita ja ilmiöitä tarkastellaan monipuolisesti eri näkökulmista. Tällöin esimerkiksi yhteiskuntaan ja ihmisten elämään vaikuttavia muutoksia voidaan kuvata aihepiiriä syventäen ja oivalluksia herättäen niin uutis- ja ajankohtaisjournalismissa kuin asiasisällöissä tai draaman, kulttuurin ja viihteen keinoin.

Ylen merkittävän oman sisällöntuotannon ohella ohjelmahankinnoilla on tärkeä rooli julkisen palvelun tarjonnan rakentamisessa. Kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä ja muualta tehtäviä sisältöhan- kintoja ohjaavat julkisen palvelun yleis- radiotoiminnan periaatteet.

Ylen televisio-ohjelmista 54 prosenttia oli kotimaista alkuperää. Ohjelmiston eurooppalaisuusaste oli 88 prosenttia, mikä ylittää selvästi televisiotoiminnalle laissa asetetut velvoitteet. Radiossa esitettävien ohjelmien kotimaisuusaste oli 99 prosenttia.

Yle Areenan tv-ohjelmatalenteiden ja suorien tv-lähetysten tuntimäärät 2015–2022

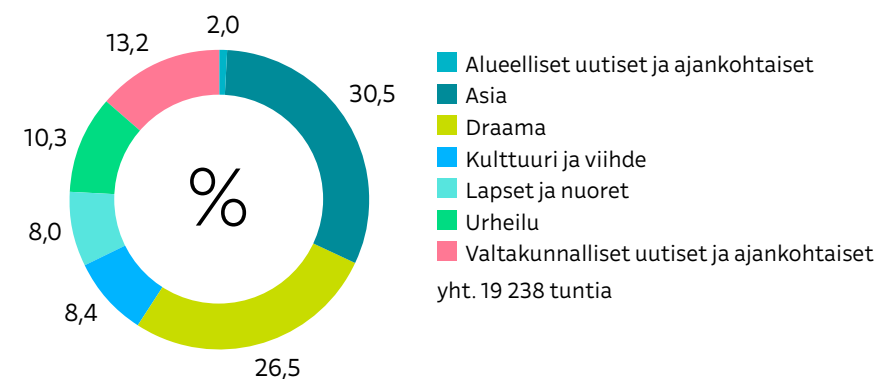
Uutis- ja ajankohtaissisällöt

Uutis- ja ajankohtaistoiminnassa vuosi 2022 oli erittäin kiireinen poikkeuksellisen suurten uutistapahtumien vuoksi. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sota Euroopassa, ensimmäiset aluevaalit, Suomen haku Naton jäseneksi, energiakriisi sekä taloustilanteen ja koti-

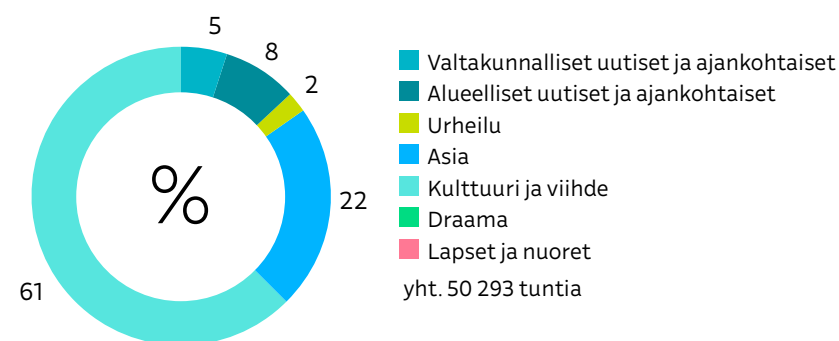
maan politiikan tiivis seuranta vaativat henkilöstöltä venymistä ja uutistoiminnan resurssien uudelleen kohdentamista.

Lisäksi kolmas koronapandemiavuosi vaikutti yhä toiminnan suunnitteluun niin uutistoiminnassa kuin muussa sisällöntuotannossa. Järjestelyissä yhtiö pystyi hyödyntämään tehokkaasti pan-

Sisältökokonaisuuksien osuudet television ohjelmatunneista 2022, prosenttia

Sisältökokonaisuuksien osuudet radion ohjelmatunneista 2022, prosenttia

demian aikana saatuja kokemuksia ja toimintamalleja.

Vuoden aikana erityistä huomiota kiinnitettiin uutistoiminnan valmiu- teen toimia koronapandemian ja yllät- tävien konfliktien kaltaisissa poikkeusti- lanteissa. Uutis- ja ajankohtaistoiminta harjoitteli varautumista sekä itsenäi- sesti että osana valtakunnallista val- miusharjoittelua.

Yle reagoi maailmanpoliittisen tilan- teen muutoksiin lisäämällä kirjeen- vaihtajien raportointia Ukrainasta sekä nimittämällä Nato-kirjeenvaihtajan ja uuden kirjeenvaihtajan Afrikkaan, Kenian pääkaupunkiin Nairobiin. Yhtiö vahvisti myös venäjänkielistä uutistoi- mintaa ja aloitti keväällä 2022 ukrai- nankieliset uutiset, joissa kokeiltiin onnistuneesti tekoälypohjaista kone- kääntämistä, jota Yle News Lab on kehit- tänyt yleisradioyhtiöiden *Ikkuna Euroop- paan* -palvelun yhteydessä.

Onnistuneisiin uusiin avauksiin kuu- luu kevättalvella 2022 lanseerattu Yle Uutispodcast, joka nousi lyhyessä ajassa Suomen *suosituimmaksi* uutispodcas- tiksi. Suomenkielisessä aluetoiminnassa Yle vahvisti läsnäoloaan kolmella uudella paikkakunnalla perustamalla paikallis- toimitukset Raumalle, Jämsään ja Var- kauteen.

Nuorten ja nuorten aikuisten uutis- tarjontaa vahvistaa Ylen oma nuorten uutistoimitus, joka tekee päivittäistä uutisjournalismia sekä ajankohtaissäl- töjä. Siihen kuuluu myös lapsille suun- nattu uutispalvelu *Yle Mix*, jonka kehi- tykseen Yle panosti vuoden aikana. Omien alustojen lisäksi Yle hyödynsi jul- kaisussa kohderyhmän suosimia TikTo- kia ja Instagramia, joissa molemmissa Yle on Suomen suurin uutispalvelu.

Yle koetaan edellisvuosien tapaan Suomen luotettavimpana uutisme- diana. Suomalaisista 85 prosenttia luot-

taa Ylen julkisen palvelun uutistoimin- taan, mikä on kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin. Yhtä moni kokee, että Ylen sisältöjen ja palve- lujen parissa kohtaa monenlaisia näke- myksiä, maailmankuvia ja eri tavalla ajattelevia ihmisiä. (Uutisarvostukset 2022, IRO Research Oy).

Urheilu ja tapahtumat

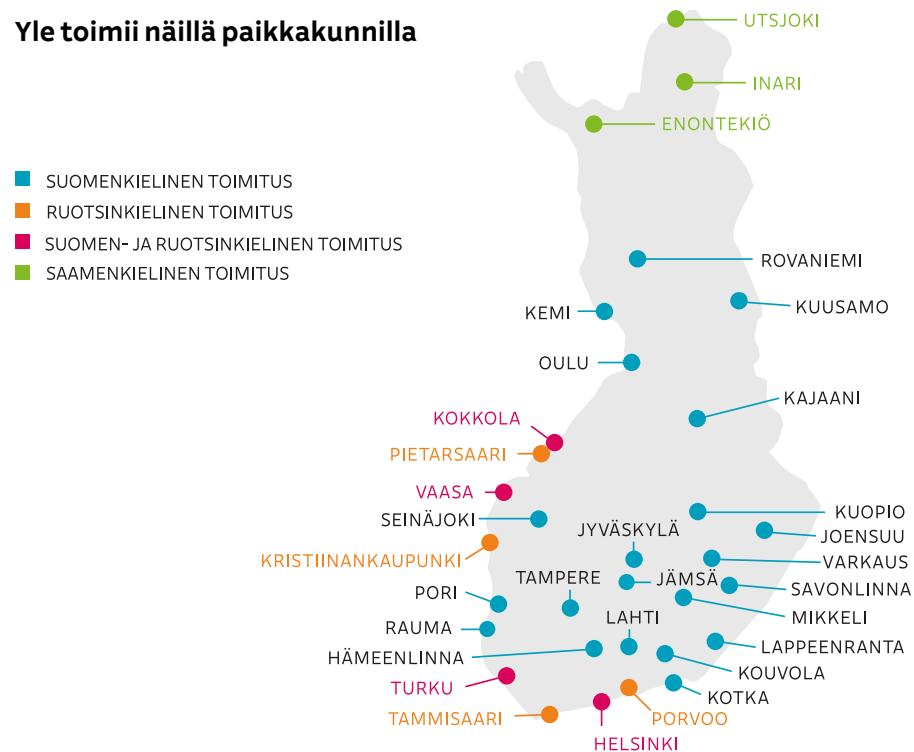
Ylen strategisena tavoitteena on lisätä läsnäoloa, vuorovaikutusta ja erilaisia yhteisöllisiä tapahtumia suomalaisten parissa. Osana Ylen sisällöntuotantoa tapahtumat tarjoavat tilaisuuden kan- salaisten kohtaamisille ja välittävät kulttuuria, ajankohtaisia keskusteluja, kansallisia juhlatapahtumia, urheilua ja viihdettä niidenkin suomalaisten saata- ville, jotka eivät itse pääse osallistumaan tapahtumiin.

Yle toteuttaa kansalaisia osallistavia tapahtumia entistä useammin myös yhteistyössä yhteiskunnan eri toimi- joiden ja luovan alan kanssa. Tämä tar- joaa samalla työtilaisuuksia esimerkiksi kulttuuri- ja tapahtuma-alan toimijoille.

Vuonna 2022 tapahtumissa käsitel- tiin useita ajankohtaisia teemoja. Yle toteutti nopealla aikataululla muun muassa *Apuja Ukrainaan* -tukikonsertin, joka järjestettiin maaliskuussa Helsin- gin Kulttuuritalolla. Yhteistyössä olivat Suomen Punainen Risti, Pelastakaa Lap- set ry, Unicef ja Kirkon ulkomaanapu. Konsertti keräsi lahjoituksina 6 miljo- naa euroa ukrainalaisten humanitaari- seen apuun.

Osana Ylen ja Erätauko-säätiön yhteishanketta Hämeenlinnassa jär- jestettiin syksyllä ensimmäinen *Hyvin sanottu* -keskustelufestivaali, johon osallistui 70 yhteistyökumppania. Osaa keskusteluista oli mahdollista seu-

Yle toimii näillä paikkakunnilla

Reetta Rönkä ja Heikki Valkama (oik.) juontavat Suomen suosituinta uutispodcastia - Ylen Uutispodcastia.

Kuva: Benjamin Suomela/Yle

rata myös Yle Areenassa ja Yle-palvelun kautta. Toissavuonna käynnistynyt viisivuotinen *Hyvin sanottu – Bra sagt* -hanke pyrkii edistämään rakentavaa keskustelukulttuuria Suomessa ja siinä on mukana 160 eri tahoa valtionhallinnosta yksityisiin yrityksiin ja järjestöihin.

Uudenlaista kumppanuusyhteistyötä edustaa myös toista kertaa järjestetty *Aurora-tulevaisuustapahtuma tunturissa*, jossa aiheena olivat ilmastonmuutos ja tasa-arvo. Myös näitä keskusteluja oli mahdollista seurata Yle Areenan välityksellä. Lisäksi suomalaisilla oli mahdollisuus kohdata toisiaan ja Ylen sisällöntekijöitä kesän Yle Pointti -tapahtumissa, jotka tällä kertaa järjestettiin Vaasassa ja Lappeenrannassa.

Vuosi 2022 oli poikkeuksellisen runsas urheilun arvokisojen vuosi, jonka aikana Yle välitti monipuolisesti kansainvälistä huippu-urheilua ja kotimai-

sia talvi- ja kesälajeja televisiossa, radiossa ja verkossa.

Vuoden suurimpiin satsauksiin kuuluivat Pekingin talviolympialaiset, yleisurheilun MM- ja EM-kisat Yhdysvalloissa ja Saksassa, naisten jalkapallon EM-kisat Englannissa sekä miesten jalkapallon MM-kisat Qatarissa, jonne Yle lähetti poikkeuksellisesti poikkeuksellisesti vain kaksi toimittajaa raportoimaan maan ihmisoikeustilanteesta suomeksi ja ruotsiksi. Muutoin kisälähteykset toteutettiin etätuotantona Pasilan studiolta.

Pekingin talviolympialaiset tavoittivat ennätysellisesti 3,9 miljoonaa suomalaista. Kisat kasvattivat Yle Areenan käyttäjämääriä merkittävästi, yli 40 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Yle esitti myös olympialaisten jälkeen järjestetyt Pekingin paralympialaiset.

Urheilulla on tärkeä rooli yhteisten kokemusten tarjoajana elämäntavoiltaan eriytyvässä yhteiskunnassa. Yle tuo

urheilutarjonnassaan esille myös harastajamäärältään pienempiä lajeja ja edistää niiden näkyvyyttä. Yle on tehnyt vuosien ajan määrätietoista ja tuloksellista työtä myös urheilun ja liikunnan tasa-arvon edistämiseksi.

Kansainvälinen kilpailu sisältöjen esitysoikeuksista on koventunut entisestään, ja hintojen nousun myötä kansallisten toimijoiden on yhä vaikeampi hankkia oikeuksia merkittävimpiin urheilutapahtumiin. Lisäämällä kumppanuuksia ja jakamalla oikeuksia Yle on onnistunut säilyttämään urheilun tarjonnan nykytasolla ja pystyy tarjoamaan kattavan lajivalikoiman vuosikymmenen loppupuolelle asti.

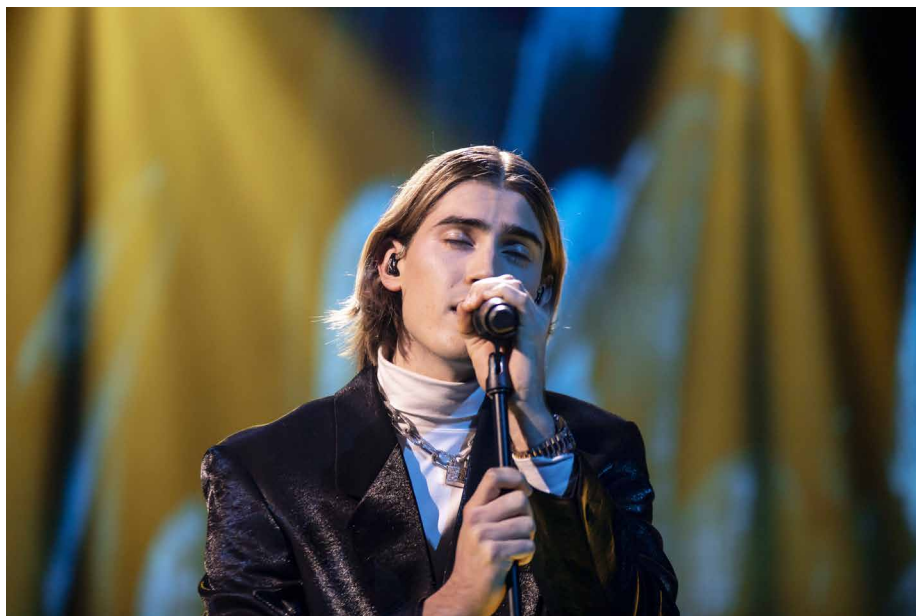
Esimerkiksi vuonna 2022 Yle jakoi Pekingin olympialaisten urheiluoikeudet Warner Bros.Discoveryyn kanssa ja miesten jalkapallon MM-kisoissa yhteistyökumppanina oli Telia-konserniin kuuluva MTV3.

Ylen uusiin monivuotisiin esitysoikeushankintoihin kuuluvat muun muassa SM-ralli vuosille 2023–2025, Kuninkuusravit vuosille 2023–2025 ja salibandyn MM-kisat vuosille 2023–2026.

Draama-, asia- ja kulttuurisisällöt sekä lasten ja nuorten tarjonta

Yle tarjosi vuoden aikana monipuolisen kirjjon asiasisältöjä, draamaa, kulttuuria, oppimista ja yleissivistystä tukevia sisältöjä sekä lasten ja nuorten sisältöjä tehtävänsä mukaisesti. Yhtiö jatkoi suunnitelmallisesti sisältöjen kehitystä kaikilla sisältöalueilla ja teki uusia kerrontatapoja hyödyntäen uusia avauksia, jotka vastaavat mediankäytön muutokseen.

Yle hankki kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä edellisvuosien tapaan etupäässä draamaa, viihdettä, dokumentteja ja

Apua Ukrainaan -tukikonsertti järjestettiin maaliskuussa Kulttuuritalolla ja sen aikana kerättiin ennätyselliset kuusi miljoonaa euroa humanitäärisen apuun. Tapahtumassa esiintyi muun muassa Robin.

Kuva: Nelli Kenttä/Yle

Yle televisioi vuonna 2022 naisten jalkapallon EM-kisat. Kuvassa Suomi-Saksa ottelussa Helmareiden Juliette Kemppi ja Saksan Svenja Huth.

Kuva: Tomi Hänninen/Chilipictures

asiasisältöjä, jotka on strategian mukaisesti suunnattu erityisesti alle 45-vuotiaille. Draaman hankintoja on viime vuosina lisätty, ja Ylen omat draamatuotannot keskittyvät audiodraamaan sekä lasten draamasisältöihin.

Vuonna 2022 yhtiö hankki sisältöjä kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä yhteensä 42,9 miljoonalla eurolla ja osti lisäksi muita esityskorvauksia, tuotantopalveluja ja eurooppalaisten tuottajien ohjelmia 35,3 miljoonalla eurolla. Ulkopuolisten hankintojen määrä, yhteensä 79,2 miljoonaa euroa, ylittää selvästi parlamentaarisen työryhmän vuonna 2016 asettaman tavoitteen. Kansainväliset ohjelmahankinnat, joihin kuuluu etupäässä draamaa, dokumentteja ja lastensisältöjä edustavat kustannuksiltaan noin kolmea prosenttia Ylen koko sisältöbudjetista.

Yle välitti edellisvuosien tapaan kansallisesti merkittäviä juhlatapahtumia, konsertteja ja muita kulttuuritapahtumia eri taiteenaloilta radiossa, televisi-

ossa ja verkossa. Vuoden katsotuimpiin ohjelmiin kuuluvat perinteisesti *Uuden Musiikin Kilpailu*, *Euroviisut* ja itsenäisyyspäivän *Linnan juhlat*, joka tavoitti itsenäisyyspäivänä lähes kolme miljoonaa suomalaista.

Näiden tapahtumien yhteydessä yhtiö hyödynsi uudenlaisia digitaalisen vuorovaikutuksen keinoja ja uutta teknologiaa, josta esimerkkinä ovat nuorta yleisöä kiinnostanut Roblox-virtuaalipelimaaailmassa toteutettu versio Linnan juhlista ja Kuusijuhlan Taikametsän lisätyn todellisuuden (AR) kokeilu.

Ylen kulttuuri- ja asiasisältöjen tarjonta ulottuu eri taiteenaloilta ajankohtaisiin aiheisiin, historiaan, tieteeseen ja oppimiseen. Asiasisällöissä käsitellään myös terveyteen, hyvinvointiin ja elämäntapoihin liittyviä teemoja. Lisäksi tarjontaan sisältyy keskusteluohjelmia, kulttuurijournalismia sekä monipuolinen valikoima dokumentteja ja luonto-ohjelmia kotimaasta ja ulkomailta.

Tervo & Halme tosisuomalaisuutta etsimässä on huumoripitoinen matkaohjelma, jossa kirjailija Jari Tervo (vas.) ja luova johtaja Jani Halme seikkailevat selvittämässä, mikä juuri nyt on tosisuomalaista.

Kuva: Gimmeyawallet Productions Oy

Asiasisällöissä, samoin kuin Ylen kotimaisissa draamasisällöissä, tuodaan esille myös suomalaisen yhteiskunnan muutosta ja erilaisten elämäntapojen kirjoa, alueellisine ja kulttuurisine erityispiirteineen.

Vuoden aikana Yle toi ohjelmiton useita kotimaisia dokumenttisarjoja, jotka kiinnostivat laajasti eri-ikäisiä suomalaisia. Näihin kuuluvat muun muassa *Vaietut arktiset sodat*, naisvankilan asukkaista kertova *Linna* sekä yhteiskunnalliseksi puheenaiheeksi jo edellisenä vuonna noussut *Kylmän sodan Suomi*. Aihepiirien moninaisuutta edustavat myös suomalaisuuden olemusta luotaava *Tervo & Halme tosisuomalaisuutta etsimässä* -sarja, joka kiersi useilla paikkakunnilla eri puolilla Suomea, sekä *Tubettavat konemiehet*, jossa seurattiin kolmen pohjoissavolaisen miehen arkea ja ajatuksia elämästä Itä-Suomessa.

Ylen omatuotantoisen viihteen suurimpiin satsauksiin kuului keväällä esitetty *Jukka Lindströmin Sivuhistoria*,

joka oli poikkeuksellisen iso komedia-tuotanto. Tulevaisuuteen sijoittuvassa satiiriohjelmassa käsitellään nykypäivän yhteiskunnallisia ilmiöitä 2040-luvun linssien läpi.

Asiasisällöissä panostettiin podcast-kehitykseen osana yhtiön audio-uudistusta. Yle Areenan podcasteista suurta kiinnostusta ja suosiota nauttivat muun muassa säveltäjä Toivo Kuulan kuolemasta kertova *Sukuni murhamysteeri* sekä tieteeseen pureutuva *Tiedetrippi*, joka yhdistää uudella tavalla tiedejournalismia ja kuunnelmaa. Yle Radio Suomeen tuotettiin muun sisällön ohessa suuri määrä musiikki- ja luonto-ohjelmia ja Yle Radio 1 -kanavalle musiikki-, kulttuuri-, tiede-, historia ja keskusteluohjelmia.

Näyttelijä ja laulaja Vesa-Matti Loirin elämää ja uraa muisteltiin näyttävästi Ylen kanavilla ja Yle Areenassa yhdessä suomalaisten kanssa. Loirille omistettussa suorassa lähetyksessä nähtiin muun muassa suomalaisten videot-

Kouluikäisille suunnatussa *Galaxissa* askarrellaan ja tuunataan tavaroita juontaja Emma DIY-studiossa.

Kuva: Laura Pohjavirta/Petteri Aalto

vehdyksiä ja muistoja edesmenneestä taiteilijasta.

Nuorille ja nuorille aikuisille Yle tarjoaa uutisten lisäksi draamaa, dokumentteja, pelillisiä sisältöjä sekä asiassisältöjä ja musiikkia. Niissä käsitellään nuorten elämää koskettavia aiheita sekä yhteiskunnallisia teemoja. Nuorten ja nuorten aikuisten sisältökokonaisuuksiin kuuluvat muun muassa *Abitreenit*, *Docstop*, *Summeri* sekä nuorisomediat *Yle Kioski* ja *YleX*.

Yle Kioski ja YleX jatkoivat strategian mukaisesti sisältöjen ja palvelujen kehitystä nuorille ja nuorille aikuisille. Sisältöjä julkaistaan Yle Areenan, Yle-palvelun ja YleX-radiokanavan lisäksi kohderyhmän suosimilla sosiaalisen median alustoilla. Julkaisustrategian mukaisesti Yle Kioski siirsi vuoden aikana tuotantoja kolmansien osapuolten alustoilta Yle Areenaan.

Sosiaalista mediaa hyödynnetään erityisesti 15-29 -vuotiaiden tavoittamiseksi. Tämä kohderyhmä ei muihin verrattuna käytä yhtä aktiivisesti Ylen julkisen palvelun muita sisältöjä. Yle kasvatti onnistuneesti läsnäoloa muun muassa nuorten suosimassa TikTokissa, jossa esimerkiksi *Yle Kioski eduskunnassa* -tili tekee politiikan päätöksentekoa tutuksi kymmenilletuhansille nuorille.

Viihteellisistä sisällöistä lajissaan erottuu myös nuorille suunnattu *Viki ja Köpi Show*, joka jatkaa YleX-kanavalta tunnetun juontajakaksikon vetämänä suorana lähetyksenä Yle Areenassa.

Ylen oppimisen sisällöt keskittyvät elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Oppimisisällöt ovat verkossa yhdenvertaisesti kansalaisten saatavilla ja niitä sekä muita Ylen sisältöjä, kuten Yle Areenaa, hyödynnetään muun muassa kouluissa opetuksen tukena. Yle ei tarjoa opetussuunnitelman mukaisia sisältöjä.

Ylen oppimisen tarjontaan kuuluu yleissivistäviä ja elinikäistä oppimisista tukevia aihepiirejä sekä sisältöjä, jotka tukevat nyky-yhteiskunnassa tarpeel-

lisia digi- ja mediataitoja. Vuonna 2022 Yle panosti erityisesti mediakasvatukseen muun muassa yläasteikäisille suunnattujen Yle Uutisluokka ja Yle Vetamix-hankkeiden kautta.

Ylen lastensisällöissä yhtiö jatkoi alle 15-vuotiaiden tarjonnan uudistamista. Yle lisää tarjontaa etenkin 7-14-vuotiaille, jotka yhtiö tavoittaa ikäryhmistä heikoimmin. Kouluikäisille on hankittu aiempaa enemmän draamaa ja animaatiota vuosille 2022–2023. Osana ikäryhmälle suunnatun Galaxin sisältökokonaisuutta muun muassa arjen askarruttavia tilanteita luotaava *Mitä jos?* -sketsisarja sekä ystävyyden ja kasvamisen iloja ja haasteita puntaroiva musiikkinäytelmä *Swang* tavoittivat kohderyhmänsä hyvin.

Ylen lastensisältöjen kantavana periaatteena on tarjota lapsille kehittäviä ja turvallisia sisältöjä, jotka tukevat lapsen eri ikävaiheita. Alle kouluikäisten lippulaiva *Pikku Kakkonen* on monimediainen kokonaisuus, johon kuuluvat television ja Lasten Areenan lisäksi Pikku Kakkosen ja Eskarin sovellukset, jotka tarjoavat lapsille virikkeellisiä tehtäviä. Vuoden aikana Pikku Kakkonen jalkautui lisäksi kiertueelle kymmenelle paikkakunnalle.

Lasten sisällöissä painottuu aiempaa vahvemmin laadukas oma tuotanto, jota täydentävät kansainvälinen ohjelmisto ja kotimainen tilaustuotanto. Lastenohjelmissa on tehty systemaattisesti sat-sauksia myös erityisryhmien palveluun, kuten viittomakieliseen sisältöön.

Yhtiö laati vuoden aikana uuden musiikkistrategian, jonka tavoitteena on saavuttaa musiikkisisällöillä uutta nuorta yleisöä ja tiivistää yhtiön sisäistä yhteistyötä musiikkisisältöjä tekevien kesken. Musiikkistrategian myötä yhtiö parantaa myös musiikkiohjelmien löydettävyyttä ja paketoitua Yle Areenassa.

Konserttien ja musiikkiohjelmien lisäksi Yle välitti kulttuuria eri tapahtumista radiossa, televisiossa ja Yle Areenassa. Vuoden aikana taltioitiin muun muassa *Mestarit*-kiertueen konsertti,

Lumikuningatar-jääbaletti sekä Wagnerin *Ring*-oopperasarjan toinen osa.

Koronarajoitukset varjostivat vielä alkuvuodesta **Radion Sinfoniaorkesterin** toimintaa, mutta maaliskuusta alkaen orkesteri esiintyi jälleen liveyleisön edessä Musiikkitalon konserttitalissa. Konserteista välitetyt lähetykset televisiossa, radiossa ja Yle Areenassa tavoittivat entistä suurempia yleisöjä. Ohjelmistossa kuultiin useiden kotimaisten säveltäjien uusia teoksia ja merkittäviä taiteilijavieraita.

Kansainvälistyminen näkyy RSO:n toiminnassa monin tavoin, ja orkesterin hyvä maine houkuttelee kosoittoihiin huippumuusikoita eri puolilta maailmaa. Ylikapellimestari Nicholas Collonin johdolla tehdyt levytykset Jean Sibeliuksen ja Thomas Adèsin teoksista noteerattiin muun muassa Iso-Britannian ja Ranskan lehdistössä vuoden parhaiden joukkoon. Orkesteri esiintyi vuonna 2022 täydelle konserttitalille BBC:n Proms-festivaaleilla ja teki Saksaan konserttikiertueen, joka oli yleisö- ja arvostelumenestys.

Kotimaan tuotantojen ohella Yle jatkoi aktiivista yhteistyötä ja ohjelma-vaihtoa pohjoismaisten sisaryhtiöiden kanssa (SVT, DR, NRK, RÚV). Erityisesti draaman hankinnassa yhteistyö on esitysoikeuksien kallistuessa hyödyksi ja mahdollistaa yhteistuotantoja. Vuonna 2022 Ylen kanavilla nähtiin yhteistyön tuloksena muun muassa Auli Manti-lan ohjaama, ruokaväärennöksiin ja talousrikollisuuteen pureutuva *Transport*-draamasarja, jonka rahoitukseen pohjoismaiset yleisradioyhtiöt yhdessä osallistuivat.

Ylen tavoitteena on edesauttaa suomalaisten tuotantojen pääsyä kansainväliseen levitykseen. Vuonna 2022 kotimaisen audiovisuaalisen alan toimijat perustivat yhteisen vientiyrityksen edistämään kotimaisen sisällöntuotannon kansainvälistymistä. Focus on Finland -yhteenliittymässä ovat mukana Yle, Suomen elokuväsäätiö, Elisa Viihde,

audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK sekä audiovisuaalisia tuottajia edustava APFI ry, joka valvoo ja koordinoi hanketta.

Tavoitteena on vahvistaa suomalaisen sisällön markkinointia alan kansainvälisissä tapahtumissa ja lisätä suomalaisten sisällöntuottajien mahdollisuuksia saada kansainvälistä rahoitusta, uusia työtilaisuuksia, myyntiä ja jakelua.

Kotimaisten tuottajien rooli Ylen tarjonnassa

Yhteistyö kotimaisten tuotantoyhtiöiden kanssa on merkittävä osa Ylen julkisen palvelun tehtävää. Yle hankkii kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä esitettäväksi valmiita sisältöjä ja osallistuu yhteistuotantoihin. Lisäksi Yle rahoittaa ja kehittää yhteistyössä audiovisuaalisen alan toimijoiden kanssa uusia sisältöjä ja sisältöformaatteja.

Yle ostaa esitysoikeuksia kotimaisiin elokuviin ja toimii niiden merkittävänä rahoittajana. Ylen esitysoikeuksien ennakko-ostot vastaavat yleensä 10–30 prosenttia elokuvan kokonaisrahoituksesta. Lähes puolet kaikista kotimaisista elokuvista valmistuu Ylen rahoituksen turvin.

Yle tilaa draamasisältöjä vuosittain pitkistä näytelmäelokuvista tv-sarjoihin, dokumenttielokuviin ja musikaaleihin. Ylen kanavilla ja Yle Areenassa nähtävät ohjelmat ovat saavuttaneet lukuisia tv-alan Kultainen Venla -palkintoja ja kiinnostavat laajasti eri-ikäisiä suomalaisia, mistä esimerkkeinä ovat musiikkiohjelma *Elämäni biisi*, nuorten aikuisten menestysarja *Aikuiset, Eränkävijät* ja jo 15. tuotantokaudelle edennyt *Sohvaperunat*, jossa tavalliset suomalaiset eri puolilta Suomea jakavat kokemuksiaan kotimaisista ohjelmista.

Kotimaisten dokumentti- ja lyhytelokuvan tuotannoille Ylellä on erityisen suuri merkitys, sillä Yle on niiden tärkein

levittäjä, joka myös rahoittajan roolissa tarjoaa dokumentti- ja lyhytelokuville näkyvyyttä ja tekijöille työtilaisuuksia. Asiaohjelmia tuottavat Ylelle sekä isot että pienet tuotantoyhtiöt. Yleen hankittavat faktasarjat poikkeavat kaupallisen median tarjonnasta ja keskityvät suomalaisten arjen kuvaamiseen ja yhteiskunnallisia ilmiöitä valottaviin dokumentti- ja realitysarjoihin.

Audiohankinnoissa pääpaino oli vuonna 2022 Yle Areenassa julkaistavissa podcast-sarjoissa, joiden lisäksi Yle hankki kanavilleen muutamia uusia radiosarjoja.

Svenska Yle – ruotsinkieliset sisällöt ja palvelut

Svenska Yle vastaa Yle ruotsinkielisestä julkisesta palvelusta. Vuonna 2022 Svenska Ylen sisällöt ja palvelut tavoittivat viikoittain 91 prosenttia suomenruotsalaisista eli kaksi prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisvuonna (2021:89). Tavoittavuus palasi siten kahden vuoden takaiselle tasolle.

Suomenruotsalaisten mielestä Svenska Yle on onnistunut hyvin julkisen palvelun tehtävässään. Arvio vahvistui edellisvuodesta. Vuosittaisessa kyselytutkimuksessa Svenska Yle sai julkisen palvelun tehtävän hoitamisesta arvosanan 4,6 asteikolla yhdestä kuuteen (2021:4,4).

Perinteinen radio ja televisio ovat edelleen hyvin tärkeitä suomenruotsalaisille ja kaksikielisille suomalaisille. Yli 30-vuotiaille suunnattu radiokanava Yle Vega tavoitti viikoittain 52 prosenttia suomenruotsalaisista eli kuuntelu kasvoi edellisvuodesta. Nuorisokanava Yle X3M:n tavoittavuus sen sijaan laski 19 prosenttiin viikossa, mikä kuvaa kohdeyhmän muuttunutta mediankäyttöä. Televisiossa Yle Teeman kanssa kanava-paikan jakava Yle Fem tavoitti 43 prosenttia suomenruotsalaisista, kaksi prosenttiyksikköä edellisvuotta vähemmän.

Yle Arenan -verkkopalvelun merkitys julkaisualustana kasvaa jatkuvasti mediankäytön muuttuessa, ja Svenska Yle on lisännyt sen tarjontaa suunnitelmallisesti viime vuosina. Ruotsinkielinen Yle Arenan puolestaan tavoitti viikoittain 48 prosenttia ruotsinkielisistä, mikä jäi hieman aiempien vuosien tasosta. Vuoden 2021 lopussa Svenska Yle siirsi kaikki podcastinsa kolmansien osapuolten alustoilta palveluun, mikä johti audiokuuntelun huomattavaan kasvuun.

Sisällöt ja julkaisu

Ajankohtainen maailmantilanne ja Venäjän hyökkäyssota vaikuttivat merkittävästi Svenska Ylen uutistoimintaan ja korostivat sen valmiusroolia poikkeustilanteissa. Svenska Yle vahvisti sodan alettua ulkomaantoimituksiaan, jotta Ukrainan ja Venäjän tapahtumista voitiin raportoida monipuolisesti, myös paikan päällä Ukrainassa ja Puolassa.

Loppuvuodesta yksi kokopäiväinen toimittaja keskittyi yksinomaan Venäjä-uutisointiin. Hän oli sijoitettuna Helsinkiin, valmiina tekemään raportointimatkoja Venäjälle ja sen lähialueille. Ruotsinkielinen toimitus tuotti vuoden aikana runsaasti sisältöä myös Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisesta tilanteesta.

Uutena avauksena Svenska Yle ja Ruotsin yleisradioyhtiö SVT toteuttivat keväällä yhteisvoimin ensi kertaa suoran lähetyksen, jossa käytiin kattavasti läpi Suomen ja Ruotsin Nato-prosessin vaiheita ja taustoja. Lähetys välitettiin Yle Fem -kanavalla ja Yle Arenan -palvelussa sekä Ruotsin television vastaavassa SVT Play -verkkopalvelussa ja SVT1-kanavalla. Onnistunut yhteislähetys loi pohjaa vastaavalle yhteistyölle tulevaisuudessa.

Vuoden ensimmäiset aluevaalit tammi-kuussa olivat suuri satsaus sekä Svenska Ylen valtakunnalliselle että alu-

eellisille toimituksille. Svenska Yle tarjosi vaalien alla ehdokkaille ja äänestäjille oman ruotsinkielisen vaalikoneen (Valkompassen). Aluevaalien teemoja ja tuloksia seurattiin radiossa, televisiossa ja verkossa valtakunnallisesti ja eri paikkakunnilta. Vaalikoneen lisäksi Yle tarjosi tulospalvelua pilottina useille ruotsinkielisille sanomalehdille.

Vuoden aikana Svenska Yle valmistaui suunnitellusti myös uudistetun Yle-lain edellyttämiin muutoksiin, jotka tulivat voimaan elokuussa 2022. Tämä edellytti jossain määrin työtapojen uudistamista etenkin uutistoiminnassa.

Vilkaan uutisvuoden lisäksi isot kansalliset juhlatapahtumat, kuten Linnan juhlat sekä UMK:n Euroviisujen kaltaiset tapahtumatuotannot olivat myös Svenska Ylelle iso ponnistus. Samoin urheilun kansainväliset ja kotimaiset arvokisat, joista tuotettiin laajasti ja monipuolisesti sisältöjä ruotsiksi. Näihin kuuluivat muun muassa Pekingin talviolympialaiset, naisten jalkapallon EM-kisat Englannissa ja miesten jal-

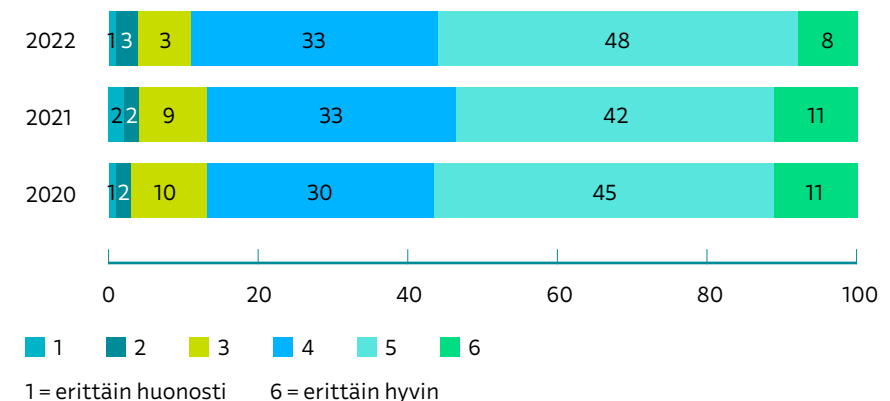
kapallon MM-kisat Qatarissa. Svenska Ylellä oli Qatarissa oma toimittaja, joka raportoi maan ihmisoikeustilanteesta ja kisojen järjestelystä.

Yle välitti myös joitakin NHL-jääkiekon otteluita, nämä selostettiin myös ruotsiksi. Lisäksi suomenruotsalaiset saattoivat seurata tapahtumia ja tunnelmia perinteisestä *Stafettkarnevalen*-suur tapahtumasta joka järjestettiin kahden vuoden tauon jälkeen.

Strategian mukaisesti Svenska Yle on suunnannut resursseja digitaalisen julkaisun rinnalla audio- ja videosisältöjen kehitykseen, muun muassa eri aihepiirejä käsitteleviin podcasteihin. Suomenruotsalaisten keskuudessa suosittuja audiosisältöjä ovat muun muassa uutisiin keskittyvä *Nyhetspodden* ja kulttuuripodcast *Sällskapet*. Kaikki ruotsinkieliset podcastit ovat kuultavissa keskitetysti Yle Arenan -palvelussa, mikä parantaa niiden löydettävyyttä.

Svenska Yle on kehittänyt aktiivisesti lasten ja nuorten sisältöjä, joiden pääjulkaisualusta on Yle Arenan.

Svenska Ylen onnistuminen julkisen palvelun tehtävässä 2020–2022, prosenttia

Lähde: Yles betydelse för finlandssvenskarna 2022, IRO Research Oy

Pikkulapsille suunnattu lastenohjelma *BUU-klubben* uudistettiin vuonna 2022 vastaamaan paremmin nykypäivän lasten mediatottumuksia. Uudistettu konsepti painottuu aiempaa enemmän omiin sisältöihin ja sisältää vähemmän kansainvälisiä lastenohjelmia. Uudistuksen myötä BUU-klubben keskittyy myös entistä vahvemmin läsnäoloon päiväko- deissa ja tapahtumissa eri puolilla ruotsinkielistä Suomea.

Svenska Yle tarjoaa myös monipuolise- sti asia- ja kulttuurisisältöjä suomen- ruotsalaisesta näkökulmasta. Uusiin avauksiin kuului muun muassa tv-sarja *Livet - berättelser från Svenskfinland*,

joka esittelee ihmisten arkea, kokemuk- sia ja elämäntarinoita eri puolilta ruot- sinkielistä Suomea. Muiden ohjelmien tapaan se on nähtävissä myös Yle Arenan -palvelussa.

Useat Svenska Ylen suosituim- mista ohjelmista ja sisällöistä vietti- vät vuonna 2022 juhlavuottaan. Yle TV1:ssä ja Yle Fem -kanavalla nähtävä joka kodin makasiiniohjelma *Strömsö* täytti elokuussa 20 vuotta. Vuosien varrella se on muuttunut viikoittai- sesta tv-ohjelmasta laajasti suomalai- sia kiinnostavaksi multimediakonsep- tiksi. Heinäkuussa Strömsössä Vaasassa järjestettiin avoimien ovien päivä, joka

Jannica Gauriloffin juontama, maailman ensimmäinen koltansaamenkielinen ajankohtaispodcast *Måst jiöm mainste'ce ääkkain* on kuunneltavissa Yle Areenassa.

Kuva: Vesa Toppari

houkutteli tuhansia kävijöitä eri puolilta Suomea.

Nuorisolle suunnattu Yle X3M juhlisti 25-vuotisjuhlavuottaan retroviikolla ja uudella visuaalisella ilmeellä. Radioka- navan ohella nuorten sisältöjä julkais- taan painotetusti Yle Arenan -palvelussa ja harkitusti nuorten suosimilla digi- taalisilla alustoilla. Vuoden aikana Yle X3M panosti suoriin lähetyksiin ja vuo- rovaikutteisiin tapahtumiin, joista esi- merkkinä perinteinen Nenäpäivä-hy- väntekeväisyystempaus ja pelillinen *Rollspellskvällen*.

Syksyllä yksi Svenska Ylen yksi pitkä- ikäisimmistä radio-ohjelmista, *Tongå- van* Yle Vegassa, täytti 60 vuotta. Ohjel- maa juhlistettiin juhlalähetyksellä ja henkilökuvilla, jotka esittelivät omistau- tuneita kuuntelijoita.

Svenska Yle jatkoi yhteistyötä luo- van alan kumppanien ja muun median kanssa sekä kävi neuvotteluja uusista yhteistyömahdollisuuksista. Vuoden aikana yhteistyöllä edistettiin muun muassa journalistien koulutusta, sisäl- töjen jakamista ja datajournalismia. Yhteistyöstä kerrotaan tarkemmin luvussa 5.2.

3.3 SAAMENKIELISET PALVELUT

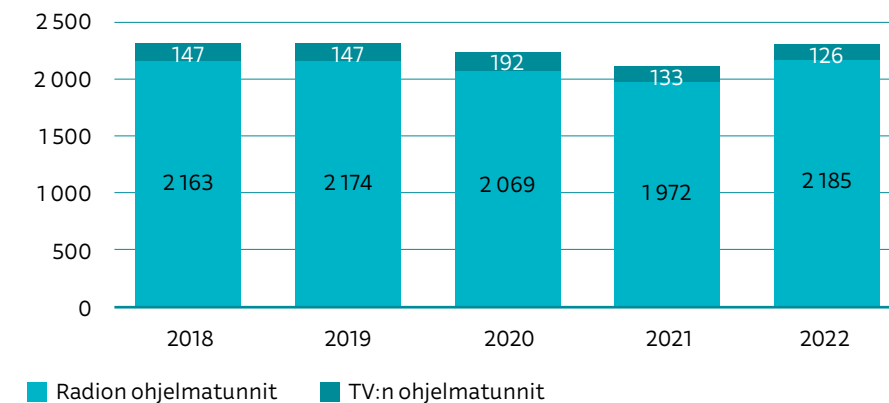
Ylen saamenkielinen toimitus **Yle Sápmi** vastaa pääosin Ylen saamenkielisestä jul- kisesta palvelusta. Sen tehtäviin kuuluvat saamenkieliset ja saamelaiskulttuuria käsittelevät sisällöt ja palvelut, joita toi- mitus tuottaa kolmella Suomessa puhu- tulla saamen kielellä eli inarin-, koltan- ja pohjoissaameksi sekä suomeksi.

Yle on ainoa media Suomessa, joka tarjoaa saamenkielisiä sisältöjä tässä laa- juudessa. Uutis- ja ajankohtais sisältöjen lisäksi tarjontaan kuuluu kulttuuria, las- ten ja nuorten sisältöjä sekä hengellisiä sisältöjä radioon, televisioon ja verkkoon. Niillä on tärkeä rooli saamen kielten ja kulttuurin elinvoiman vahvistajana.

Saamenkielisessä toimituksessa työskentelee päätoimisesti noin 20 hen- kilöä. Toimituksella on toimitilat Uts- joella, Enontekiöllä ja Inarissa, jossa on radiostudion lisäksi tv-tuotantotilat. Toimittajia työskentelee myös pääkau- punkiseudulla.

Saamelaiskäräjien tilastojen mukaan jo yli puolet saamelaisista asuu saame- laisten kotiseutualueen ulkopuolella. Tämän vuoksi on tärkeää, että saamen-

Saamenkieliset palvelut radiossa ja televisiossa 2018–2022, tuntia

kieliset sisällöt ovat saatavilla myös Ylen digitaalisissa palveluissa, kuten Yle Areenassa.

Yle Sámi Radion kanavalla lähetettiin saamenkielistä radio-ohjelmaa arkipäivisin noin 8,5 tuntia päivässä eli hieman edellisvuotta enemmän. Kolmea Suomessa puhuttua saamen kieltä kuullaan ohjelmavirrassa joka päivä. Pohjoissaamenkielistä sisältöä on eniten, mutta myös harvinaisempia inarin- ja koltansaamenkieliä on lähetyksissä lähes päivittäin.

Uhanalaisten saamenkielten näkökulmasta radiotakin tärkeämpi julkaisu-alue on Yle Areena, jossa sisällöt ovat saavutettavissa saamelaisalueen ulkopuolella. Nuorten saamelaisien lisäksi myös vanhemmat sukupolvet seuraavat saamenkielisiä sisältöjä yhä enemmän mobiilisti ja Yle Areenasta perinteisen radion ja television rinnalla. Tämä vaikuttaa myös saamenkielisten sisältöjen tuotantoon.

Vuoden 2022 marraskuussa Yle julkaisi maailman ensimmäisen koltansaamenkielisen podcastin Yle Areenassa. Sen sisältöä kehitettiin yhteistyössä koltansaamelaisien, Ylen uutis- ja ajankohtaistoiminnan ja urheilun kehitystien kanssa. *Má'stjiđom mainste'č'e áákkain* -podcastia julkaistaan kaksi kertaa kuu-kaudessa Yle Areenassa sekä Yle Sámi Radion kanavalla. Se on suunnattu etenkin koltansaamelaisille nuorille aikuisille, joilla on tarve keskustella yhteisistä asioista ja vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Jatkossa on tarkoitus kehittää vastaavanlainen palvelu myös inarin- ja pohjoissaamenkielisille yleisöille julkaitavaksi Ylen digitaalisissa palveluissa.

Saamenkielisille television katsojille Yle Sápmi tarjosi pääasiassa uutis- ja ajankohtais- sekä lastensisältöjä. Saamenkielisen Yle *Ođđasat*- uutisten ensilähetyksen keskikatsojamäärä kasvoi vuonna 2022 yli neljänneksellä, 209 000 katsojaan, mikä kielii kiinnostuksesta kotimaan saamenkielisiä uuti-

sia kohtaan. Yhteispohjoismaisen *Ođđasat*- ensilähetyksen keskikatsojamäärä sen sijaan laski noin kolmanneksella, 40 600 katsojaan.

Toimitus tuotti vuoden aikana Yle Areenaan myös *Uuden Musiikin Kilpailun* ja *Euroviisujen* semifinaalit sekä finaali-lähetyksen pohjoissaameksi ja inarinsaameksi digitaalisia vuorovaikutuksen keinoja hyödyntäen. Lisäksi Yle Areenassa lähetettiin pääsiäislauantaina saame-laisten euroviisut eli NRK:n tuottama *Sami Grand Prix* -lähetykset. Ne tavoittivat tuhansia saamenkielisiä yhteisten musiikkikokemusten äärelle.

Saamen kansalle merkittäviin vuoden tapahtumiin kuului myös aiempien vuosisatojen rotututkimuksissa käytettyjen saamelaisvainajien hautaustilaisuus syyskesällä Inarissa, joka välitettiin Yle Areenassa. Lisäksi toimitus käsitteli ajankohtaisia uutisaiheita sekä saamelaisyhteisölle tärkeitä paikallisia tapahtumia eri puolilta Saamenmaata pitkin vuotta.

Saamenkielisten nuorten palvelemiseksi saamenkielinen toimitus jatkoi nuorille suunnatun *Sohkaršohkan* sisältökehitystä uusia kerrontamuotoja hyödyntäen ja julkaisemalla lisää sisältöjä Yle Areenaan ja sosiaalisen mediaan. Lisäksi vuoden 2022 alussa Yle Areenassa julkaistiin minidokumenttisarja, joka kuvaa vähemmistöjä ja moninaisuutta saamelaisyhteisössä.

Yle Sápmi tuottaa myös **verkkoartikkeleita** inarin-, koltan- ja pohjoissaamen kielillä sekä suomeksi. Niillä on säännöllinen lukijakunta ja viikoittain noin 50 000 sivulatausta. Vajaa puolet lukijoista on nuoria yleisöjä. Uudistetun Yle-lain vaatimukset audio- ja video-oliitunnasta eivät näitä sisältöjä koske. Uudistetulla yle.fi/sapmi-sivustolla julkaistaan kuitenkin myös aiempaa enemmän uutisvideoita ja audiosisältöjä, mikä palvelee muuttunutta mediankäyttöä.

Saamenkielinen **lastentoimitus** on kiinnittänyt erityistä huomiota Yle Aree-

Ylen palvelut erityisryhmille ja vähemmistöille

TV-KANAVILLA JA YLE AREENASSA 2022 (SULUISSA VUOSI 2021)

- Ođđasat 221 h (178)
- Novosti Yle 29 h (28)
- Viittomakieliset kaikki yhteensä 417 h (320)
- Yle Uutiset Selkosuomeksi 40 h (16)
- Kuvailutulkkaukset 147 h (142)

RADIOSSA JA AREENASSA 2022 (SULUISSA VUOSI 2021)

- Romano mirits 13h (13)
- Yle News 19 h (18)
- Yle Uutiset selkosuomeksi 40 h (31)
- Yle Nyheter på lätt svenska 21 h (21)
- Yle uudizet karjalakse 3 h (3)

nan mahdollisuuksiin julkaisualustana. Kaikki uusi lastentuotanto julkaistaan ensimmäisenä Yle Areenassa, jotta se vastaisi paremmin muuttuneisiin käyttötottumuksiin. Televisiossa saamenkielisen lasten-tv-ohjelman *Unna Junnán* keski-ikäisten katsojamäärä on ollut selvässä laskussa, kun lapsiperheet siirtyvät yhä enemmän suoratoistopalvelun käyttäjiksi.

Vuonna 2019 julkaistut saamenkieliset *Muumilaakson* jaksot ovat yhä Yle Areenassa katsottavissa, ja niillä on enimmillään 70 000 käynnistystä. Vuoden 2022 aikana aloitettiin uusien saamenkielisten Muumilaakso-jaksojen suunnittelu ja tuotanto, ja sarjan kolmas kausi tulee nähtäville syksyllä 2023.

Saamenkielet ovat uhanalaisia kieliä, minkä vuoksi alalla työskentelevien toimittajien ammattitaidon ylläpitäminen on ensisijaisen tärkeää. Saamenkielisen toimituksen työntekijöiden journalistista osaamista on ylläpidetty ja kehitetty kannustamalla toimittajia hakeutumaan Ylen Journalismin akatemian koulutuksiin, käymällä journalistisia keskusteluja, tarjoamalla koulutusta uusiin tekniikoihin sekä kielenhuoltoa kaikilla saamenkielillä.

Ylen saamenkielinen toimitus on jatkanut oppilaitosyhteistyötä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen, Oulun yliopiston Giellagas-instituutin sekä saamelaisalueen peruskoulujen kanssa. Toimituksessa on ollut useita kieli- ja mediaharjoittelijoita tutustumassa journalismiin ja mediakäytänteisiin. Harjoittelupaikkoja tarjotaan myös jatkossa alueen oppilaitoksille, sillä yhteistyö tuo lisäarvoa toimituksen jokapäiväiseen työhön.

3.4

3.4 PALVELUT ERITYISRYHMILLE JA MUILLE VÄHEMMISTÖILLE

Laki antaa Ylelle tehtäviä, jotka liittyvät yhdenvertaisuuden, suvaitsevaisuuden ja kulttuurisen moninaisuuden edistämiseen. Tavoitteena on tukea kansalais-

ten yhtäläisiä mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan ja siitä käytävään keskusteluun sekä yhteisiin elämyksiin ja kokemuksiin.

Yle tarjoaa sisältöjä ja palveluja suomen, ruotsin ja saamen kielten lisäksi viittomakielellä, selkosuomeksi ja -ruotsiksi sekä englannin, venäjän, romanin ja karjalan kielillä. Lisäksi sisältöjä tehdään soveltuvien osin muillakin kielillä, kuten vuonna 2022 ukrainaksi.

Tavoitteena on turvata erityis- ja vähemmistöryhmien tiedonsaannin tarpeet, edistää heidän yhdenvertaisuuttaan mediankäyttäjinä ja huolehtia samalla siitä, että eri kieli- ja kulttuurivähemmistöt sekä aistivamman tai muun toimintarajoitteen takia heikommassa asemassa olevat tulevat tasavertaisesti kuulluiksi ja nähtyiksi.

Saavutettavuus on liitetty entistä vahvemmin osaksi Yle tarjonnan suunnittelua, ja Yle on tehnyt viime vuosina määrätietoista työtä sisältöjen saavutettavuuden parantamiseksi yhteistyössä palvelujen käyttäjien kanssa. Yle kehittää myös verkkopalveluiden saavutettavuutta ja varautuu EU:n esteettömyysdirektiiviin pohjaavaan kotimaiseen lainsäädäntöön.

Tekstitykset ja kuvailutulkkaus

Yle tuottaa kahdenlaisia ruututekstityksiä: käännöstekstityksiä sekä ohjelmatekstityksiä, joiden kohderyhmä ovat erityisesti huonokuuloiset ja kuurot.

Suomeksi käännetään kaikki vieraskieliset ja ruotsinkieliset tv-ohjelmat. Muista kielistä ruotsiksi puolestaan tehdään käännöksiä etenkin *Yle Teema Fem* -kanavan ohjelmistoon, mutta muillekin kanaville. Vuonna 2022 Yle käänsi sisältöjä lisäksi muun muassa englanniksi ja pohjoissaameksi tavoittavuuden ja yhdenvertaisuuden lisäämiseksi.

Yle **ohjelmatekstittää** suomen- ja ruotsinkieliset televisio-ohjelmat suoria musiikkiesityksiä ja suoraa urheilu-

lähetystä lukuun ottamatta. Suurin osa televisioon ohjelmatekstityksistä lähetysten julkaisusta tekstitettyinä myös Yle Areenassa. Ohjelmatekstitys on lakivelvoitteinen palvelu.

Erityisesti panostuksia lisättiin ohjelmien suoratekstitykseen. Ylen lakisääteinen suoratekstitysvelvoite kasvoi merkittävästi vuoden 2022 alussa, kun velvoitteen piiriin tulivat lähes kaikki suorat suomenkieliset ja ruotsinkieliset televisio-ohjelmat. Muun muassa *Ylen Aamu* otettiin suoratekstityksen piiriin, samoin ruotsinkieliset *TV-nytt* -uutislähetykset, mikä lisäsi suoratekstitysten tuntimäärää huomattavasti.

Ylen ohjelmatekstityksiä tuotetaan sekä ihmisvoimin että koneavusteisesti. Vuoden 2022 alusta suuri osa suoratekstityksistä tehtiin puheentunnistukseen perustuvalla sanelutekstitysmenettämällä, jolla pyritään entistä parempaan laatuun: sanelutekstittämällä ruutuun saadaan tekstiä kattavammin kuin käsin

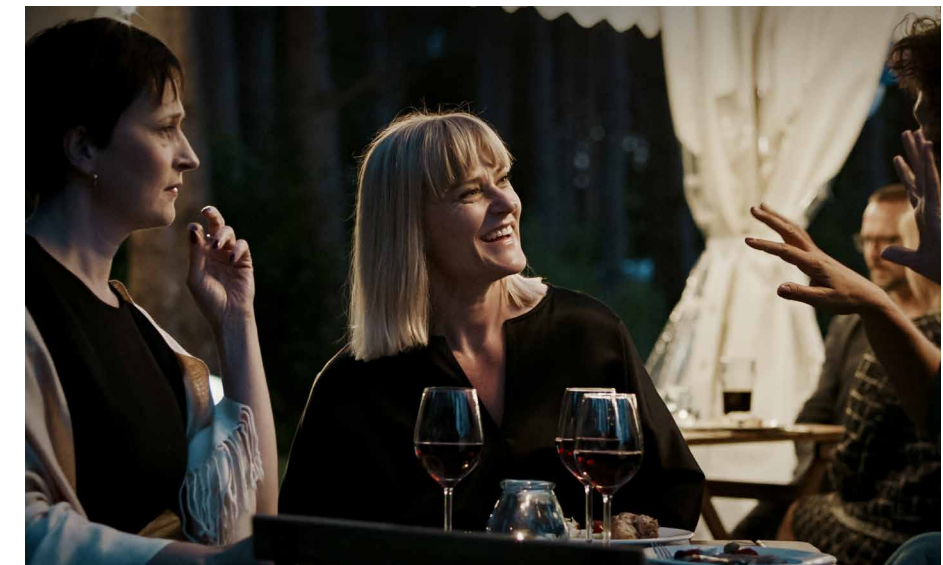
kirjoittamalla, ja koneavusteisuus lyhentää tekstityksen viivettä.

Lakivelvoitteisten ohjelmien lisäksi tekstitys on tarjolla joihinkin suoriin musiikkiesityksiin, kuten Euroviisuihin ja Uuden Musiikin Kilpailuun.

Äänitekstitys on palvelu, jossa ruudulla näkyvä käännöstekstitys välitetään ohjelman katsojille synteettisenä puheääninä. Äänitekstitys palvelee ensisijaisesti näkövammaisia ja sokeita sekä henkilöitä, joille tekstin lukeminen on muista syistä hankalaa. Äänitekstitys on lakivelvoitteinen palvelu.

Yle liittää äänitekstityksen kaikkiin vieraskielisiin käännöstekstitettyihin ohjelmiin. Äänitekstityspalvelu toimii myös Yle Areenassa, jossa se on toteutettu näkövammaisten toiveiden mukaisesti ensisijassa mobiililaitteille, joita näkövammaiset itse suosivat.

Äänitekstitystä on kokeiltu myös uutislähetysten suorissa vieraskielisissä osuuksissa, mutta tekniikka ei toimi

Kaksoiselämää viettäneen miehen salaisuudet alkavat paljastua Ylen suosikkisarjassa *Mieheni vaimo*, jonka Yle myös kuvailutulkkaa.

Kuva: Päivi Kettunen/Lucy Loves Drama Oy

vielä täysin luotettavasti. Teknistä kehitystä jatkettiin vuoden aikana eri palveluntuottajien kanssa, ja uutisten äänitekstitys saataneen käyttöön vuoden 2023 alkupuoliskolla.

Kuvailutulkkaus välittää ohjelman visuaalisen sisällön sanallisessa muodossa. Palvelusta hyötyvät erityisesti näkövammaiset. Yle esittää kuvailutulkauksia sekä suomeksi että ruotsiksi, ja kuvailutulkatut ohjelmat ovat katsottavissa myös Yle Areenassa.

Yle on lisännyt kuvailutulkattujen ohjelmien määrää viime vuosina suunnitelmallisesti. Vuonna 2022 kuvailutulkattuna esitettiin useita uusia kotimaisia draamasarjoja, kuten *Mieheni vaimo*, *Pysäyttäkää Nyqvist*, *Transport*, *Helsinki-syndrooma*, *Lahjat esiin!* ja *Muumilaakson* 3. tuotantokausi. Kuvailutulkkaus liitettiin myös lukuisiin Ylen esittämiin kotimaisiin elokuviin, joiden joukossa oli-

vat muun muassa palkitut *Hytti nro 6*, *Tove ja Armotonta menoa - hoivatyön lauluja*.

Vuoden aikana Yle testasi lisäksi suoran lähetyksen kuvailutulkausta ja toteutti yleisön toiveesta suoran *Linnan juhlien* päälähetyksen kuvailutulkauksena.

Viittomakieliset palvelut

Kuuroja ja viittomakielisiä varten Yle lähettää päivittäin viittomakieliset tv-uutiset, jotka löytyvät myös Yle Areenasta. Viittomakielellä välitetään lisäksi muun muassa A-studion lähetyksiä, eduskunnan kyselytunnit, vaaliohjelmaa sekä lastenohjelmia. Vuoden 2022 aluevaaleissa viittomakielelle tulkattiin suuret vaalikeskustelut, puheenjohtajatentit ja tulokset.

Viittomakielisiä tv-uutisia katsoi keskimäärin 329 000 henkilöä, mikä on

edellisvuotta enemmän (2021:320 000). Myös uutisten katselu Yle Areenan kautta lisääntyi. Lisäksi Ylellä on viittomakielinen keskusteluohjelma *Mikaela & Thomas*, joka tavoitti televisiossa ja Yle Areenassa keskimäärin vajaat 60 000 katsojaa keskimäärin, hieman edellisvuotta vähemmän.

Yle julkaisee ohjelmia myös **suomenruotsalaisella viittomakielellä**. Vuonna 2022 suomenruotsalaiselle viittomakielelle tulkattiin isoimpia uutistapahtumia, muun muassa Ukrainan presidentin Volodymyr Zelenskyin puhe eduskunnassa ja Linnan juhlat. Yle esitti myös ainutlaatuisen dokumenttiohjelman *Finlandssvensk och dövs -en osynlig minoritet* aihepiiriin liittyen. Lisäksi Yle tulkaa suomenruotsalaiselle viittomakielelle lastenohjelmia, vuonna 2022 muun muassa *Vesta-Linnéa* -lastendraamasarjan.

Yle Uutiset selkosuomeksi kertoo uutiset helpolla suomen kielellä siten, että aiheet rajataan selkeästi ja niistä kerrotaan vain olennainen. Uutiset palvelevat televisiossa, radiossa ja verkossa heitä, joilla on vaikeuksia puheen tai kirjoituksen ymmärtämisessä. Selkouutisista hyötyvät myös suomen kieltä opiskelevat, maahanmuuttajat, muistisairaat ja iäkkäät. Selkokielen tarvisijoita on Suomessa Selkokeskuksen arvion mukaan noin 650 000–750 000.

Selkouutiset lähetetään Yle Radio Suomessa iltaisin ja Yle Mondossa useaan kertaan päivässä sekä Yle TV1:ssä arkipäivisin. Radion ja television lähetykset ovat saatavilla myös Yle Areenassa. Lisäksi uutiset ovat luettavissa selkouutisten verkkosivuilla.

Television selkouutisilla on joka arkipäivä noin 150 000–250 000 katsojaa ja illan radiolähetyksellä noin 50 000 kuuntelija. Vuoden 2022 aluevaaleissa selkouutiset tekivät aluevaaleista kertovia selkokielisiä tietoiskuja television selkouutisiin. Selkouutisten toimittajat ovat Ylen valtakunnallisten radiouutisten toimittajia.

Ruotsinkielinen palvelu *Yle Nyheter på lätt svenska* palvelee suomenruotsalaisia selkouutisia tarvitsevia radiossa ja Yle Areenassa.

Romaniväestölle Yle tarjoaa sisältöjä Yle Radio 1:ssä ja Yle Areenassa. **Romanomirits** on 15-minuuttinen radio-ohjelma, joka sisältää romanikieliset uutiset sekä ajankohtaista asiaa romaneista ja romanikulttuurista. Ohjelmassa käsitellään yhteiskunnallisia asioita erityisesti romanien näkökulmasta, ja sen tavoitteena on tukea romanikielen säilymistä ja kehittämistä. Yle kehittää romanikielistä tarjontaansa yhteistyössä romaniyhteisön kanssa.

Englanninkielinen uutispalvelu Yle News tekee sisältöjä suomalaisesta yhteiskunnasta niille Suomessa asuville, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi, venäjä tai saame. Kohderyhmänä ovat myös Suomessa vierailevat matkailijat tai muutoin Suomesta kiinnostuneet ulkomailla asuvat. Sisältöjä julkaistaan Yle Areenassa, Yle Radio 1:ssä, Yle Mondossa, verkossa ja sosiaalisessa mediassa.

Varsinkin verkkosisältöjen käyttäjämäärät ovat olleet kasvussa. Vuonna 2022 Yle News -verkkosivuilla tehtiin keskimäärin 183 000 sivulatausta viikossa.

Yle News tuottaa myös viikoittaista podcast-ohjelmaa nimeltä *All Points North*, jonka yleisöstä noin puolet on alle 45-vuotiaita. Yle Areenassa jaksot saivat yhteensä 46 500 käynnistystä, lähes kolmanneksen enemmän kuin edellisvuonna.

Venäjänkielisten uutisten Yle Novostin pääkohderyhmänä ovat Suomessa asuvat venäläiset sekä venäjän kielestä kiinnostuneet. Vuonna 2022 toimitus teki uutisia televisioon, verkkoon ja sosiaaliseen mediaan.

Venäjän hyökkäyssodan seurauksena Yle lisäsi uutisointia Ukrainan tilanteesta venäjäksi luotettavan tiedon välittämiseksi. Sodan alkuvaiheessa Yle Novostin tv-lähetyksen katsojamäärät lähes kaksinkertaistuivat muutamaksi viikoksi, ja sodasta kertova päivittyvä

Venäjänkielisten uutisten eli Yle Novostin toimittajat Liubov Shalygina (vas.), Katja Liukkonen ja Levan Tvaltadze.

Kuva: Ilmari Fabritius

uutisartikkeli oli toimituksen suosituin yksittäinen verkkoartikkeli.

Novosti Ylen päivittäisellä tv-uutis-lähetyksellä oli vuonna 2022 keskimäärin 235 000 katsojaa, noin 10 000 katsojaa enemmän kuin edellisvuonna. Myös verkkouutisten parissa käytettiin aikaa edellisvuotta enemmän.

Toukokuussa 2022 Yle käynnisti **ukrainankielisen Yle Novyny** -uutis-palvelun tukemaan maahan saapuvien ja maassa oleskelevien ukrainalaisten tiedonsaantia. Uutissivustolla julkais-taan arkipäivisin tärkeimmät kotimaan uutiset sekä uutiset Ukrainan sotarin-tamalta.

3.5 HARTAUSOHJELMAT

Yle lähettää lakiin perustuen valtakun-nallisia hartausohjelmia radiossa, tele-

visiossa ja Yle Areenassa suomeksi ja ruotsiksi. Ohjelmien sisällöstä vas-taavat Ylen kanssa yhteistyössä Kir-kon viestintä (KV) sekä Kyrkans central för svenska arbetet (KCSA). Lisäksi Yle Sápmi lähettää saamenkielisiä hengel-lisiä ohjelmia. Ylimpänä toimielimenä on kristillisten hartausohjelmien val-vontaelin, joka hyväksyy lähetyssuun-nitelmat ja huolehtii siitä, että eri kirkkokunnat ovat lähetyksissä edus-tettuina.

Ylen välittämällä hartausohjelmilla on yhä varsin vakiintunut katselija- ja kuuntelijakunta, joskin radion ja tele-vision yleisömäärät ovat viime vuosina olleet laskussa. Hartausohjelmia seu-rataan lisääntyvässä määrin Ylen Aree-nan kautta.

Vuonna 2022 *suomenkielisillä har-tausohjelmilla* oli radiossa ja tv:ssä yhteensä noin 1850 ohjelmapaikkaa.

Määrä väheni runsaalla 300, kun radion *aamuhartauden* uusintalähetykset poistui. Uusi lähetyksaika ennen aamuseitsemää ja uusinnan poisto vähensi aamuhar-tauden kuulijamääriä noin puoleen, kun taas iltahartauden kuuntelu säilyi lähes ennallaan.

Sekä suomen- että ruotsinkielisissä hartausohjelmissa reagoitiin Ukrainan tilanteeseen pitämällä kriisihartauk-sia. Lisäksi maaliskuussa toteutettiin uskontokuntien yhteinen *tv-jumalan-palvelus* Ukrainan rauhan puolesta, joka keräsi 206 000 katsojaa.

Säännölliset radiohartaudet täytti-vät 90 vuotta, ja sitä juhlistettiin sekä suomen- että ruotsinkielisissä hartaus-lähetyksissä muun muassa kuulijoiden toivein. Yle Radio Suomessa aloitettiin loppuvuonna perjantain musiikkihar-taudet, joissa puhe ja musiikki yhdistyi-vät uudella tavalla.

Yle välitti radiojumalanpalveluksia suomeksi joka sunnuntai sekä kirkol-lisina juhlapyhinä, kuten aiempinakin vuosina. Radiojumalanpalveluksia lähe-tettiin 120, joista luterilaisia oli 64, muut jakautuivat ortodoksien, vapaiden kirk-kojen ja katolisten kesken.

Radiojumalanpalvelusten kehittä-mistyö tuotti vuoden aikana tulosta, sillä kuuntelijamäärien lasku taittui. Uudenlaisia jumalanpalveluksia edus-tavat muun muassa *Musiikkijumalan-palvelus*, *Sohvakirkko* ja *Meditatiivinen jumalanpalvelus*, jotka laajensivat ylei-söprofiilia.

Vuonna 2022 Yle välitti jumalanpal-veluksia Yle TV1:ssä suomeksi joka sun-nuntai sekä kristillisinä juhlapyhinä, kaikkiaan 62 lähetystä, joista puolet oli uusintoja. Budjettileikkaukset vähensi-vät uusien tuotantojen määrää edellis-vuodesta eikä kevyttuotantojen kokeilu

Enkelien sunnuntain Riemulaulut lähetettiin Paavalin kirkosta Helsingissä. Kuvassa seurakuntapastori Elina Vaittinen (vas.), Jeps Lambert, Mikael Gabriel ja Paavalin seurakunnan kirkkoherra Kari Kanala.

Kuva: Silva Sevelius/Kirkon viestintä

HARTAUSOHJELMIEN LÄHETYKSET 2022

SUOMENKIELISET

- radiossa 401 tuntia
- tv:ssä 116 tuntia

RUOTSINKIELISET

- radiossa 148 tuntia
- tv:ssä 37 tuntia

HARTAUSOHJELMIEN YLEISÖT 2022

SUOMENKIELISET

- radiossa 72 000 kuulijaa
- tv:ssä 81 000 katsojaa

RUOTSINKIELISET

- radiossa 17 800 kuulijaa
- tv:ssä 23 000 katsojaa

tuottanut vielä toivottua teknistä laadua.

Ohjelmistossa vuorottelivat perinteiset seurakuntajumalanpalvelukset sekä niin sanotut formaattijumalanpalvelukset, kuten *Nojatuolikirkko*, *Reissukirkko* ja *Studiokirkko*. Televisiojumalanpalveluksilla oli uusintoiheen keskimäärin 152 700 katsojaa, missä on lievää laskua edellisvuodesta. Vuoden katsotuin lähetys, itsenäisyyspäivän juhla jumalanpalvelus, keräsi 307 000 katsojaa, mikä on edellisvuotta enemmän.

Lauantaisin lähetettävän hengellisen Pisara-ohjelman katsojamäärät olivat edellisvuoden notkahduksen jälkeen niin ikään nousussa.

Ruotsinkielisillä hartausohjelmilla on vakiintunut paikka Svenska Ylen ohjelmistossa ja ne palvelevat myös monia suomenkielisiä. Yle Fem lähettää tv-jumalanpalveluksia lähinnä jouluna, pääsiäisenä ja suurten kirkkopyhien yhteydessä. Vuonna 2022 tehtiin yhteensä 10 ruotsinkielisiä tv-lähetystä, joihin sisältyivät pääsiäisnäytelmä *Kärlekens väg* sekä yhteispohjoismainen juhla jumalanpalvelus Ahvenanmaalta. Katsojia tv-jumalanpalveluksilla oli keskimäärin noin 12 000.

Ruotsinkieliseen ohjelmistoon kuuluu myös *Himlaliv*-sarja, jossa hengellisiä asioita pohditaan eri henkilöiden näkökulmista.

Radiokanava Yle Vegan ohjelmistoon kuuluu arkisin aamuhartaus *Andrum* ja iltahartaus *Aftonandakt*. Lauantai-iltaisin lähetetään *Ett ord om helgen*, joka kertoo tulevan sunnuntain kirkollisesta teemasta, sekä sunnuntaisin iltahartaus. Radiojumalanpalveluksia oli kaikkiaan 61, joista vapaiden kirkkokuntien sekä ortodoksien ja katolisten jumalanpalveluksia yhteensä 16. Kaikkien ruotsinkielisten radion hartausohjelmien kuulijamäärissä oli lievää laskua.

3.6 ULKOMAILLE SUUNNATTU TARJONTA

Ulkomaille suunnatun kotimaisen tarjonnan pääpalvelu on Yle Areena. EU:n siirrettävyyssasetusta hyödyntäen Yle tarjoaa kaiken Yle Areenan sisällön katseltavaksi ja kuunneltavaksi EU-alueella niille käyttäjille, joiden kotipaikaksi on varmistettu Suomi. Yle Areenan sisällöt avautuvat EU-alueella matkustaville ja työskenteleville Yle Tunnuksen ja vahvan tunnistautumisen avulla.

Myös EU:n ulkopuolella ja ilman kotipaikan varmistusta kotimaisista ohjelmista valtaosa on saatavilla Yle Areenassa kautta maailman, uutis- ja ajankohtaisohjelmista lähes kaikki.

Esimerkiksi kaikkia Ylen valtakunnallisia ja alueellisia radiokanavia voi kuunnella ulkomailla suorana Yle Areenan kautta lukuun ottamatta digitaalista radiopalvelua Yle Mondo.

Tekijänoikeudet ja sopimukset kuitenkin rajoittavat esimerkiksi draaman ja sarjojen välitystä ulkomaille. Ylen ulkomailta ostamiin kansainvälisiin ohjelmiin ei ole ostettavissa maailmanlaajuisia esitysoikeuksia tai niitä ei hankita korkeiden kustannusten takia.

Ruotsissa Ylen tv-ohjelmia voi seurata TV Finland -koostekanavalla antenni- ja kaapelivastaanotossa. Nac-kan, Västeråsin ja Uppsalan lähettimien kautta lähetettävä signaali on vapaasti katsottavissa niiden näkyvyysalueella. Lisäksi eri palveluntarjoajilla ja operaattoreilla on mahdollisuus ottaa TV Finland omaan tarjontaansa.

TV Finlandin ohjelmat koostetaan Yle TV1-, Yle TV2- ja Yle Teema & Fem-kanavien ohjelmistosta. Tarjonnassa on monipuolisesti kotimaisia elokuvia, draamasarjoja, ajankohtaisohjelmia, asia- ja keskusteluohjelmia, lastenohjelmia sekä viihde- ja musiikkiohjelmia. TV Finlandilla oli vuonna 2022 yhteensä 4321 lähetystuntia eli hieman edellisvuotta enemmän (2021: 4259 h).

3.7 TURVALLISUUS, VARAUTUMINEN JA VIRANOMAISTIEDOTTAMINEN

Ylen lakisääteisenä tehtävänä on välittää asetuksella tarkemmin säädettäviä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen poikkeusoloissa. Huoltovarmuuskriittisenä yhtiönä Yle huolehtii kattavasti valmius- ja varautumistoiminnasta, jota nykyinen lainsäädäntö määrittää. Lainsäädäntöön tuli vuonna 2022 muutamia täsmennyksiä ja uudistuksia valmiustointintaan ja varautumiseen liittyen.

Yle täyttää huoltovarmuuteen liittyvät velvoitteet hyvin ja varautumista kehitetään suunnitelmallisesti. Yhtiöllä on hyvät tekniset ja toiminnalliset valmiudet vastata erilaisiin turvallisuusuhkiin. Vuoden 2022 aikana järjestettiin useita harjoituksia ja yhteistoiminta kansallisten turvallisuustoimijoiden kanssa jatkui tiiviinä.

Valmiuslain muutoksen johdosta perusteet poikkeusolojen julistamiselle ovat laajentuneet, joten yhtiön tulee jatkaa hyviä normaaliolojen valmiuskäytäntöjä ja kyvykkyyttä välittää poikkeusolojen viranomaistiedotuksia. Yle osallistui edelleen vaaratiedottamisen kehittämiseen ja ohjaukseen yhteistyössä Huoltovarmuuskeskuksen, ministeriöiden ja viranomaisten kanssa.

Vuonna 2022 turvallisuutta määrittivät edelleen jatkunut koronapandemia ja etenkin Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa. Sotatoimien uutisointi edellytti matkustamista konfliktialueille ja lisäsi Ylen matkoja korkean riskin matkakohteisiin merkittävästi. Toimitus- ja turvallisuusorganisaatiot ovat tämän johdosta luoneet uuden riskienhallintamallin, jolla matkoja valvotaan ympäri-vuorokautisesti.

Vuoden aikana Yle kiinnitti erityistä huomiota myös kotimaan toimittajien turvallisuuteen, sillä erilaiset uhkaukset,

maalittaminen ja uhkaavat tilanteet uutistuksessa ovat lisääntyneet. Muun muassa mielenosoituksista raportoivan henkilöstön suojausta on riskienhallintatoimena nostettu.

Yle varautui vuoden aikana tehostetuilla toimin energiansaannin varmistamiseksi poikkeustilanteissa. Ylen keskeisimmät toimipisteet on varustettu varavoimajärjestelmillä ja niiden toimintavarmuus varmistetaan säännöllisillä testeillä ja harjoittelulla. Alueellinen toiminta on osa Ylen huoltovarmuutta, ja yhtiö pystyy toimimaan poikkeustilanteissa hajautetusti.

Vuoden 2022 lopulla Yle testasi valmiuttaan tilanteessa, jossa Pasilan kampus putoaisi valtakunnallisen sähköverkon ulkopuolelle ja joutuisi toimimaan oman varavoiman turvin. Onnistuneella harjoituksella varmistettiin, ettei esimerkiksi sähköpulasta johtuva yllättävä sähkökatko aiheuta ennakoimattomia ongelmia palveluihin ja toimintaan.

Ylen arvo suomalaisille

4

- ▶ Yle onnistui kokonaisuutena hyvin julkisen palvelun tehtävässään.
- ▶ Yle tavoitti 94 prosenttia suomalaisista viikoittain.
- ▶ Yhä useampi käytti Ylen digitaalisia palveluja vuoden aikana.

4.1 YLEN ONNISTUMINEN JULKISEN PALVELUN TEHTÄVÄSSÄ

Vuonna 2022 Yle onnistui kokonaisuutena hyvin julkisen palvelun tehtävässään ja luottamus yhtiön toimintaan vahvistui. Etenkin digitaalisten palvelujen, Yle Areenan ja Yle-palvelun, käyttö kasvoi, mikä kertoo yhtiön kyvystä vastata kansalaisten mediankäytön tarpeisiin kovenevassa kansainvälisessä kilpailussa ja mediankäytön murroksessa.

Yle seuraa suomalaisten mediankäyttöä ja arvioita omasta toiminnastaan säännöllisesti tehtävillä kyselytutkimuksilla ja fokusryhmähaastatteluilla. Vuonna 2022 keskeisimmät onnistumista kuvaavat mittarit pysyivät edelleen korkealla tasolla, vaikka yhtiöllä on yhä haasteita etenkin nuorten ja nuorten aikuisten tavoittamisessa. Yhtiö seuraa säännöllisesti myös muuta suomalaisilta saatua palautetta, josta kertyvät havainnot tuodaan osaksi toiminnan kehittämistä.

Ylen sisältöjä ja palveluja käytti viikoittain keskimäärin 94 prosenttia suomalaisista eli kokonaistavoitta-

vuus pysyi edellisvuoden tasolla. Ylelle haasteellisessa 15–29-vuotiaiden ikäryhmässä viikotavoittavuus nousi 88 prosenttiin, mikä jäi kaksi prosenttiyksikköä yhtiön omasta pitkän aikavälin tavoitteesta. Ylen merkityksellisyys henkilökohtaisessa mediankäytössä oli hienoisessa laskussa, joskin lähellä edellisvuoden tasoa.

Suomalaiset katsoivat Ylen onnistuneen edellisvuotta paremmin julkisen palvelun tehtävässään. Vuosittain tehtävässä Ylen arvo suomalaisille -tutkimuksessa 92 prosenttia vastaajista arvioi, että Yle onnistui tehtävässään joko erittäin hyvin, hyvin tai melko hyvin, kun vuotta aiemmin vastaava osuus oli 90 prosenttia. Kokonaisarvio on pysynyt vuodesta toiseen varsin vakaana.

Kotimaisten sisältöjen tarjoaminen omalla äidinkielellä, tiedonsaanti poikkeusoloissa, erityis- ja vähemmistöryhmien palvelut sekä luotettava tieto kuuluvat tehtäviin, joissa Yle on onnistunut kansalaisten mielestä parhaiten. Lisäksi suomalaiset arvostavat muun muassa Ylen korkeatasoisia lastensisältöjä ja sitä, että Ylen kautta saa monenlaisia kulttuurikokemuksia varallisuustasosta riippumatta. Tärkeänä pidetään myös sitä, että Ylen sisällöt ja palvelut löytyvät helposti.

Kyselytutkimuksen mukaan Yle koetaan Suomen luotettavimmaksi media-yhtiöksi. Yleen kokonaisuutena luotti erittäin paljon tai melko paljon 72 pro-

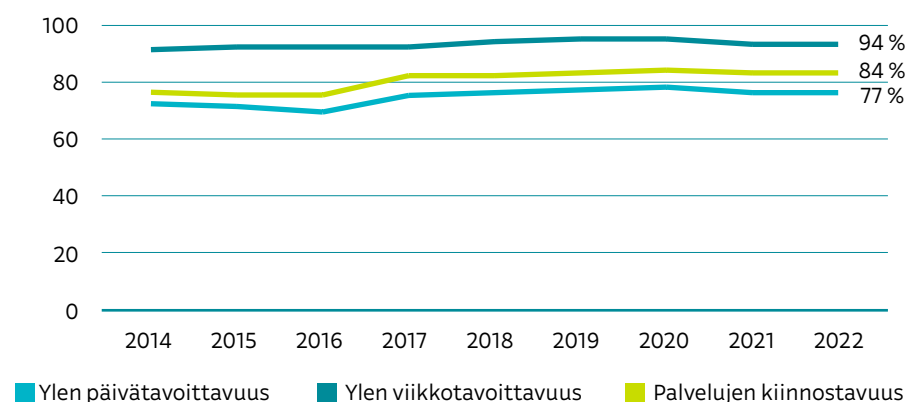
4.1

Nuorille suunnatussa fiktiivisessä, freestyle-rapin maailmaan sijoittuvassa *Savelas*-sarjassa lähiönuoret haaveilevat tähteydestä.

Kuva: Anni Hartikainen/Solar Republic Oy

Ylen tavoittavuus ja kiinnostavuus 2014–2022,

prosenttia

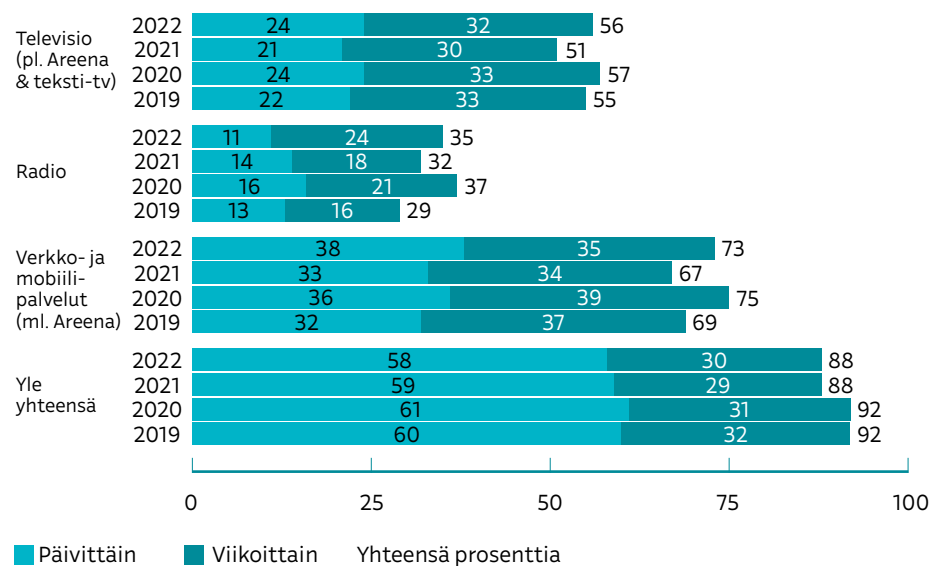
Lähde: KMK-tutkimus, Taloustutkimus & IRO Research Oy/Yle

Väestö yli 15v.

Huom. Keväällä 2015 ja sen jälkeen viikko- ja päivätavoittavuudet ovat sisältäneet myös Ylen some-kanavat.

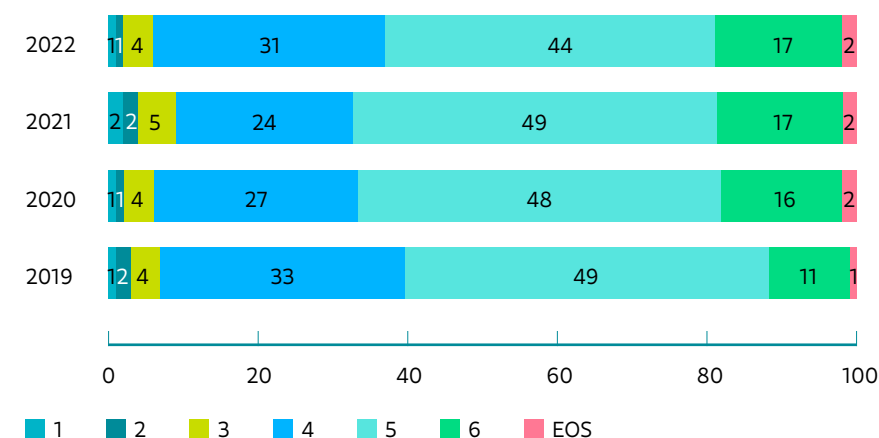
Ylen medioiden tavoittavuudet 15–44 v. 2019–2022,

prosenttia

Lähde: KMK-tutkimus, Taloustutkimus & IRO Research Oy/Yle

Miten hyvin Yle on kokonaisuutena onnistunut julkisen palvelun tehtävässään, prosenttia

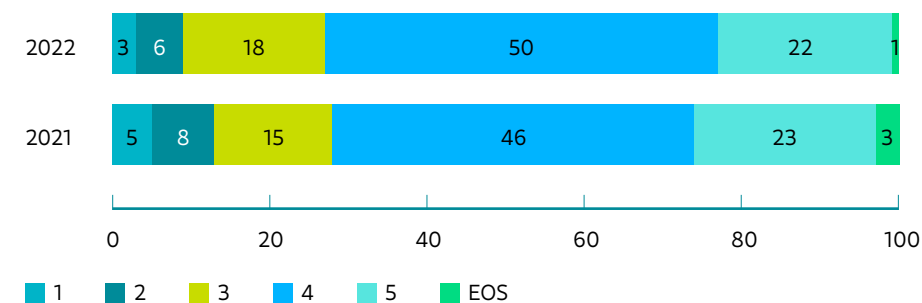

1 = erittäin huonosti 6 = erittäin hyvin n = 1 000

Lähde: Vastaajat yli 15v., Ylen arvo suomalaisille, Taloustutkimus/IRO Research Oy

Suomalaisten luottamus Yleen vuosina 2021 ja 2022,

prosenttia

1 = en luota lainkaan 5 = luotan erittäin paljon 2022, n = 1 000

Vastaajat yli 15v., Ylen arvo suomalaisille, IRO Research Oy

senttia suomalaisista, mikä on kolme prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisvuonna. Lisäksi Yleä pidetään yleisesti vastuullisena ja hyvämaineisena toimijana. Ylen arvo suomalaisille -tutkimuksessa Yle oli 19 suomalaisen instituution vertailussa edellisvuoden tapaan kuudenneksi luotetuin. Kolmen kärkeen sijoittuivat Tasavallan presidentti, poliisi ja yliopistot.

Suomalaisista 74 prosenttia katsoo, että Ylen sisällöt ja palvelut tarjoavat hyvää tai melko hyvää vastinetta Yle-verolle. Prosenttiyksikön laskusta huolimatta luku on pysynyt varsin tasaisena viime vuodet. Yle-veroon erittäin tai melko tyytyväisten osuus pysyi samana kuin edellisvuonna eli 70 prosentissa. Arvioissa on lieviä eroja ikäryhmittäin ja asuinpaikan mukaan. Naiset ovat arvioissaan hieman tyytyväisempiä kuin miehet.

Valtaosa suomalaisista pitää tärkeänä, että Ylen sisällöt ovat jatkossa digitaalisesti saatavilla eri jakeluteillä, kuten Yle Areenassa ja Yle-palvelussa, perinteisten broadcast-kanavien lisäksi. Ylen arvo suomalaisille -tutkimuksessa

88 prosenttia suomalaisista piti tätä erittäin tärkeänä, tärkeänä tai melko tärkeänä.

Ylen brändien tunnettuus ja arvostus on erittäin hyvä. Taloustutkimuksen vuosittaisessa brändien arvostusta mittaavassa tutkimuksessa Yle Areena sijoittui lähes 600 suomalaisbrändin joukossa neljänneksi ja Yle-brändi sijalle seitsemän. Sijoitus laski kaksi sijaa, mutta oli mediayhtiöistä selvästi korkein.

4.2 YLEN YLEISÖSUHDE TELEVISIOSSA, RADIOSSA JA VERKOSSA

Digitaalisten palveluiden yleistyessä perinteisen lineaarisen television ja radion tavoitavuus on viime vuosina ollut hienoisessa laskussa, mikä näkyy myös Ylen radio- ja televisiokanavien katselussa. Vastaavasti verkkopalvelujen käyttö kasvoi selvästi edellisvuodesta.

Television äärelle hakeudutaan etenkin seuraamaan suoria urheilulähetyksiä

tai erilaisia tapahtumia. Radiossa veto-aulana toimivat varsinkin aamuohjelmat.

Vuonna 2022 Ylen tv-kanavat tavoittivat suomenkielisestä väestöstä 74 prosenttia ja ruotsinkielisistä 67 prosenttia viikoittain. Kaupallisista mediayhtiöistä MTV (MTV3, Sub ja Ava) tavoitti viikoittain 71 prosenttia ja Sanoma Media (Nelonen, Jim, Liv, Hero) 64 prosenttia koko väestön tasolla.

Ylen tv-kanavista suosituin oli Yle TV1 tavoittaen joka viikko 64 prosenttia suomalaisista. Muista kanavista Yle TV2 tavoitti 61 prosenttia, Yle Teema 32 prosenttia ja samalla kanavapaikalla lähetettävä Yle Fem 28 prosenttia suomalaisista.

Yle TV1 oli katsotuin kanava myös suomenruotsalaisten keskuudessa tavoittaen viikoittain 54 prosenttia ruotsinkielisistä. Yle Fem tavoitti ruotsinkielisestä väestöstä viikoittain 43 prosenttia. Ylen alueellisilla tv-uutislähetyksillä on yhä laaja katsojakunta, ja niiden ensimmäisellä arki-illan lähetyksellä Yle TV1:ssä oli keskimäärin 532 000 katsojaa. Jälkimmäisellä lähetyk-

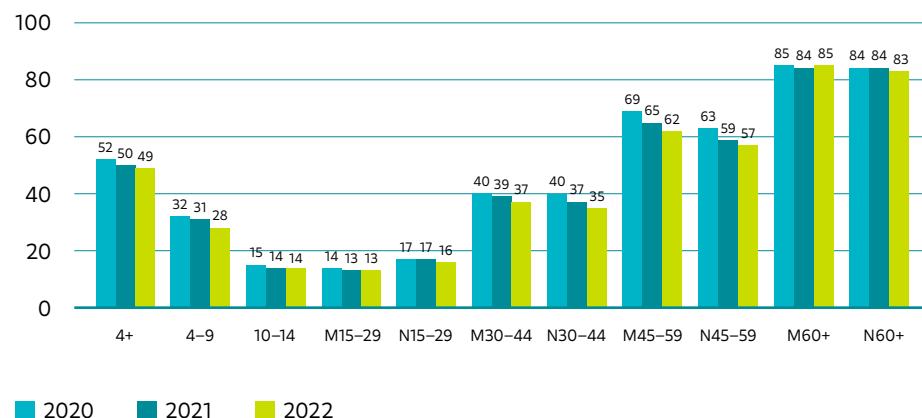
sellä kello 18 oli keskimäärin 704 000 katsojaa.

Ylen radiokanavia kuunneltiin kokonaisuutena hieman edellisvuotta vähemmän. Yhteensä ne tavoittivat suomenkielisestä väestöstä puolet ja suomenruotsalaisista 70 prosenttia viikossa. Kaupallisen radion kuuntelu jakaantuu Suomessa pääosin kahden suuren toimijan kesken. Bauer Media tavoitti vuonna 2022 viikoittain 46 prosenttia ja Sanoma Media 40 prosenttia suomalaisista.

Yle Radio Suomi oli edelleen kuunnelluin yksittäinen radiokanava 31 prosentin viikkotavoittavuudella. Yle Radio 1 tavoitti viikossa 14 prosenttia ja Yle Puhe 8 prosenttia suomalaisista.

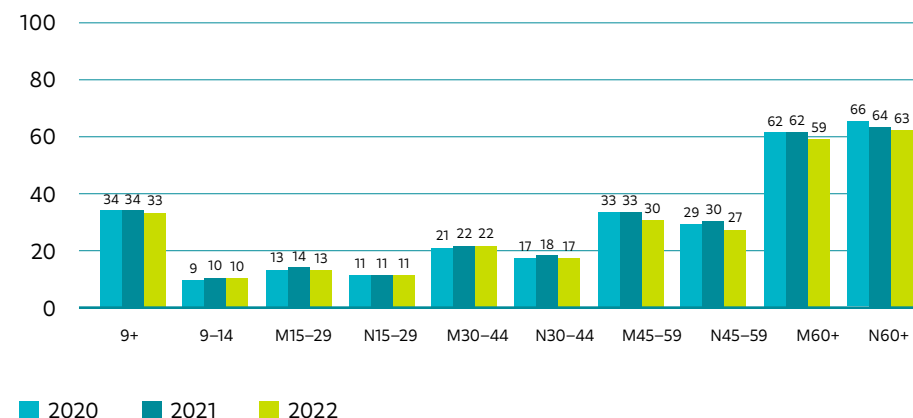
Svenska Yleen kuuluva Yle Vega on ainoa radiokanava, joka lähettää Suomessa myös alueellista ohjelmaa ruotsin kielellä. Sen viikkotavoittavuus pysyi ennallaan 55 prosentissa. Ylen nuorille suunnatuista kanavista YleX tavoitti 11 prosenttia väestöstä ja Yle X3M 19 prosenttia ruotsinkielisistä viikoittain. Molempien kuuntelu laski edellisvuodesta.

Ylen television päivätavoittavuus 2020–2022, ikäryhmittäin, prosenttia

Lähde: TV-mittaritutkimus, Finnpanel

Ylen radion päivätavoittavuus 2020–2022, ikäryhmittäin, prosenttia

Lähde: Kansallinen Radiotutkimus (KRT), Finnpanel

Verkkopalvelut

Mediankäytön muutos näkyy Ylen digitaalisten palvelujen käytössä, joka lisääntyi vuoden aikana kaikissa ikäryhmissä.

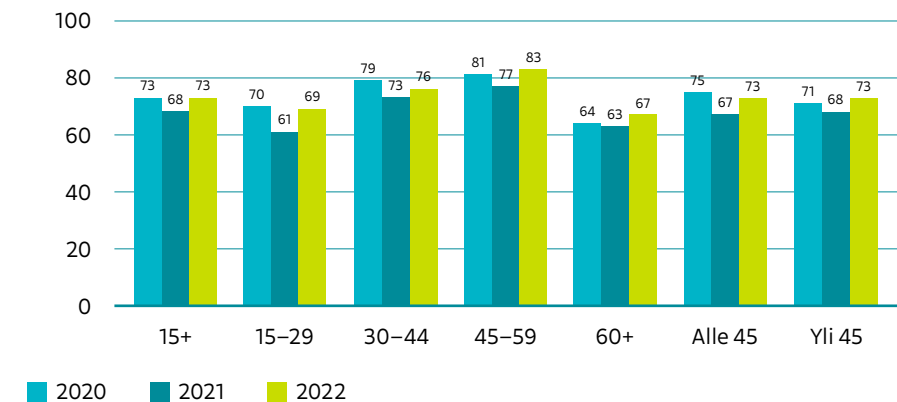
Ylen verkkopalvelut tavoittivat viikoittain 73 prosenttia Suomen yli 15-vuotiaista eli yhteensä hieman yli 4 miljoonaa suomalaista. Kasvua edellisvuoteen tuli viisi prosenttiyksikköä. Kaikkiaan Ylen verkko- ja mobiilipalveluihin tehtiin vuoden aikana noin 1,5 miljardia käyntiä.

Yle Areenan video- ja audiotallenteisiin sekä suoriin radio- ja tv-lähetysiin tehtiin yhteensä 1,2 miljardia käynnistystä. Suomalaiset viettivät Yle Areenan parissa aikaa yli 75 minuuttia viikossa, mikä on 8 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Yli 45-vuotiaiden keskuudessa palvelussa vietetty aika lisääntyi 11 prosenttia ja sitä nuoremmilla 5 prosenttia. Yle Areenassa suo-

malaisia kiinnostivat erityisesti muun muassa urheilu ja kotimainen fiktio.

Toisen digitaalisen pääpalvelun, Yle-palvelun käyttö, kasvoi niin ikään selvästi edellisvuodesta ja tavoitti keskimäärin yli 2 miljoonaa suomalaista viikoittain. Palveluun sisältyy Yle-sovellus sekä yle.fi-verkkosivusto. Yle-palveluun hakeuduttiin etenkin kansainvälisten ja kotimaisten uutisten sekä urheilutaphtumien perässä ja se oli aktiivisessa käytössä myös alle 45-vuotiailla.

Ylen verkon viikkotavoittavuus 2020–2022, ikäryhmittäin, prosenttia

Lähde: KMK-tutkimus, IRO Research Oy/Yle

Yle Vegalla lähetettävä Kulturpodden on kuunneltavissa myös Yle Areenassa. Juontajat Lasse Garoff, Silja Sahlgren-Fodstad ja Marit Lindqvist juhliivat syksyllä 2022 sadannetta lähetystään.

Kuva: Jyrki Valkama/Yle

Ylen toiminnan kehittäminen ja toimintaperiaatteet

5

- ▶ Yle jatkaa panostuksia digitaalisiin palveluihin, moniäänisyyteen ja huoltovarmuuteen.
- ▶ Yle edistää yhteiskuntaa ja media-alaa hyödyttäviä kumppanuuksia.
- ▶ Yle kehittää henkilöstön osaamista ja kyvykkyyttä vastata mediankäytön muutoksiin.

5.1 TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Ylen strategia pyrkii varmistamaan, että julkisen palvelun medialla on merkityksellinen rooli suomalaisten elämässä mediankäytön nopeassa muutoksessa. Luotettavan tiedon rinnalla yhteisillä kokemuksilla on entistä suurempi merkitys, kun mediakenttä sirpaloituu ja suomalaisten elämäntavat eriytyvät. Toisaalta mediankäyttö henkilökohtaistuu nopeasti teknologian muroksen myötä.

Vastatakseen tähän Yle panostaa yhä parempaan henkilökohtaiseen palveluun ja asiakaskokemukseen, jotta kaikenlaiset suomalaiset eri puolilla maata löytävät itselleen merkityksellisiä julkisen palvelun sisältöjä. Disinformaatio ja hybridihaikuttaminen korostavat edelleen tarvetta luotetulle, monipuoliselle ja riippumattomalle medialle.

Pysäyttäkää Nyqvist on satiirinen vakoilukomediasarja, joka käsittelee muun muassa hybridisotaa ja suomettumista. Kuvassa näyttelijä Sonja Kuittinen.

Kuva: Yle

Vuonna 2023 yhtiö keskittyy erityisesti kahden pääpalvelun, Yle Areenan ja Yle-palvelun kehittämiseen, moniäänisyyden vahvistamiseen, vuorovaikutuksen lisäämiseen ja huoltovarmuuteen. Turvallisuus ja tietoturva vaativat edelleen panostuksia, ja yhtiö kehittää henkilöstön kykyä toimia nopeasti muuttuvissa tilanteissa. Hyvä digitaalinen valmius ja pandemian aikana toimiviksi osoittautuneet toimintamallit antavat hyvän pohjan toiminnan kehittämiseen.

Kustannusten nousu näkyy Ylen palvelujen ostoissa, esitysoikeuksien kallistumisena, energiakuluissa ja muissa menoissa. Ylen talous on pysynyt viime vuodet vakaana ja yhtiö on määrätietoisesti tehostanut toimintaansa. Kustannuspaineet edellyttävät jatkossakin tarkkaa taloudenpitoa ja uudistumiskykyä, jotta yhtiö pystyy huolehtimaan lakisääteisistä tehtävistä pitkäjänteisesti ja strategian mukaisesti.

Digitaalisten palvelujen kehityksessä Yle joutuu kilpailemaan kansainvälisten toimijoiden kanssa, joiden resurssit ovat monikymmenkertaisia kotimaisiin toimijoihin nähden. Mediakentän murroksessa uudenlaiset jakelutavat

5.1

ja entistä osuvamman ja henkilökohtaisesti merkityksellisen tarjonnan rooli korostuu.

Yle hyödyntää sisältöjen kehityksessä uutta teknologiaa, dataa ja osuvamman tarjonnan mahdollistavaa algoritmipohjaista suosittelua julkisen palvelun tehtävän ja periaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että suomalaiset löytävät personoinnin avulla entistä helpommin itselleen arvokkaita julkisen palvelun sisältöjä, jotka vastaavat henkilökohtaisiin tarpeisiin.

Yle jatkaa edelleen uuden teknologian, kuten 5G-pohjaisen siirtoteknologian, robotiikan, lisätyn todellisuuden (AR) ja virtuaalisen todellisuuden (VR) kokeiluja yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Digitaalisissa palveluissa tavoitellaan jo seuraavan sukupolven kuvatarkkuutta. Uuden sukupolven mediateknologian kehitystyö edistää Ylen oman toiminnan lisäksi alan innovaatioita.

Yle uudistaa myös studioitaan ja muuta tekniikkaa huomioiden samalla huoltovarmuuteen liittyvät seikat. Vuoteen 2025 ulottuva tuotantovisio linjaa yhtiön tuotannon tilojen ja teknologian kehitystä lähivuosille. Tavoitteena on toimia nykyistä kevyemmin, joustavammin ja tehokkaammin sekä varmistaa mediankäytön muutosta tukevat teknologiat.

5.2

5.2 KUMPPANUUDET JA YHTEISTYÖ MUUN MEDIAN KANSSA

Strategian mukaisesti Ylen tavoitteena on luoda kumppanuuksia, jotka tuovat lisäarvoa mukana oleville toimijoille ja laajemminkin yhteiskuntaan. Yhteistyö ulottuu oppilaitoksista ja korkeakouluista järjestöihin, kulttuuriin ja teknologiaan.

Yhtiö tekee yhteistyötä alan toimijoiden kanssa niin sisältöjen ja palvelujen kehityksessä kuin jakelussa ja teknologiassa. Yhteistyö luovan alan toimijoi-

den kanssa on tiivistä. Tavoitteena on vahvistaa kotimaisen sisällöntuotannon toimintaedellytyksiä, kehittää osaamista ja edistää media-alan teknologista kehitystä.

Uutena avauksena Yle kävi vuonna 2022 keskusteluja Tampereen kaupungin, tuotantoyhtiö Akun Tehtaan ja kiinteistöyhtiö SBB Nordenin kanssa audiovisuaalisen alan vauhdittamiseksi Tampereen seudulla. Osapuolet solmivat asiaa koskevan aiesopimuksen vuoden 2022 alussa.

Muun median kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on, että sekä Yle että muu kotimainen mediakenttä hyötyvät yhteistyöstä, jossa jaetaan osaamista, esitysoikeuksia tai resursseja.

Ylen yhteistyö muun median kanssa

Ylen yhteistyö kaupallisen median kanssa jatkui vuonna 2022 parlamentaarisen työryhmän ja Yle-lain velvoittamalla tavalla. Myös kokeiluja ja neuvotteluja uusista yhteistyömuodoista jatkettiin. Uusia hankkeita suunniteltaessa on huomioitava kilpailuoikeuteen, valtiontukisääntelyyn ja tekijänoikeuksiin liittyvät kysymykset ja mahdolliset rajoitukset.

Vaaleihin liittyvä yhteistyö on vakiintunut vuosien varrella hyväksi koetuksi toimintamalliksi. Aluevaaleissa Yle tarjosi vaalikoneen 10 kaupalliselle medialtalolle niin, että jokainen yhteistyökumppani räätälöi vaalikoneeseen kaksi omaa lisäkysymystä. Lisäksi yhteistyökumppani sai käyttöönsä datapohjaisen työkalun vaalitulosten tutkimiseen sekä oman logon vaalikoneen yhteyteen. Yle ja kaupallinen media järjestivät myös yhteisiä vaalitulaisuuksia.

Uutena yhteistyömuotona Svenska Yle ja HSS Media (Vasabladet, Österbot-tens Tidning ja Syd-Österbotten) pilotoivat aluevaaleissa konseptia, jossa Ylen vaalitulospalvelun komponentti upotet-

tiin HSS:n verkkopalveluun. Toimivaksi osoittautunutta palvelua tarjotaan laajemmin medialle kevään 2023 eduskuntavaaleissa.

Lisäksi Yle jatkoi edellisvuoden tapaan yhteistyötä yksittäisten sanoma- ja paikallislehtien kanssa jakamalla uutissisältöjä yhteistyökumppanin julkaistavaksi. Esimerkiksi Parkanossa ilmestyvän paikallislehti Ylä-Satakunnan verkkosivuilla voi lukea Ylen päivittyviä alueellisia ja valtakunnallisia uutisia erillisessä uutisikkunassa. Samantyyppinen kokeilu on käynnissä myös Maaseudun Tulevaisuudessa, jonka toimitus valitsee haluamiaan Ylen alueellisia uutisjuttuja verkkosivuilleen. Ilkka-Pohjalainen puolestaan hyödyntää Ylen kehittämää robottijournalismia urheilun tulosjuttujen automatisoinnissa.

Yle jatkoi tiivistä yhteistyötä muiden mediayhtiöiden kanssa myös poikkeus-tilanteisiin varautumisessa. Yle ja Sitra

kutsuivat kaupallisen median edustajia suunnittelemaan yhteistä sosiaalisen median monitorointiyksikköä, joka palvelisi koko suomalaista mediaa informaatiovaikuttamisen vastaisessa työssä. Suunnittelutyö jatkuu vuonna 2023. Ylen asiakkuus ja yhteistyö STT:n kanssa jatkui Satosen työryhmän linjusten mukaisesti.

Svenska Yle kehittää yhdessä muiden ruotsinkielisten mediayhtiöiden kanssa uusia yhteistyömuotoja, jotka tukevat suomenruotsalaisen media-alan elinvoimaa ja monimuotoisuutta.

Vuonna 2022 käynnistyi puolivuotinen kokeilu, jossa Turussa ilmestyvä Åbo Underrättelser sai käyttää printtilehdessään Svenska Ylen verkkosivuilla julkaistuja kotimaan, kulttuurin ja urheilun uutisia. Hyvien kokemusten myötä yhteistyötä harkitaan laajennettavaksi jatkossa muidenkin ruotsinkielisten lehtien kanssa.

Aluevaalien vaalitulaisuus Kuntatalolla. Televisiolähettyksessä puolueiden puheenjohtajat Sanna Marin (sd.), Petteri Orpo (kok.) ja Li Andersson (vas.).

Kuva: Sakari Piippo/Yle

Lisäksi Svenska Yle on tarjonnut Yle Arenan-verkkopalvelun suoria lähetystyksiä upotettavaksi ruotsinkielisten mediayhtiöiden verkkosivuille. Kumppani saa ennakoon tietoa tulevista lähetyksistä esittelyteksteineen. Yhteistyö on havaittu toimivaksi ja sitä aiotaan jatkaa toistaiseksi.

Svenska Ylen johdolla on luotu myös yhteinen datajournalismin verkosto. Svenska Yle tarjoaa kaupallisille mediayhtiöille datajournalismin koulutusta ja verkoston kautta avautuu jatkossa mahdollisuus myös sisältöyhteistyöhön. Lisäksi suomenruotsalaisen median yhteistyöhön kuuluu kielenhuolto.

Myös toimittajien osaamista kehittävä Ylen Journalismin akademia on tehnyt koulutusyhteistyötä. Ruotsinkielisen KSF-median journalisteja on osallistunut visuaalisen journalismin koulutukseen, ja syksyllä 2022 Journalismin akademia sopi yhteistyöstä moni-mediakonserni Hilla Groupin kanssa.

Urheilussa Yle tekee yhteistyötä kaupallisen median kanssa sekä uutishankinnassa, että urheilu-oikeuksien jakamisessa. Esitysoikeuksien kiristyneessä markkinatilanteessa tämä on yksi keino varmistaa suomalaisia kiinnostavien urheilutapahtumien näkyvyys Ylen kanavilla kaikkien suomalaisten vapaasti katsottavaksi. Vuonna 2022 Yle jakoi Pekingin olympialaisten urheilu-oikeudet Warner Bros. Discoveryn kanssa. Ylen ja Viaplayn yhteistyönä puolestaan välitettiin eri hiihtolajien maailmancupin kisoja, taitoluistelun arvokisoja sekä jääkiekon NHL-sarjan otteluita. Miesten jalkapallon MM-kisoissa yhteistyökumppanina oli Telia-konserniin kuuluva MTV3 ja naisten jalkapallon kansallisen liigan otteissa Sanoma-konserniin kuuluva Nelonen Media.

Yle tekee kaupallisten mediayhtiöiden kanssa yhteistyötä myös median käytön mittaamenetelmien kehittämiseksi, mikä luo toimialalle yhteisiä käytäntöjä. Alalle kehitetään yhteis-

työssä muun muassa yhteistä internetin yleisömittausta perinteisten televisi- ja radiotutkimusten rinnalla.

Yhteistyötä tehdään myös kansainvälisesti. Kaupallisten radioiden ja Ylen radiot.fi-palvelu liitettiin edellisvuonna osaksi eurooppalaista Radioplayer-palvelua, johon kuuluu julkisia ja kaupallisia radioyhtiöitä 13 Euroopan maasta ja Kanadasta. Integraation myötä Ylen ja kaupallisten radiokanavien saatavuus eri käyttöympäristöissä laajeni vuonna 2022.

Vuonna 2022 Yle oli aktiivisesti mukana kehittämässä uutta kansallista tunnistautumisyjärjestelmää, joka tarjoaa turvallisen vaihtoehdon kirjautumiseen yritysten tarjoamiin digitaaliin palveluihin. Hankkeen vetäjänä toimii voittoa tavoittelematon Suomen Tunnistautumisosuuskunta, jonka perustajajäseniä ovat Yle, Alma Media, Nixu ja Digital Living International. Uusi Sinuna-tunnus otetaan käyttöön vuoden 2023 alkupuoliskon aikana.

5.3. VASTUULLISUUS YLEN TOIMINNASSA

Yle toteuttaa laajaa yhteiskuntavastuuta julkisen palvelun tehtävänsä kautta. Vastuullisuutta arvioidaan taloudellisen, sosiaalisen, hallinnollisen ja ympäristövastuun näkökulmista.

Merkittävät vastuullisuuteen liittyvät asiat käsitellään yhtiön johtoryhmässä, ja niistä päättää toimitusjohtaja tai yhtiön hallitus. Johtoryhmän esityksestä hallitus päättää vastuullisuuden tavoitteet, mittarit ja mahdolliset merkittävät vastuullisuushankkeet. Käytännön vastuullisuustyötä koordinoi ja seuraa vastuullisuuden ohjausryhmä.

Vuonna 2022 yhtiö uudisti työntekijöitä koskevat eettiset periaatteet ja laati yhteistyökumppaneita varten eettisen toimintaohjeen (*Supplier Code of Conduct*). Henkilöstölle on tarjolla kou-

lutuskokonaisuuksia vastuullisuuden eri osa-alueista, kuten monimuotoisuudesta ja inklusiosta työelämässä, tietosuojasta ja tietoturvasta.

Yle kehittää aktiivisesti vastuullisuuden seurantarjestelmiä, myös yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Vuonna 2022 yhtiön kokonaishiilijalanjälkilaskenta uudistettiin maailmanlaajuisesti käytetyn GHG-protokollan (*Greenhouse Gas Protocol*) mukaiseksi sisältäen myös epäsuorat päästöt. Yle on käynnistänyt jakelukumppanien avulla kartoituksen eri jakeluteiden ympäristövaikutuksista.

Yhtiö pilotoi tuotannoissaan elokuva- ja tv-tuotantojen ympäristövaikutusten mittaamiseen tarkoitettua Albert-ympäristöjärjestelmää. Järjestelmä on kehitetty Iso-Britanniassa, ja sitä käytetään yli 2000 tuotantoyhtiötä eri puolilla maailmaa. Suomessa hanketta koordinoi audiovisuaalisia tuottajia edustava APFI ry. Palvelu on av-tuotantoyhtiöille maksuton.

Yle seuraa vastuullisuudessa onnistumista säännöllisesti toteutettavien tut-

kimusten avulla. Niiden perusteella Yle edustaa vastuullisuudessa mediatoimialan kärkeä (*Luottamus & Maine-tutkimus, T-Media 2022*).

5.4 RIIPPUMATTOMUUS JA TOIMINTAPERIAATTEET

Ylen julkaisutoiminta ja sisältöjen tuotanto perustuvat riippumattomuuteen, Ylen arvoihin ja alan eettisiin periaatteisiin. Vastaavat toimittajat johtavat ja valvovat toimitustyötä, ja heillä on viime kädessä vastuu sisältöjen julkaisemisesta. Vastaavan toimittajan vastuu ja tehtävät on määritelty sananvapausslaissa. Heidät nimittää yhtiön hallitus.

Vastaavat toimittajat huolehtivat siitä, että Ylen sisällöntuotannossa ja julkaisutoiminnassa noudatetaan lakia, eettisiä ohjeita ja yhtiön toimintaa koskevia muita ohjeita. Vastaavat toimittajat sopivat yhteisistä linjauksista ja journalististen prosessien

Kuinka vastuullisena toimijana Yle nähdään 2022, prosenttia

1 = ei lainkaan vastuullisena 4 = erittäin vastuullisena 2022, n = 1 000

Lähde: Vastaajat yli 15v., Ylen arvo suomalaisille, IRO Research Oy

kehittämisestä sekä seuraavat säännöllisesti mahdollisia riippumattomuutta vaarantavia toimia. Toiminnasta raportoidaan vuosittain yhtiön hallitukselle.

Ylen journalististen standardien ja etiikan päällikkö, mediasääntelypäällikkö sekä yhtiön lakiosasto avustavat vastaavia toimittajia ja muuta henkilöstöä tarvittaessa vastuulliseen toimintaan liittyvissä kysymyksissä. Yhtiössä järjestetään säännöllistä koulutusta julkaisutoimintaa koskevasta lainsäädännöstä ja ohjeista sekä eettisistä kysymyksistä.

Ylellä on toimintamallit sisällöntekijöihin kohdistuvan ulkoisen painostuksen varalle ja häirintään, jota he kohtaavat lisääntyvässä määrin esimerkiksi sosiaalisessa mediassa tai muissa tilanteissa. Toimintamalleja tuetaan koulutuksella ja varautumisella, johon osallistuvat yhtiön vuorovaikutus- ja turvallisuuspäälliköt.

Yle ja Julkisen sanan neuvosto

Yle noudattaa sisältöjen teossa, journalismissa ja julkaisutoiminnassa koko media-alaa koskevia eettisiä ohjeita, Journalistin ohjeita ja Ylen omia eettisiä ohjeita, Ohjelmatoiminnan ja sisältöjen eettisiä ohjeita (OTS).

Median itsesääntelyelin Julkisen sanan neuvosto (JSN) tulkitsee Journalistin ohjeita. JSN arvioi yksittäistapauksissa, onko julkaisijan toiminta ollut hyvän journalistisen tavan mukaista. Se voi myös ohjeistaa alan toimijoita antamalla periaatelausumia journalismin keskeisistä eettisistä kysymyksistä. Yle kuuluu Julkisen sanan neuvoston taustayhteisöön ja on sitoutunut noudattamaan Journalistin ohjeita.

JSN antoi vuoden 2022 aikana viisi Yleä koskenutta päätöstä. JSN antoi neljä vapauttavaa päätöstä ja yhden langettavan päätöksen. Koska yksi päätöksistä koski kolmea samaan asiayhteyteen kuu-

lunutta kantelua yhteisesti, JSN käsiteli kertomusvuoden aikana tosiasiallisesti seitsemän Yleä koskevaa kantelua. Langettava päätös koski samanaikaista kuulemistä. JSN piti kantelijan kuulemistä riittämättömänä, kun kantelijaa oli kuultu vain rajatusti ja eri näkökulmasta. Kantelija ei ollut saanut kommentoida kaikkia esitettyjä epäilyjä eikä kantelijan omaa kannanottoa julkaistu.

5.5 HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN

Henkilöstön määrä ja työsuhteet

Vuoden lopussa Ylessä työskenteli vakituksessa kuukausipalkkaisessa työsuhteessa 2915 henkilöä, mikä on 27 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kaikissa työsuhteissa kertyi henkilötyövuosia keskimäärin yhteensä 3343 eli 18 henkilötyövuotta edellisvuotta vähemmän.

Kuukausipalkkaisista työntekijöistä 87 prosenttia työskenteli välittömästi sisältöjen tekemiseen liittyvissä tehtä-

vissä, tuki- ja hallintotehtävissä oli 13 prosenttia.

Osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi

Yle kehittää aktiivisesti yhtiön johtamis- ja työkuultuuria säilyttääkseen asemansa kiinnostavana työpaikkana, kun kilpailu osaajista kiristyy. Yhtiö toimii suunnitelmallisesti henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin edistämiseksi ja on luonut toimivia käytäntöjä henkilöstöä osallistaen.

Pandemiarajoitusten hellitettyä työntekijät ovat palanneet pääosin työskentelemään Ylen toimipisteissä ainakin osan viikosta. Samalla yhtiö pystyy hyvän digitaalisen valmiutensa ansiosta hyödyntämään hybridityön toimivia käytäntöjä tehokkaasti. Niitä tukevat tarkoituksenmukaiset, nykyaikaiset työtilat.

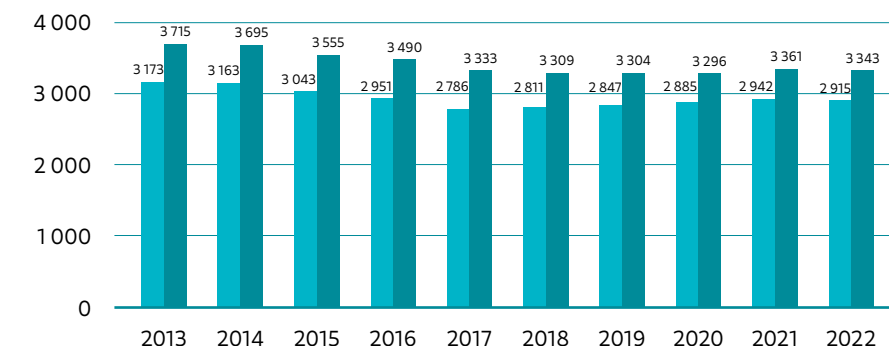
Vuonna 2022 erityistä huomiota kiinnitettiin henkilöstön työhyvinvoinnin tukemiseen tilanteessa, jossa työmäärältään kuormittavan pandemia-ajan jälkeen edessä oli poikkeuksellisen tiivistähtinen vuosi suurine

Ylivoimaisesti suurin osa eli 87 % Ylen kuukausipalkkaisista työntekijöistä työskentelee suoraan sisältöjen tekemiseen liittyvissä tehtävissä.

Kuva: Elena Paspatis/Yle

Henkilöstön määrän kehitys 2013–2022, kpl

■ Vakituinen, lkm 31.12. ■ Kaikki työsuhteet keskimäärin vuoden aikana, htv, keskimäärin vuoden aikana

tapahtumiseen ja Venäjän hyökkäys-sodan johdosta.

Yhtiö on kehittänyt sosiaalisessa mediassa häirinnän ja epäasiallisen käytöksen kohteeksi joutuville tukimuotoja yhdessä työterveyshuollon kanssa. Yle osallistui Työturvallisuuskeskuksen *Somehäirintä ja maalittaminen työssä* -hankkeeseen, jonka tuloksena laadittiin yrityksille suunnattu digijulkaisu häirintään varautumisesta.

Työtyytyväisyys yhtiössä on hyvällä tasolla, vaikka vuonna 2022 henkilöstötyytyväisyyttä mittaava onnistumisindeksi sekä halu suositella Yleä työnantajana (eNPS-indeksi) laskivat hieman.

Osaamisen kehittämisessä yhtiö painottaa kyvykkyyttä vastata sisältöjen ja palvelujen kehityksessä muuttuvan mediankäytön tarpeisiin.

Ylen oma journalistista koulutusta tarjoava Journalismin akatemia järjesti vuoden aikana 35 erillistä koulutusta, joihin osallistui lähes 1100 työn-

tekijää. Erityisinä painopisteinä olivat verkkovideo- ja audiokerronnan kehittäminen sekä visuaalinen journalismi. Venäjän hyökättyä Ukrainaan akatemia järjesti sotaan liittyviä luentoja ja simulaation, jossa harjoiteltiin journalisteihin kohdistuvan hybridi-vaikuttamisen torjuntaa.

Journalismin akatemia on avannut koulutuksia myös kaupallisen median toimijoille.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Yle tekee pitkäjänteistä tasa-arvotyötä ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu yhtiössä hyvin. Vakituksissa työsuhteissa naisia ja miehiä on molempia tasan puolet. Sukupuolijakauma myös eri esihenkilötasoilla on tasainen.

Yleisimmissä tehtävissä eli toimitajista ja tuottajista naisia on yli puolet. Sen sijaan muutamat pienemmät

ammattiryhmät ovat edelleen hyvin nais- tai miesvaltaisia. Yleensä kyse on toiminnoista, joissa vaihtuvuus on pientä ja rekrytointi vähäistä.

Ohjelmatyöntekijöiden työehtosopimusalueella, joka kattaa noin kaksi kolmasosaa yleläisistä naisten keskipalkka oli 99,3 prosenttia miesten palkasta. Koko yhtiön tasolla vastaava luku oli 96,7 prosenttia.

Yle pyrkii edistämään henkilöstön monimuotoisuutta ja yhdenvertaisuutta rekrytoimalla mahdollisimman monipuolisesti eri taustoista tulevia työntekijöitä. Yhtiössä toimii sisäinen monimuotoisuusverkosto, jonka tehtävänä on yhtenäistää ja kehittää yhdenvertaisuutta edistäviä käytäntöjä yksiköissä. Henkilöstölle järjestetään monimuotoisuudesta ja inklusiivisuudesta koulutusta, ja lisäksi yhtiöllä on harjoitteluohtelma, johon otetaan alasta kiinnostuneita työharjoittelijoita eri taustoista.

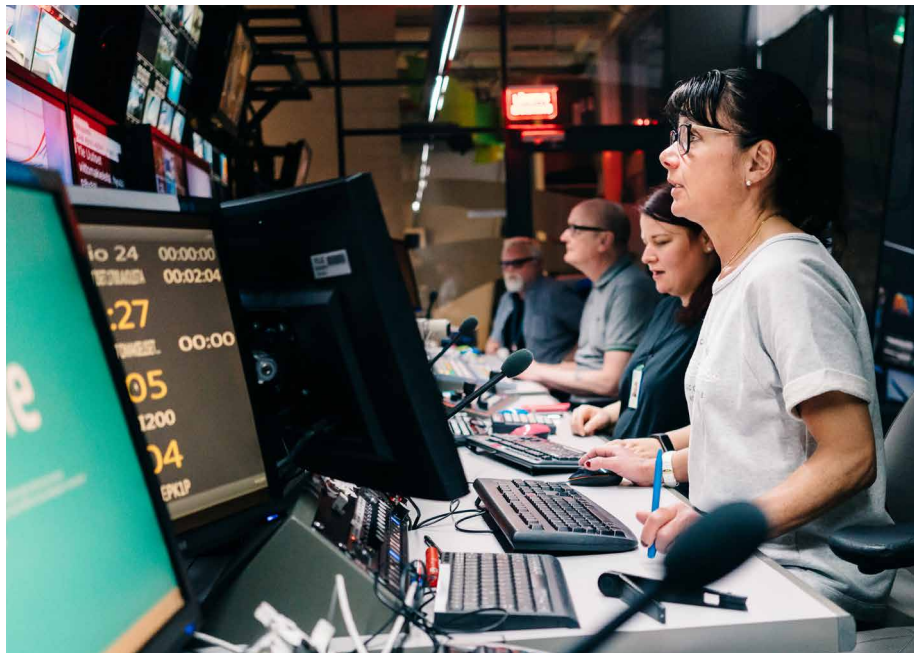
Ylellä on syrjintään, työpaikkakiusaamiseen ja muuhun epäasialliseen kohteluun nollatoleranssi. Sen tueksi yhtiössä on käytössä eettinen kanava mahdollisia ilmoituksia varten.

Palkitseminen

Ylen palkitsemiskäytännöissä noudatetaan valtio-omistajan omistajapolitiittisia periaatepäätöksiä. Tulospalkkiot ovat osa johtamisjärjestelmää, ja niiden tavoitteena on edistää yhtiön strategisten tavoitteiden toteutumista. Palkitsemisen lähtökohtina ovat avoimuus, kohtuullisuus ja tuloksellisuus. Palkitseminen edellyttää Ylen arvojen mukaista toimintaa ja on aina kytköksissä yhtiön taloudelliseen tilanteeseen.

Henkilökohtaisen tulostiedon piiriin kuuluvat johtajat, ylimmät päälliköt ja muut keskeiset päällikkötehtävissä työskentelevät. Heitä oli vuonna 2022 yhteensä 250. Määrä puolittui edellisvuodesta. Muu henkilöstö on kannus-

tepalkkiojärjestelmän piirissä. Kannus-
tepalkkiolla työntekijä voidaan palkita poikkeuksellisen hyvistä työsuorituksista, joka on merkittävästi edistänyt keskeisten strategisten tavoitteiden saavuttamista. Palkkion suuruus on enintään puolet työntekijän peruskuukausipalkasta. Tulos- ja kannustepalkitsemisen yhteenlaskettu kokonaissumma oli hieman edellisvuotta alempi, yhteensä 2 316 922 euroa (2021: 2 403 969). Palkkioiden osuus koko yhtiön palkkasummasta oli 1,2 prosenttia.

Vuonna 2022 yhtiössä kiinnitettiin erityistä huomiota henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen.

Kuva: Ilmari Fabritius/Yle

Ylen rahoitus, kustannusrakenne ja hallinto

- ▶ Ylen talous pysyi kustannuspaineissa vakaana.
- ▶ Ylen kokonaistuotot olivat 514,1 miljoonaa euroa. Yle-veroon pohjautuvan määrärahan osuus oli 98,5 prosenttia.
- ▶ Yle käytti sisältöihin ja palveluihin 419,3 miljoonaa euroa.

6.1 YLEN RAHOITUS JA TULOT

Ylen talouteen vaikuttivat kohonnut inflaatio, nousevat korot sekä energiakriisi, jotka nostivat kustannuksia. Lisäksi koronapandemia vaikutti edelleen Ylen toimintaan ja vaati poikkeusjärjestelyjä tuotannoissa sekä muussa toiminnassa.

Tilikauden tulos oli -3,0 miljoonaa euroa (2021:- 5,7). Vaikka tulos oli tappiollinen, oli se odotettua hieman parempi. Ylen tulos vaihtelee vuosittain, mutta vuosittaisten tulostilanteiden tulee kattaa toisensa siten, että talous pysyy pidemmällä aikajänteellä tasapainossa.

Ylen liikevaihto oli 511,8 miljoonaa euroa. Kasvua edelliseen vuoteen oli 2,4 prosenttia.

Valtion televisio- ja radiorahastoon siirrettiin valtion talousarviosta rahastolaissa säädetty määrä 556,9 miljoonaa euroa eli 2,4 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Tästä Yle-veroon pohjautuvasta määrärahasta Yle maksaa arvonlisäveroa valtiolle 10 prosentin verokannan mukaisesti, eli nettona määräraha oli 506,2 miljoonaa euroa. Valtion televisio- ja radiorahastosta määrärahaa suoritetaan Ylelle käyttösuunnitelman ja rahoitustarpeen mukaan.

Kaikki tuotot yhteensä olivat 514,1 miljoonaa euroa (502,6), josta Yle-veroon pohjautuvan määrärahan osuus oli 98,5 prosenttia. Muut Ylen tuotot ovat pääosin ohjelmien ja palvelujen myynnistä saatavia tuottoja.

Kaikki tuotot yhteensä olivat 514,1 miljoonaa euroa (502,6), josta Yle-veroon pohjautuvan määrärahan osuus oli 98,5 prosenttia. Muut Ylen tuotot ovat pääosin ohjelmien ja palvelujen myynnistä saatavia tuottoja.

6.2 KUSTANNUSRAKENTEEN KEHITYS JA KULUT

Ylen kulut olivat yhteensä 517,1 miljoonaa euroa (508,3).

Henkilöstökulut olivat 235,6 miljoonaa euroa (235,7) ja niiden osuus kaikista kuluista oli hieman edellisvuotta suurempi, 45,6 prosenttia (46,4 prosenttia).

Palkkojen ja palkkioiden määrä kasvoi 1,7 prosenttia ja ne olivat 197,8 miljoonaa euroa (194,5). Eläkekulut olivat 30,8 miljoonaa euroa (34,4) ja muut hen-

.....
■ Dokumenttisarja Tytöt 18 seurasi neljän täysi-ikäistyneen oululaistytön elämää läheltä ja rehellisesti. Ohjelma sai Vuoden seurantarealityn Kultainen Venla -palkinnon.

Kuva: Yle

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2022	2021	2020	2019	2018
TOIMINNAN LAAJUUS (milj. € / %)					
Liikevaihto	511,8	499,9	487,6	478	471,6
muutos %	2,4	2,5	2	1,3	-0,1
Liiketoiminnan muut tuotot	2,3	2,6	2,6	2,7	2,7
muutos %	-13,2	-0,3	-1,2	-1,6	-0,4
Kulut ja poistot *	516,7	508,2	481,4	474,5	481,8
muutos %	1,7	5,6	1,5	-1,5	3
Taseen loppusumma	335,2	372	368,7	308,7	315,4
Bruttoinvestoinnit, aineelliset ja aineettomat hyödykkeet **	12,8	17,4	14,9	20,7	17,7
% liikevaihdosta	2,5	3,5	3,1	4,3	3,7
KANNATTAVUUS (milj. € / %)					
Käyttökate	83,3	78,2	84,9	78,5	69,3
% liikevaihdosta	16,3	15,6	17,4	16,4	14,7
Liikevoitto/-tappio	-2,6	-5,6	8,8	6,1	-7,5
% liikevaihdosta	-0,5	-1,1	1,8	1,3	-1,6
Tilikauden voitto/-tappio	-3	-5,7	7,2	6	-5,5
% liikevaihdosta	-0,6	-1,1	1,5	1,3	-1,2
RAHOITUS JA TALOUDELLINEN ASEMA					
Quick ratio	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4
Omavaraisuusaste %	39,9	36,8	38,7	43,8	41
Korollinen vieras pääoma (milj. €)	43,3	57,6	47	61,2	48,8
Korolliset nettovelat (milj. €)	29,5	33,4	18	29,1	12,9
HENKILÖSTÖ					
Henkilötyövuosien (htv) määrä					
keskimäärin vuoden aikana ***	3 343	3 361	3 296	3 304	3 309
Palkat (milj. €)	187,4	183	175,2	171,4	167,8
Palkkiot (milj. €)	10,4	11,4	11	11,6	13,1
Palkat ja palkkiot yhteensä (milj. €)	197,8	194,5	186,2	182,9	180,9

* Ei sisällä rahoituskuluja

** Poislukien esitysoikeushankinnat

*** Sisältää vakituiset, määräaikaiset, tuntipalkkaiset ja suoriteperusteiset työsuhteet

$$\text{Quick ratio} = \frac{\text{Lyhytaikaiset vaihtuvat vastaavat}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$$

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$$

$$\text{Korolliset nettovelat} = \text{Korollinen vieras pääoma} - \text{rahavarat}$$

kilösivukulut 7,0 miljoonaa euroa (6,8). Eläkesäätiön vakuutusmaksu oli edellisvuotta alemmalla tasolla, 26,4 miljoonaa euroa (30,0), koska yhtiö hyödynsi osan vuonna 2020 eläkesäätiölle maksetusta korotetusta vakuutusmaksusta.

Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 85,9 miljoonaa euroa (83,8), missä kasvua edelliseen vuoteen oli 2,6 prosenttia. Poistot esitysoikeuksista olivat 66,5 miljoonaa euroa (63,0), josta 35,9 miljoonaa euroa kohdistui kotimaisiin esitysoikeuksiin ja 30,5 miljoonaa euroa ulkomaisiin ja urheilun esitysoikeuksiin. Poistot muusta käyttöomaisuudesta sekä arvonalentumiset olivat yhteensä 19,5 miljoonaa euroa (20,8), missä laskua edelliseen vuoteen oli 6,5 prosenttia.

Liiketoiminnan muut kulut nousivat edellisvuodesta ja olivat yhteensä 195,2 miljoonaa euroa (188,7).

Niihin sisältyi 24,2 miljoonaa euroa (22,6) korvauksia musiikin tekijöitä sekä äänilevytuottajia ja esiintyviä taiteilijoita edustaville yhteisvalvontajärjestöille. Esitysoikeusmaksuja, uusintakorvauksia sekä muita ohjelmiin liittyviä oikeusmaksuja maksettiin 14,2 miljoonaa euroa (14,8).

Ohjelmatoiminnan muita palveluja ostettiin kaikkiaan 24,0 miljoonalla eurolla (24,2). Teknologiakulut olivat 48,5 miljoonaa euroa (49,1), jakelukulut 28,3 miljoonaa euroa (27,8) ja vuokra- ja kiinteistökulut 23,2 miljoonaa euroa (21,8).

Rahoitustuotot ja -kulut olivat nettona -0,4 miljoonaa euroa (-0,1).

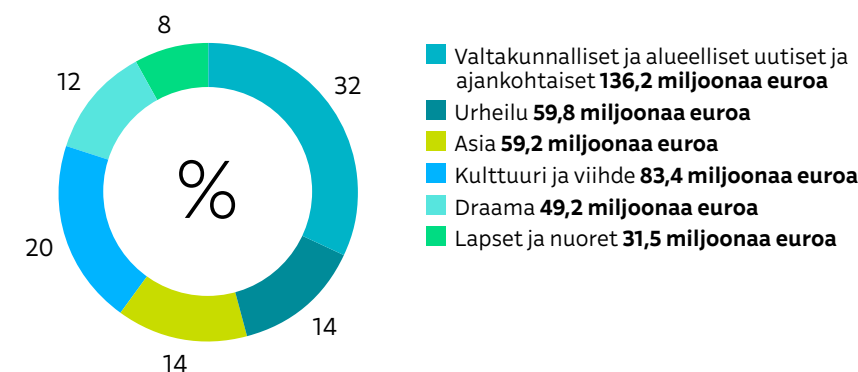
Muut kuin esitysoikeuksiin kohdistuvat investoinnit olivat 12,8 miljoonaa euroa (17,9). Merkittävimmät investointihankkeet liittyivät media- ja tuotantojärjestelmiin, toimitiloihin sekä tuotantovälineisiin.

6.3 YLEN HALLINTO JA ORGANISAATIO

Hallintoneuvosto

Ylen ylin päättävä elin on 21-jäseninen hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston jäsenet valitsee eduskunta vaalikauden ensimmäisillä valtiopäivillä. Hallintoneuvoston jäseniksi on valittava tiedettä, taidetta, sivistystyötä ja elinkeino- ja talouselämää tuntevia sekä

Sisällöt ja palvelut 2022, 419,3 miljoonaa euroa

eri yhteiskunta- ja kieliryhmiä edustavia henkilöitä. Eduskunnan nimittämien jäsenten lisäksi kahdella yhtiön henkilöstön nimeämällä edustajalla on oikeus olla läsnä ja käyttää puhevaltaa hallintoneuvoston kokouksissa.

Hallintoneuvoston tehtävänä on:

- valita ja vapauttaa yhtiön hallitus ja hallituksen puheenjohtaja
- päättää asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista tai yhtiön organisaation olennaista muuttamista
- huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi
- laatia palveluiden ja toimintojen ennakkoarviointi suhteessa julkiseen palveluun ja viestintämarkkinoiden kokonaisuuteen sekä suhteessa siihen, vastaavatko ne yhteiskunnan demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin, sekä arvioinnin perusteella päättää palvelun tai toiminnon aloittamisesta tai aloittamatta jättämisestä
- päättää yhtiön strategiasta
- päättää talouden ja toiminnan suuntaviivoista
- tarkastaa ja hyväksyä hallituksen toimintakertomus
- valvoa yhtiön hallintoa ja antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä ja tilintarkastuskertomuksesta.

Hallintoneuvoston on lisäksi vuosittain huhtikuun loppuun mennessä annettava eduskunnalle kertomus julkisen palvelun toteutumisesta sekä ohjaus- ja valvontatehtäviensä toteuttamisesta edellisen kalenterivuoden aikana. Ennen kertomuksen antamista tulee kuulla Saamelaiskäräjiä.

Hallitus

Yleisradiosta annetun lain mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä, jotka eivät saa olla hallintoneuvoston jäseniä eivätkä kuulua yhtiön muuhun ylimpään johtoon. Yhtiön hallituksen tulee edustaa riittävän monipuolista asiantuntemusta ja molempia kieliryhmiä.

Hallituksen tehtävänä on:

- valita ja vapauttaa yhtiön toimitusjohtaja sekä vahvistaa hänen palkkansa sekä muut toimeen liittyvät ehdot; toimitusjohtaja ei saa olla hallintoneuvoston eikä hallituksen jäsen
- valita yhtiön muu ylin johto sekä vahvistaa heidän palkkansa ja muut toimiin liittyvät ehdot
- päättää seuraavan vuoden talousarviosta
- kutsua koolle yhtiökokous ja valmistella siellä käsiteltävät asiat
- antaa yhtiön toiminnasta vuosittain kertomus Liikenne- ja viestintävirastolle
- nimittää sananvapauslain mukaiset vastaavat toimittajat.

Toimitusjohtaja

Ylen toimitusjohtaja on Merja Ylä-Anttila. Toimitusjohtajan alaisuudessa toimii muun muassa yksiköiden ja yhteisten toimintojen johtajista koostuva johtoryhmä.

HALLINTONEUVOSTO

Hallintoneuvoston tehtävänä on Yleisradiosta annetun lain 6 §:n 3)-kohdan mukaisesti huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan tehtävät tulevat suoritetuiksi. Tätä tehtävää hallintoneuvosto käsittelee kokouksissaan eri teemakokonaisuuksilla

8.2.2022

- TEEMA: Sananvapauden, korkeatasoisen journalismin ja median monimuotoisuuden edistäminen
- RadioMedia ry:n ennakkoarviointipyynnö. Hallintoneuvosto päätti:
  1. tilata Ylen hallitukselta palveluvuoksen Ylen äänisisältöjen tarjonnasta, kattaen jo päätetyt sekä suunnitteluvaiheessa olevat tarjonnan kehityssuunnitelmat sekä muut tarpeelliset selvitykset mahdollisen ennakkoarvioinnin suorittamiseksi, hallintoneuvoston työvaliokunnan tarpeen mukaan antamien ohjeiden mukaan;
  2. valtuuttaa hallintoneuvoston työvaliokunta valmistelemaan hallintoneuvoston päätöstä vastaukseksi ennakkoarviointipyyntöön.

22.3.2022

- Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle Yleisradion toiminnasta 2021
- Vuoden 2021 toimintakertomus ja tilinpäätös
- Hallintoneuvoston lausunto varsinaiselle yhtiökokoukselle
- Vastuullisuusraportti
- Yleisradion hallituksen valinta 2022

10.5.2022

- Yleisradion 19.5.2020 hyväksytty ja toistaiseksi voimassa oleva strategia todettiin kevään 2022 tarkastelun jälkeen edelleen ajantasaiseksi. Ajantasaiseksi todettu strategia sisältää talouden ja toiminnan suuntaviivat tuleville vuosille

20.9.2022

- Ennakkoarvioinnin käynnistäminen Ylen internetissä tarjoamista äänisisällöistä pl. radiokanavien (live) jakelu Yle Areenassa, muissa Ylen omissa internetpalveluissa kuten yle.fi ja svenska.yle.fi sekä Ylen omissa mobiililuvuissa. Lisäksi todettiin lausuntokierroksen saatekirje, kysymykset ja jakelulista. Lisäksi merkittiin tiedoksi, että ennakkoarviointia koskeva verkkosivu julkaistaan Ylen yhtiösivuilla. Sivun sisältää kaiken tarvittavan, jotta kuka tahansa pystyy lausumaan asiasta, mm. palveluvuoksen ja asiantuntijaselvitykset

11.10.2022

- TEEMA: Demokratian ja osallistumismahdollisuuksien tukeminen. Katso hallintoneuvostolle Yleisradiosta annetun lain 7 §:n muutoksen toteutuksen periaatteista.
- TEEMA: Kotimaisen kulttuurin luominen, tuottaminen ja säilyttäminen, urheilu ja tapahtumat

8.11.2022

- Hallintoneuvoston ennakkoarvioinnin kuuleminen RadioMedia ry:n pyyntöön liittyen
- TEEMA: Yhtäläisin ehdoin, turvallisuuskatsaus

13.12.2022

- RadioMedia ry:n ennakkoarviointipyynnö: Hallintoneuvoston päätöksen mukaan äänisisältöjen kilpailu- ja markkinavaikutukset ovat vähäisiä suhteessa niiden arvoon kansalaisille. Tästä syystä Yle voi jatkaa äänisisältöjensä tarjoamista verkossa. Hallintoneuvosto myös suositti, että kilpailu- ja markkinavaikutuksia seurataan säännöllisesti
- Hallintoneuvoston ennakkoarvioinnissa käyttämien asiantuntijoiden palkkiot
- Yleisradion hallituksen kokoonpano ja palkkiot 2023 alkavalle kaudelle
- Eduskuntavaalien 2023 vaaliperiaatteet (päätös) ja vaaliohjelmisto (tiedoksi)

HALLITUS

18.1.2022

- Riippumattomuuden itsearviointi
- Ylen Inarin kiinteistön myynti
- Ylen Musiikkistrategia 2022

16.2.2022

- RadioMedia ry:n ennakkoarviointipyynnö
- Tulevaisuuden työelämä ja johtamisen muutos Ylessä
- Skenaarioiden vaikutus strategiaan ja strategian arviointi, strategian toteutuminen

17.3.2022

- Toimintakertomus ja tilinpäätös 2021
- Tilintarkastajien valinta ja esitys yhtiökokoukselle
- Yhtiökokouksutsu
- Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2021
- Tulokorttitoteumat vuodelta 2021
- Palkitsemisraportti 2021
- Urheilun esitysoikeudet
- Ylen äänisisältöjen tarjontatapojen ennakkoarviointi 2022
- Pitkän aikavälin vastuullisuustavoitteet

13.4.2022

- Ylen kertomus Traficomille
- Turvallisuuskatsaus

11.5.2022

- Median tila - miten menee meillä ja muilla?

15.6.2022

- Johdon palkitseminen ja suoritusarviointi
- Ylen toimintaperiaatteet
- Yleisradiosta annetun lain muutoksen linjaukset

17.8.2022

- Ylen Kuopion toimintakeskuksen tontin vuokraoikeudesta luopuminen
- Ennakkoarvioitavan palvelun kuvaus (RadioMedia ry:n ennakkoarviointipyynnö)

15.9.2022

- SD-jakelu

12.10.2022

- Yle Puheen kehityssuunnat
- Palkitsemispolitiikka ja johtoryhmän palkankorotukset
- Sisäisen tarkastuksen kilpailutus

16.11.2022

- Studiotuotantoalueen kilpailutus
- Toimintasuunnitelma ja budjetti 2023
- Eduskuntavaalien 2023 ohjelmisto ja vaaliperiaatteet

14.12.2022

- Median tila
- Johtajien tulokorttitavoitteet ja yhtiötasoiset tulokorttimittarit
- Urheilun kokonaisuus

SAAMELAISKÄRÄJIEN LAUSUNTO

Yleisradio Oy:n lausuntopyyntö 24.1.2023

Saamelaiskäräjät antaa huomionsa koskien Yleisradion hallintoneuvoston kertomusta eduskunnalle vuoden 2022 saamenkielisistä ohjelmista ja palveluista. Yleisradiolain mukaan Saamelaiskäräjiä tulee kuulla ennen kertomuksen antamista. Osana Yleisradiolle laissa määritettyä julkisen palvelun tehtävää tulee sen tuottaa palveluja saamen kielillä. Tätä veloitetta toteuttaa käytännössä Yle Sápmi saamenkielinen toimitus.

Saamelaiskäräjät nostaa esille ensimmäiseksi huolen saamenkielisen radio- ja televisiotuotannon lähetystuntien ja resurssien määrästä. Kertomuksessa on tilasto, josta voidaan tarkastella saamenkielisten radio- ja televisiolähetysten tuntimääriä ajalla 2018–2022. Tilastosta voidaan todeta, etteivät lähetysmäärät ole merkittävästi lisääntyneet viiden vuoden aikana, radion osalta vuosittainen lähetysten tuntimäärä on kasvanut vuodesta 2018 vuoteen 2022 vain 22 tunnilla. Käytännössä nousu on viikkotasolla noin 25 minuuttia. Saamelaiskäräjät on huolissaan siitä, ettei saamenkielinen lähetystoiminta näytä olevan jatkuvasti kasvava ja kehittyvä ala. Kielelliset oikeudet ovat luonteeltaan jatkuvasti kehittyviä, ja tämän pitäisi myös näkyä lähetysten tuntimäärissä. Ymmärrettävää on, että nettituotanto

vie osan resursseista, mutta Saamelaiskäräjät haluaa muistuttaa, että radio ja televisio ovat saamelaisten kotiseutalueella ja syrjäseuduilla yhä merkittävä tiedonlähde, varsinkin paikallisten internetin toimivuuden katvealueiden takia.

Saamelaiskäräjät huomauttaa myös, että saamenkielisten televisiolähetysten määrä on vuosina 2018–2022 pienentynyt 22 tunnilla. Television osalta määrä on suhteessa merkittävämpi radio-tuotantoon verrattuna. Tavoitteena tulisi olla, että saamenkielisten ohjelmien määrä lisääntyisi, vaikka erilaisia painotuksia tehtäisiin. Lisäksi Saamelaiskäräjät toteaa puutteeksi nykyisessä radiotarjonnassa nuorten lähetysten puuttumisen. Aikaisemmin Yle Sápmi ohjelmistoon kuulunut nuortenohjelma Sohkaršohkka on koettu saamelaisyhteisössä kieliraja-aitoja madaltavana ja erinomaisena esimerkkinä erityisesti pienempien saamen kielten näkyvyyden lisäämisestä. Toisaalta resurssien ja sisältöjen osalta Saamelaiskäräjät toivoo, että Yle Sápmi jatkossa pystyisi laajentamaan toimintaansa monipuolisemmaksi ja valtakunnalliseksi sekä raportoimaan poliittisista asiakokonaisuuksista nykyistä enemmän.

Kertomuksessa mainitaan, että nuorten saamelaisten lisäksi myös vanhemmat sukupolvet seuraavat saamenkielisiä sisältöjä yhä enemmän mobiilista ja Yle Areenasta perinteisen radion ja tele-

vision rinnalla. Saamelaiskäräjät nostaa esille kysymyksen, miten tietoa tuotetaan saamenkielisistä kuunteliijoista ja esittääkin, että Yleisradio toteuttaisi laajemman kyselytutkimuksen koskien saamenkielisiä kuunteliijoita ja heidän toiveitaan.

Saamelaiskäräjät kritisoi yhä yhteispohjoismaisen Oddasat-utislähetysten epävarmaa lähetysaikaa keskiyön aikoihin. Tätä ei voida pitää kohtuullisena lähetysaikana saamelaisten pääuutislähetykselle. Lyhyempi ja myös hyvin yleisöä tavoittava Yle Oddasat -lähetys, mikä on paremmalla lähetyspaikalla, ei korvaa yhteispohjoismaisen uutislähetysten merkitystä. Saamelaiset kansana tarvitsevat toimia, jotka lisäävät heidän yhteenkuuluvuuden tunnettaan, ja tiedonkulku eri maiden saamelaisten tilanteesta varmistetaan. Saamelaiskäräjät esittää yhä Oddasat-lähetykselle parempaa lähetysaikaa. Kertomuksen mukaan yhteispohjoismaisen Oddasat-ensilähetysten keskikatsojamäärä laski noin kolmanneksella, 40 600 katsojaan. Saamelaiskäräjät kysyy, onko tämä kehityssuunta, jota Yleisradio haluaa jatkaa?

Lisäksi Saamelaiskäräjät toivoo Yleisradiolta yhä jatkossa vahvaa panostusta lastenohjelmien versiointiin ja suosittelueen, että Muumilaakso-sarjan 4. tuotantokauden rahoituksesta sovitaan mahdollisimman pian. Saamelaislapsille on symbolisesti merkityksellistä myös

se, että saamenkieliset versioinnit julkaistaan samanaikaisesti valtakielien kieliversioiden kanssa.

Median merkitys uhanalaisille kielille on merkittävä, erityisesti kun median käyttö lisääntyy jatkuvasti kansalaisten keskuudessa. Kaikki Suomessa puhutut saamen kielet ovat uhanalaisia ja niiden elvyttämiseksi tarvitaan vahvoja toimia. Maailmanlaajuisesti tilanne on sama, ja yli 40 % maailman alkuperäiskansojen kielistä on vakavan häviämisen alla. Tästä syystä YK:n yleiskokous on julistanut vuodet 2022–2032 alkuperäiskansojen kielten kansainväliseksi vuosikymmeneksi. Saamelaiskäräjät kutsuu Yleisradiota osallistumaan vuosikymmenen huomioimiseen järjestämällä tapahtumia, tuottamalla ohjelmia saamen kielellä ja muilla tavoin nostamalla saamen kieliä esille ja laatimalla oman suunnitelmansa vuosikymmenen toiminnoiksi saamen kielten hyväksi.

*Tuomas Aslak Juuso,
puheenjohtaja*

*Anne Kirste Aikio,
saamen kieliturvasihteer*

*(puheenjohtaja hyväksyi lausunnon
27.2.2023)*

Yleisradio Oy

Uutiskatu 5 | 00024 Yleisradio | p. 09 14801
yle.fi/yleisradio | etunimi.sukunimi@yle.fi

Strategia/Talous/Viestintä

Toimitus: Kirsi Brück ja Elli Collan

Taitto: Miltton Oy
Kirjapaino: Grano Oy 4/2023
ISSN: 1795-0775

Kaikille yhteinen, jokaiselle oma